

Departament d'Hisenda Pública i Dret Fiscal
Facultat de Ciències Econòmiques
Universitat de Barcelona

INCIDÈNCIA DELS INGRESSOS FISCALS
DEL SECTOR PÚBLIC CENTRAL .
APLICACIÓ AL CAS DE CATALUNYA (1973-1977) (x)

Equip realitzador: Joan Colom Naval (Director)
Antoni Castells Oliveres
Joan Carles Costas Terrones
Carles Puig Munné

Barcelona, setembre 1982

(x) La realització d'aquest estudi ha comptat amb l'ajut a la investigació per la Universitat de Barcelona en la convocatòria corresponent a l'any 1980. Volem expressar el nostre reconeixement per aquest ajut.

INDEX

	<u>Pàg.</u>
I Part. INCIDENCIA TRIBUTARIA : MARC TEORIC I ESTUDIS EMPIRICS COMPARATS.	
Capítol 1. Problemàtica de la incidència tributaria	4
Capítol 2. Translació de les diverses figures tributaries..	14
Capítol 3. Estudis empírics sobre la incidència regional dels ingressos dels governs centrals o federals.	59
II Part. ELS INGRESSOS FISCALS DEL SECTOR PÚBLIC CENTRALITZAT A CATALUNYA (1973-1977). UNA APROXIMACIÓ EMPIRICA.	
Capítol 4. Aspectes metodològics.....	114
Capítol 5. Resultats obtinguts.....	119
ANEX 1. Ingressos fiscals recaptats pel S.P.C.....	224
ANEX 2. Indicadors estadístics de localització territorial.....	249

I PART

INCIDENCIA TRIBUTARIA: MARC TEORIC

I.ESTUDIS EMPIRICS COMPARATS

CAPITOL 1
PROBLEMATICA DE LA
INCIDENCIA TRIBUTARIA

1. Aspectes generals de la incidència tributària

El problema de la incidència tributària és un dels més estudiats i pitjor resolts de la Ciència Econòmica. La literatura anglesa sobre els efectes dels impostos s'inicia vers la meitat del segle XVII (1) i es prolonga fins als nostres dies. Malgrat el llarg recorregut no existeix ni tan sols una definició generalment acceptada dels conceptes de translació i incidència tributàries. L'explicació d'aquest fet suggerida per Recktenwald (2) es centra en la dependència existent entre la teoria de la incidència i la visió que del sistema de preus i rendes manté l'escq la econòmica dominant.

La manca d'acord en l'anàlisi del fenomen s'extend a la propia terminologia. Per a Welinder, translació i incidència són conceptes sinònims (3), mentre Seligman considera que "la translació és el procés intermedi que recull les reaccions del contribuent de dret o percutit i les dels següents receptors de la càrrega. El procés arribarà fins a un últim, el qual veurà la seva renda reduïda sense cap possibilitat de transferir la seva càrrega a un altre. És en aquest subjecte en el qual es produeix l'anomenada incidència de l'impost, resultat total del fenomen. Confondre la percussió amb la incidència és tan repreensible com a confondre la incidència amb la translació" (4). En un intent de clarificació, tant terminològica com metodològica, Recktenwald (5) proposà l'adequació del contingut conceptual als objectius de l'estudi -especialment teòric- perdent en aquest cas importància la propia terminologia, obligant però a una clara definició prèvia del contingut. La proposta de Musgrave -basada en el seu intent de fer més operativa la teoria de la incidència -va consistir en proposar la distinció entre cinc tipus de incidència, -pressupostària, específica, diferencial, individual i de grup- i un concepte de translació basat en consideracions d'equilibri general. Afirma que el concepte de incidència "com a localització de la càrrega d'un impost, com a tal, té una darrera càrrega, essent impossi-

ble, en un sistema d'equilibri general, aïllar aquesta cadena específica d'esdeveniments. Adhuc en el cas de que es pogués localitzar la càrrega indirecta, la seva importància no diferiria de la d'altres canvis que tinguessin caràcter indirecte" (6). La translació de l'impost per a aquest autor ha de mesurar la diferència entre el canvi efectiu en la distribució de la renda i la incidència que pretenia la llei. "La translació impositiva, definida d'aquesta forma, constitueix un índex de frustració, atés que dona raó del fracàs de la política fiscal per a portar a terme el seu objectiu distributiu" (7). En conseqüència, el concepte de translació perd interès a favor de la consideració del procés general d'ajust a un canvi en la política pressupostària. De tota manera, els conceptes de incidència de Seligman i Musgrave contenen poques diferències, encara que cal remarcar que la incidència diferencial musgraviana recull les variacions en la política pressupostària, les quals no modifiquen els ingressos totals, mentre que el marc teòric proposat per Seligman no ho faria.

De la mateixa forma en que els conceptes de translació i incidència tributàries han estat elaborats en estreta dependència de la teoria econòmica generalment acceptada, el mètode d'investigació ha estat també una conseqüència de la teoria econòmica dominant. La perspectiva macroeconòmica d'en David Ricardo fa un intent de discernir els efectes de la imposició sobre la distribució de la renda entre els propietaris dels factors de producció -capitalistes, terratinents i treballadors- i els possibles processos de translació i incidència dels mercats particulars, producte i treball singularment, dins d'un marc d'anàlisi parcial i a llarg termini, incluint posteriorment la consideració de la despesa pública, la qual afecta al mercat subjecte a imposició. Modernament, hom pot veure una tendència als mètodes d'anàlisi total, abandonant el tractament "marginalístic i microscòpic... que només en una forma molt limitada es apte per a explicar els fenòmens concrets" (8). Probable-

ment, l'afirmació de Cosciani resulti excessiva. Hom no pot afirmar contundentment la superioritat de l'anàlisi d'equilibri general, atés que el mètode microeconòmic permet observar la reacció de l'empresa i el procés d'ajust d'una forma més àmplia i profunda d'aquella a la qual dona lloc la comparació entre dues situacions d'equilibri, abans i després d'una modificació en la política fiscal. En resum, la posició ecléctica mantinguda per Recktenwald sembla molt correcta. Hom no pot afirmar la superioritat de cap d'ells, atés que ambdós "són científicament vàlids perquè en teoria, no n'hi ha límits a l'abstracció... La seva dignitat científica està fonamentada en la seva exactitud lògica, és a dir, en el fet de que el resultat sigui concluent" (9).

Com s'ha vist abans, és possible destacar en els darrers anys una forta tendència a la utilització de models d'equilibri general. Els treballs de Musgrave (10) i Meade (11) -entre altres- són els primers intents en aquesta direcció, però és el model de Harberger (12) el qual ha proporcionat un marc d'anàlisi capaç de les millors aproximacions al problema de la incidència tributària. La naturalesa del model és molt restrictiva degut als supostos utilitzats, però resulta particularment útil en les extensions que hom ha realitzat. D'aquesta forma Mieszkowski (13) ha posat de relleu l'equivalència existent en múltiples ocasions entre tributs aparentment molt allunyats -impost sobre el valor afegit, impost sobre societats etc- fent palesa novament la perda de valor de la distinció entre els impostos directes i els indirectes, mentre que McLure (14) ha extès l'anàlisi a la consideració dels efectes distributius de la despesa tant per a increments d'aquest com per a les variacions que es produeixen en la composició sense variació de la despesa total, i Aaron ha pogut examinar la incidència dels subsidis federals a l'habitatge (15). De qualsevol manera les limitacions dels models subsisteixen i continuen essent difícilment incluibles en l'anàlisi de la consideració conjunta dels efectes de la inflació i de l'atur, així com

-per causa de la utilització de l'estàtica comparativa- els efectes induïts sobre l'estalvi i la inversió. Com ha resumit McLure "el model de Harberger és una simple i elegant descripció de l'economia neoclàssica. En la mesura en que el món real es sembli al món dels economistes neoclàssics és una guia molt útil per a la política econòmica" (16).

Els efectes de l'activitat del sector públic sobre la distribució de la renda seran classificats en aquest estudi, i seguint a McLure (17), en tres grups diferents: a) la incidència dels beneficis ocasionats per l'actuació del govern, b) la incidència de la despesa governamental per si mateixa, és a dir, els canvis en la distribució de la renda privada ocasionats per les despeses governamentals; i c) la incidència dels impostos utilitzats per a finançar els programes realitzats. Aquesta darrera incidència serà la que ocuparà els capítols posteriors.

2. La mesura de la incidència

Els diferents esquemes teòrics esmentats fins ara, i que es descriuran amb més profunditat en el capítol següent, han permès l'intent de mesurament de tot un conjunt d'efectes econòmics produïts per l'actuació fiscal.

Pel que fa referència al objecte dels estudis realitzats, cal destacar, per l'àmplia atenció que han rebut, dos tipus de treballs. Un primer grup constituït pels dirigits al mesurament de l'impacte de l'acció pública en la distribució funcional de la renda, els quals es basen especialment en el model de Harberger.

Aquesta línia de recerca ha aprofundit en els anomenats "efectes econòmics de la imposició" fonamentalment en els aspectes d'assignació, amb especial dedicació a les alteracions en l'estalvi i l'oferta de treball produïdes per la imposició i la despesa pública.

La segona línia de recerca, amb major volum i tradició històrica, la constitueixen els treballs dedicats a la localització per nivells de renda de la distribució de l'ingrés i de la despesa públiques. Com a model d'aquest tipus d'estudi es pot situar el de Pechman i Okner, "Who Bears the Tax Burden" publicat (18) el 1974. Utilitzant com a base les recaptacions impositives del any 1966, aquests autors fan una sèrie de supostos d'incidència i translació per a cadascun dels impostos considerats i calcules la distribució de la renda resultant en els diferents trams segons els diferents grups d'hipòtesis econòmiques que sustenten els supostos de translació. El treball introdueix la novetat del tractament informàtic d'una mostra de 72.000 famílies i l'impacte resultant segons els orígens de la renda. En síntesi, per a aquest tipus de estudi "el procediment utilitzat consisteix en estipular les respostes específiques de l'economia als diversos impostos, basats en l'anàlisi teòrica i les característiques estructurals del mercat, i assignar la càrrega per grups de renda" (19). Conseqüentment, en el cas de que existeixi base estadística suficient, poden ésser ràpidament implementats. Pel que fa referència al cas espanyol, cal destacar dins d'aquest tipus de treballs els realitzats per Valle (20) i Perona (21).

L'aportació més recent d'aquesta línia de recerca, i la qual amb tota probabilitat oferirà en el futur resultats considerables és l'augmentat model empíric d'equilibri general, desenvolupat per Fullerton, King, Shoven i Whalley (22), el qual, malgrat mantenir certes restriccions -estàtica comparativa, plena ocupació dels recursos capital i treball- permet establir amb una gran aproximació l'impacte de la política fiscal sobre les variacions de la relació capital-treball en els sectors productius.

La dedicació preferent a aquests dos tipus d'estudis pot aplicar-se per la diferència que en el desenvolupament teòric dels models, i

molt especialment en la facilitat estadística per a la seva contrastació tenen -relativament- amb respecte a altres tipus d'anàlisi de distribució i incidència. Per exemple, els models teòrics els quals inten analitzar la incidència diferencial en termes geogràfics estan pràcticament sense desenvolupar i les necessitats estadístiques poden ésser un escull insalvable.

3. Especial referència al marc geogràfic

Encara que la teoria de la incidència tributària demostra ja la llarga història abans referida, no ha estat fins a èpoques més recents el moment en el qual hom ha intentat la creació d'una teoria de la incidència interregional. La raó d'aquest nou interès pot trobar-se molt probablement en el desenvolupament de la teoria econòmica del federalisme fiscal produït en els Estats Units durant la dècada dels 60, que ha vingut a reforçar i ampliar les teories abans elaborades per a analitzar l'exportació de tributs que es produeix mitjançant el comerç internacional. L'interès desvellat ha estat recolzat per una sèrie de treballs, l'objectiu fonamental dels quals s'ha centrat en l'estudi de les conseqüències econòmiques i especialment distributives, les quals s'originen en la possibilitat d'exportació de tributs establerts per una comunitat a un altre grup situat dins del mateix àmbit estatal.

El model bàsic utilitzat ha estat el ja referenciat de Harberger i l'aproximació general al tema ha consistit en l'abandó de les hipòtesis de perfecta mobilitat dels factors i inelasticitat de la seva oferta. Així, els treballs de McLure (23) donen com a resultat que diversos impostos creats en una regió poden ésser suportats pel factor terra o ésser suportats finalment pels consumidors i que, en el cas de que no existeixin serveis addicionals, les diferències en el tipus impositiu amb altres localitats tindran com a efecte elevar el cost del capital a la localitat. Per altra banda, en un estudi recent sobre la imposició

sobre les rendes del treball, Homma observa que en el cas de que l'oferta de treball fos inelàstica per al conjunt de l'economia, "l'impost sobre les nòmines és capitalitzat en forma de salaris menors en l'estat el qual estableix l'impost. Aquest resultat seria diferent en el cas de que l'oferta de treball no fos inelàstica o no fos immòvil entre els estats" (25).

En el capítol tercer s'efectuarà la revisió dels principals treballs empírics realitzats en torn a la incidència regional dels ingressos dels governs centrals i en conseqüència seran analitzades les característiques bàsiques d'aquests treballs. Només cal destacar aquí que la gran dificultat que hom ha trobat en els estudis consultats, està centrada en el fet de que fan referència -com es desprén de lo exposat abans- a les conseqüències econòmiques de l'establiment o modificació dels tributs en una jurisdicció, i a la possible exportació d'aquests a una altre jurisdicció inclosa en el mateix àmbit estatal, el qual no realitza aquesta modificació o establiment. Els tributs objecte d'aquest treball pertanyen a les administracions públiques espanyoles i en conseqüència tenen regulació i gestió centralitzada, el qual no permet l'aplicació del reduït cos teòric existent.

NOTES

- (1) Seligman (1927), Pàg. 23 y ss.
- (2) Recktenwald (1970), Pàg. 17.
- (3) Welinder (1961), Pàg. 89.
- (4) Seligman (1927), Pàg. 2.
- (5) Recktenwald (1970), Pàg. 38.
- (6) Musgrave (1968), Pàg. 237.
- (7) Musgrave (1968), Pàg. 241.
- (8) Cosciani (1976), Pàg. XV.
- (9) Recktenwald (1970), Pàg. 67.
- (10) Musgrave (1951).
- (11) Meade (1955).
- (12) Harberger (1962).
- (13) Mieszkowski (1970).
- (14) McLure (1972).
- (15) Aaron (1972).
- (16) McLure (1975), Pàg. 156.
- (17) McLure (1972), Pàg. 432.
- (18) Pechman i Okner (1974).
- (19) Devarajan, Fullerton i Musgrave (1980), Pàg. 156.
- (20) Valle (1970).
- (21) Perona (1972).
- (22) El model ha estat desenvolupat bàsicament en dos treballs: Fullerton et al. (1978) i Fullerton et al. (1979).

(23) McLure (1969) i McLure (1971).

(24) Mieszkowski (1970), Pàg. 184.

(25) Homma (1977), Pàg. 388.

CAPITOL 2

TRANSLACIÓ DE LES DIVERSES

FIGURES TRIBUTARIES

Introducció.

Atés el caràcter d'aquest treball, l'objectiu d'aquest capítol no és el d'oferir un estudi aprofundit de la incidència de totes i cadascuna de les figures tributàries, ans només el de fer un repàs del fonament de les principals hipòtesis operatives comunment emprades a les investigacions sobre incidència.

El pretendre una recerca exhaustiva comportaria exposar amb detall el contingut de la bibliografia citada al capítol anterior, analitzar molts estudis específics i discutir una gernació d'articles de revistes professionals. Aixó supera l'abast més modest d'aquesta recerca tot i que, en el millor dels casos, conduiria a un nou tractat d'incidència. Com s'ha dit, hom es limitarà a una síntesi de les posicions més importants sobre la translació e incidència dels diferents tributs, recolzades si s'escau per treballs empírics, i a resumir els conjunts d'hipòtesis utilitzats en els treballs globals bàsics més recents amb el que s'obtindrà un marc de referència per a valorar les hipòtesis emprades a aquest treball. Com senyala el matrimoni Musgrave "l'elecció de les hipòtesis d'incidència és l'element crucial en la determinació de la pauta resultant per la distribució de càrrega" (1).

1. Impost sobre la renda personal (I.R.P.)

Entés com impost sobre la renda global de les persones físiques, constitueix un dels pocs casos on pràcticament pot parlar-se d'unanimitat: hom pensa que aquest impost és efectivament suportat pels seus contribuents nominals; és a dir que, al marge d'evasions i fraus, la seva càrrega resta sobre els individus que el paguen sense translació de cap mena (2).

La hipòtesi de no-translació de l'impost personal sobre la ren

da és, doncs, generalment acceptada i molts estudis l'incorporen sense més discussió, com els ben coneguts de la Tax Foundation (3). D'altres (4), ofereixen justificacions més sofisticades, sovint d'inspiració neoclàssica, en les que juguen un paper clau els supòsits de la remuneració dels factors segons llur productivitat marginal i del caràcter suficientment inelàstic -respecte del rendiment dels factors- de les ofertes de treball i estalvi, àdhuc a llarg termini, que permet considerar-los com fixats. Tenint en compte que, a efectes d'anàlisi de la incidència, el rellevant són els canvis dels preus relatius, aquestes argumentacions conclouen en la impossibilitat de la translació -o en la impossibilitat de demostrar-la.

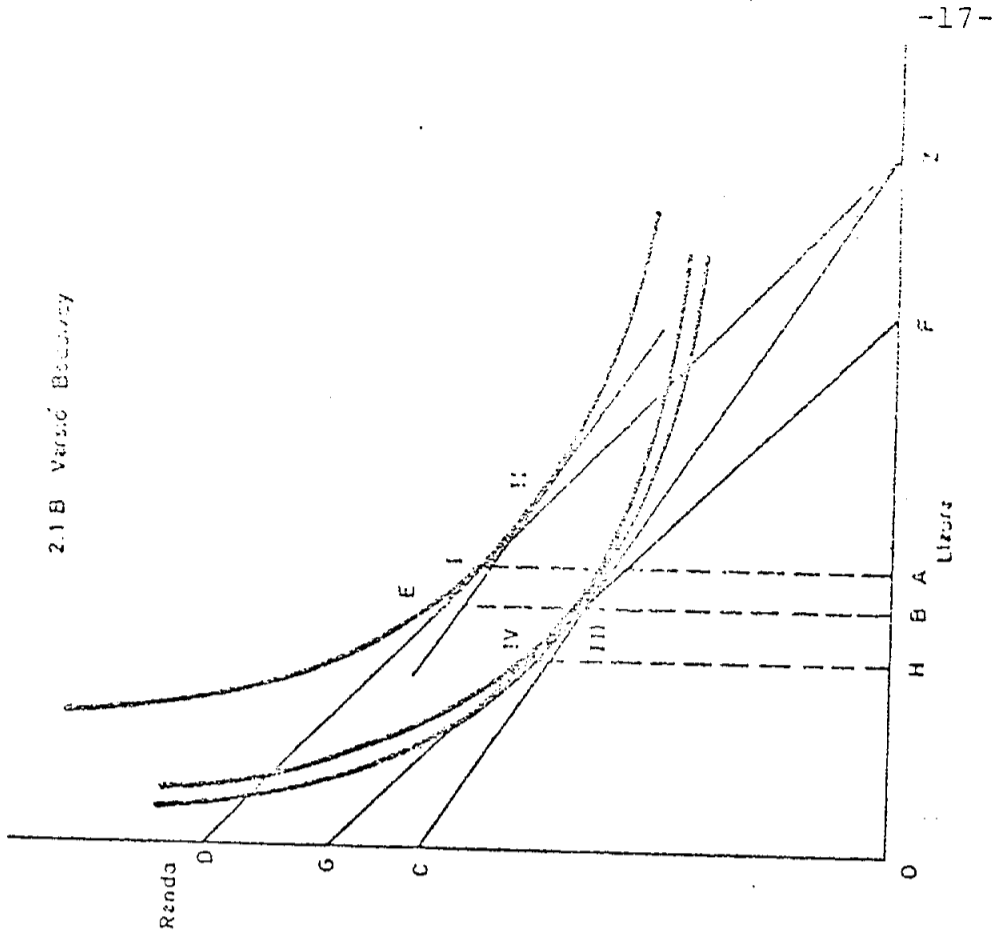
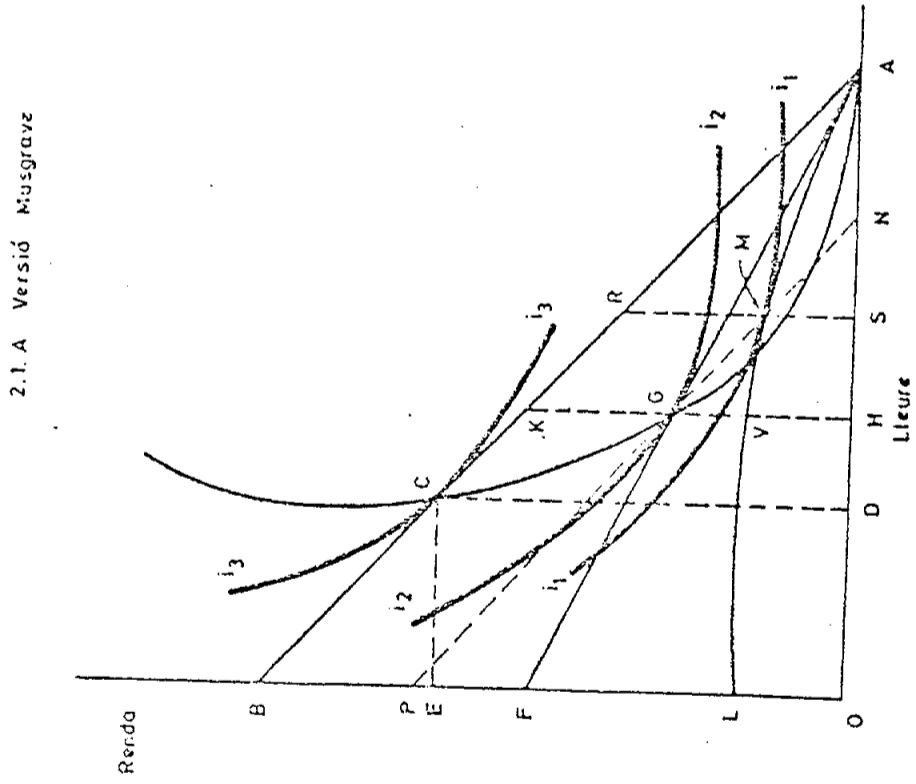
Un camp de discussió connex és el dels efectes de l'impost general sobre la renda en el mercat del treball i de l'estalvi. En el cas dels efectes laborals, l'anàlisi dels efectes substitució i renda produïts per l'impost s'acostuma a il·lustrar amb gràfiques on l'eix horitzontal representa el lleure i el vertical la renda.

El procés analític habitual parteix d'una situació d'equilibri inicial o combinació de renda i lleure abans de la introducció de l'IRP que correspon al punt de tangència de la recta de balanç renda-lleure amb la corba corresponent del mapa d'indiferència. Sovint s'introdueix tot seguit l'impost proporcional (5) que suposa una rotació de la recta de balanç, en disminuir la pendent. La nova situació d'equilibri indica l'adequació a l'impost de l'oferta de treball de l'individu: reducció o augment segons domini l'efecte-substitució o l'efecte-renda - en que es pot descomposar el pas (6). Anàlogament, s'introdueix i analitza l'impost progressiu.

Tanmateix com remarca Musgrave, és inconclusiu: el canvi resultant en l'oferta de treball de l'individu depèn, en definitiva del perfil de les corbes d'indiferència (7) que, implícitament, reflecteixen supòsits psicològics. El Gràfic 2.1. juxtaposa la versió ja clàssica

GRÀFICA 2.1.

EFFECTES DE LA IMPOSICIO SOBRE LA RENDA PERSONAL
SOBRE L'OFERTA DE TREBALL

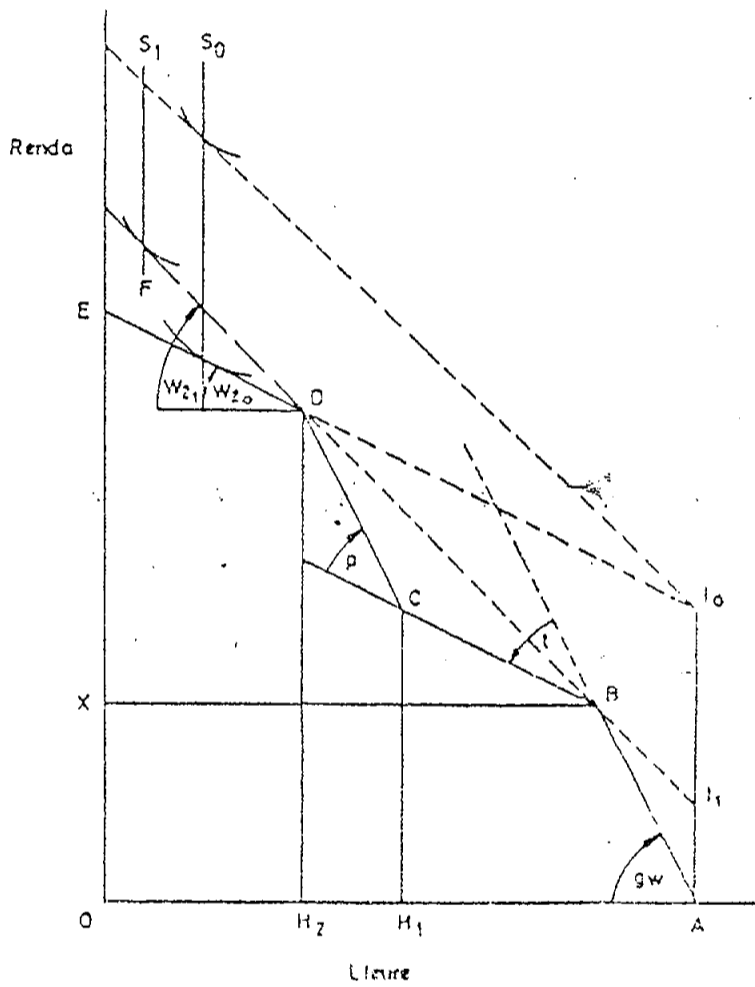
de MUSGRAVE a la de BOADWAY: ambdós autors bé i reconeixent la raonabilitat de l'alternativa, opten per considerar com més probables uns comportaments contraposats (8). Aquestes representacions elementals poden fer-se més realistes mitjançant l'eliminació de les hipòtesis restrictives en que es basen o, si hom o prefereix, introduïnt-hi rendes extra-laborals i taxes salarials diversificades (hores extres, treball en dies festius, pluri-ocupació, subsidis, etc.), assolint-se rectes de balanç pluri-segmentades com la de la gràfica 2.2. (9). Malauradament, aquestes sofisticacions tampoc han permès superar l'atzucac i els resultats dels estudis empírics tampoc són prou significatius.

Alguns autors (10) han considerat la possibilitat de translació endavant als contextos monopòlics o oligo-polistes que podrien representar les situacions de treballadors altament qualificats o especialitzats, directors, artistes, algunes professions lliberals (metges, advocats, -per ex.), així com també els mercats laborals molt institucionalitzats -com la negociació col·lectiva a Suècia i els Acords-Marc espanyols-, on la pressió sindical permetria traslladar la càrrega als accionistes o als consumidors (11). Els resultats són minsos, el que justifica que si guin menystinguts als estudis positius.

Conclusions similars s'assoleixen amb l'anàlisi de l'impacte i dels efectes translatus en el cas de l'estalvi que comporta la introducció del factor temps. L'estalvi es pot interpretar com el resultat d'una decisió entre consum present i consum futur anàloga a la decisió respecte a treball i lleure i àdhuc poden emprar-se les mateixes gràfiques anteriors només substituint adientment les variables representades a cada eix (12). En síntesi, seguint a Boadway, si el consum present ve donat per l'eix vertical i el futur per l'horitzontal, l'afectada introducció d'un impost proporcional sobre la renda (inclusiva dels rendiments de l'estalvi) es pot descomposar en vèries taxes: primera, tota la rec- ta de balanç és desplaçada paral·lelament vers l'origen degut a la tri-

GRAFICA 2.2.

RECTA DE BALANÇ FLURI-SEGMENTADA

Font: Brown (1990)

- Terminologia:
- gw = Salari brut (gross wage)
 - OX = Mínim exempt
 - AH₁ = jornada laboral normal
 - H₁, H₂ = tres activitats A l'esquerra de H₂ pot haver-hi feina a una empresa, plus-ocupació)
 - t = tipus impositiu
 - p = Plusa per horari extra
 - w₂ = salari a una segona activitat

butació de la renda actual; segona, una rotació de la recta de balanç -conseqüència de la imposició sobre els rendiments de l'estalvi. Sovint l'èmfasi sobre l'efecte-renda sobre l'estalvi o la propensió marginal a l'estalvi ha portat a negligir l'efecte-preus relatius degut als canvis als tipus d'interés o rendiment net. Aquesta temàtica gaudeix d'especial actualitat amb l'actual difusió i debat de la política anomenada d'oferta (supply-side economics). Els estudis que aquest enfoc ha suscitat xoquen també amb les barreres de motivacions econòmico-psicològiques i no han permès determinar l'efecte: mentre l'acceptació de la hipòtesi habitual de que la propensió a l'estalvi és una funció creixent de la renda disponible portaria, en aplicar-se les reduccions impositives propugnades per la política d'oferta, a alguns grups a un estalvi més gran contraposant-se a altres grups que estalviarien menys en poguer mantenir un nivell desitjat de renda disponible amb una menor postposició de consum (en termes relatius) gràcies a l'esmentada reducció impositiva. Per tant, a l'igual que en el cas de l'oferta de treball, no és gens clar -l'efecte de l'IRP sobre l'estalvi i doncs, la possible translació.

En conseqüència, a l'estudi es pren per bona la hipòtesi de la no translació de l'IRP, entés com impost global, tot i que tant a aquest -capítol com a la part pràctica de l'estudi es consideren algunes hipòtesis d'incidència dels impostos sobre factors (o sobre la renda de factors).

2. L'impost sobre la renda de les societats (I.R.S.)

Entre els impostos la incidència dels quals ha estat més debatuda a la literatura professional destaca l'impost sobre la renda o benefici de les societats (13). La pròpia conveniència de l'existència de l'impost ha estat discutida i als arguments brandits no hi manquen els referents a la incidència (14). En efecte entre els partidaris de l'impost s'acostuma a distingir dues posicions: la integracionista i l'absolutista.

Els primers, que pensen que tots els impostos són suportats en dar rer terme per persones físiques, i donen llur prioritat a l'impost personal sobre la renda, consideren l'impost de societats com un expedient — útil per a evitar que una composant de la renda personal, la procedent — de les societats, sigui fàcilment evadida per la persona física contribuent. Tanmateix, d'una banda, els dividends són gravats primer com part del benefici social i després com part de la renda personal, el que porta a una doble imposició; d'altra banda, a les reserves s'els hi aplica — el tipus de l'I.R.S. — que en general, serà diferent del que pertoca al — soci a l'IAP—; i la regulació dels guanys de capital pot donar lloc a — una doble imposició anàloga a les dels dividends: al parer dels integracionistes, els atemptats a l'equitat d'aquest cúmul de dobles impositcions i de greuges comparatius només es poden resoldre mitjançant tècniques — d'integració —total o parcial— de l'impost de societats en el de persones físiques. Obviament, subjacent a la concepció integracionista rau la interpretació de que l'IRS és suportat íntegrament pels accionistes.

En quant a l'altra posició, l'anomenada absolutista, partidària de l'impost de societats com figura independent, considera que la societat és un agent amb personalitat jurídica pròpia i entitat econòmica diferenciada dels socis que, sovint, tenen poc control de la seva activitat. Conseqüentment, disposa d'una capacitat tributària pròpia que cal gravar, essent irrellevant la posterior distribució o retenció dels beneficis empresarials. Malgrat tot, la hipòtesi de que l'impost de societats resta sobre aquestes ofereix un flanc fàcil a la crítica integracionista que — retreuen que els impostos pesen finalment sobre la butxaca d'alguna persona física. Cal remarcar, tanmateix, que ambdues posicions —en llurs expressions més típiques— obvien la possibilitat de translació del tribut als consumidors, als capitalistes del sector no societari o als treballedors.

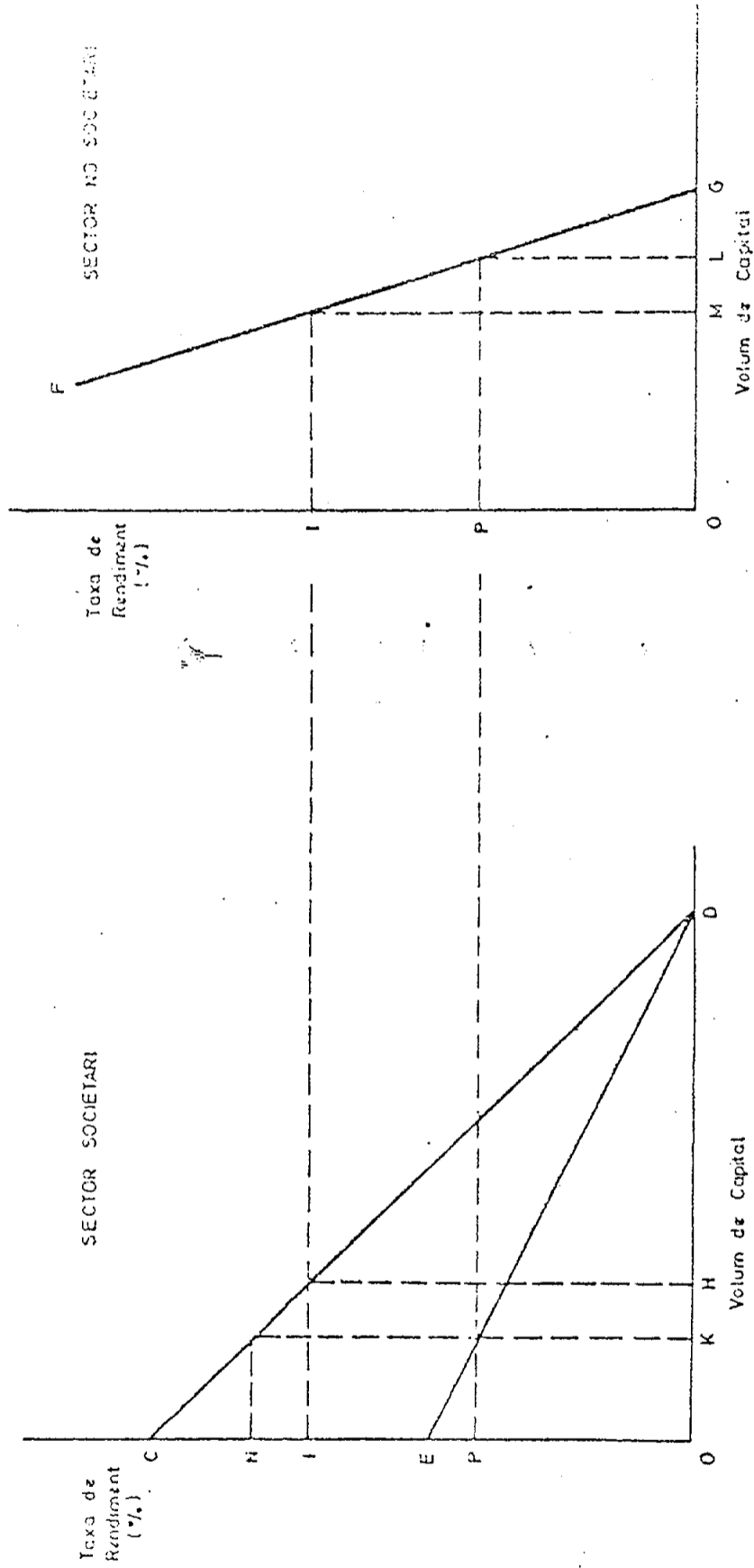
Més enllà d'aquesta aproximació primària a la translació de l'IRS,

la discussió acadèmica (15) s'ha desenvolupat fonamentalment a dos nivells -d'altra banda, sovint imbricats- el de les estructures de mercat i el de la teoria de la firma o, si hom ho prefereix, de les diverses polítiques de fixació de preus.

La consideració més tradicional del tema és la de l'empresa maximitzadora del seu benefici en una situació de competència perfecta. A curt termini, l'empresa del mercat competitiu (16) gravada per l'IRS no pot alterar el preu de venda ni el volum de producció -en no alterar-se les corbes de costos i ingressos marginals- havent d'absorbir l'impost via reducció de la taxa de benefici o rendiment net del capital social. Ni per l'alienació de les accions de la seva propietat, el soci pot evadir l'impost puix llur menor rendibilitat neta origina un procés de capitalització impositiva. Aquesta dona lloc a una sortida de capital del sector societari vers el no societari (de rendibilitat superior) on s'inverteix en negocis amb una taxa de rendiment cada cop més baixa fins que s'assoleix un nou equilibri a un nivell inferior a l'inicial. Això s'interpreta com que, suposat constant el stock global de capital de la comunitat, a llarg termini l'IRS és traslladat parcialment al sector no societari repartint-se, doncs, la càrrega sobre tots els posseïdors de capital. Musgrave ha esquematitzat el procés en una senzilla i ben coneguda gràfica (Gràfica 2.3.) (17). Així doncs, després d'una primera etapa en que l'IRS pesaria només sobre els accionistes, incidiria sobre la totalitat dels capitalistes. No cal deturar aquí el procés; si el sector no societari és més treball-intensiu que el societari -hipòtesi empíricament recolzable- el trasvàs de capital vers el primer suposa un augment de remuneració del factor treball (en augmentar-ne la demanda) agreujant la càrrega sobre el capital.

Pel cantó de la demanda de productes, els consumidors de la producció del sector societari veuen llurs preus incrementats, en reduir-se l'oferta, suportant una part de la càrrega de l'IRS, mentres els con

TRANSLACIÓ INTERSECTORIAL DE L'IMPOST DE SOCIETATS

sumidors del sector no societari gaudeixen d'una reducció de preus. Expressada de forma elemental, aquesta és la base del model que Harberger construí amb un instrumental analític sofisticat (18) i sobre el que s'ha centrat la major part de l'interés professional posterior per la qüestió amb les consegüents crítiques, reformulacions, contrastacions empíriques i generalitzacions (19).

Abans de continuar, val a dir que, darrerament, ha ressorgit una línia d'anàlisi fins ara marginada basada en el plantejament alternatiu i previ d'en Kalecki (20). Entre les principals conclusions de Kalecki cal remarcar la de que -tot i que les empreses puguin seguir una política de maximització del benefici a curt termini- l'increment a la demanda agregada i al benefici abans d'impostos resultant de l'augment de despesa pública finançada per l'elevació del tipus impositiu de l'IRS comporta la no variació del benefici després de l'IRS en termes reals. Segons els comentaristes, la diferència clau en els plantejaments de Harberger i Kalecki a l'anàlisi a curt termini rau en la consideració de la inversió privada com variable endògena i exògena, respectivament. A llarg termini, els models, ambdós de dos sectors, són difícils de comparar degut a llur diferent concepció del temps: per Kalecki el llarg termini és només una successió de períodes curts. Els curts terminis es lliguen en seqüència amb el que les variables exògenes del primer període curt passen a ésser conegudes, en cert sentit "endògenes" al model, als períodes següents. Hom pot dir que el model kaleckià a llarg termini opera en temps històric o de calendari. Per contra, per a Harberger, es tracta fonamentalment d'una qüestió de lògica, de temps lògic, com si tingués una existència independent del curt termini i sense presentar el pas de l'equilibri a curt termini a l'equilibri a llarg termini pas per pas, el que fa que els kaleckians l'acusin de manca de claretat causal. En contrast amb la teoria dominant, el model Kaleckià admet la possible translació de l'IRS, àdhuc a curt termini i en un mercat competitiu, als treballadors

i als propietaris de capital no societari. Malauradament, a l'enfoc Kalecki-Burbridge li manca massa el suport de treballs empírics encara no realitzats (21).

Mantenint la hipòtesi de que el comportament empresarial es regeix pel criteri de la maximització del benefici, cal veure les diferències que significa el cas del monopoli. Al curt termini, s'arriba a la mateixa conclusió que en el mercat competitiu puix la producció de màxim benefici abans de l'impost també ho és després de l'impost, amb un benefici net inferior: l'impost redueix el preu net i el benefici net - però no altera els costos i els ingressos marginals que determinen el benefici màxim. En canvi, al llarg termini, pot ser preferible la reducció de beneficis -conservant la situació monopòlica- al pas al sector no societari. En aquest cas, a diferència del mercat competitiu, l'IRS no és difós als propietaris de capital no emprat al sector gravat ans és suportat per l'empresa o millor dit pels seus accionistes.

Cal fer una observació que té especial relevància en el cas del monopoli. Sovint hom distingeix dues components del benefici: el benefici normal, retribució normal de l'aportació de capital, i el benefici pur, diferència entre el total i el normal. El benefici normal és incorporat, sobretot per l'empresa monopolística, a l'estructura de costos marginals. Si l'IRS grava també el benefici normal, aleshores cau parcialment sobre els costos i pot ésser traslladat amb ells.

En el cas de l'oligopoli, els preus tendeixen a ser fixats pel líder del sector (22) ajustant-s'hi els demás oferents del mercat que no poden superar-lo sensiblement sense el risc de perdre llur segment de mercat. La introducció de l'IRS -o l'augment de l'existent- pot donar lloc a reaccions diverses per part dels oligopolistes amb nous repartiments del mercat però, el més lògic, és una puja paral·lela dels preus, concertada o no, atés que l'empresa oligopolista té motius per pensar que els demás actuaran de forma semblant.

Cal remarcar que el cas de l'oligopoli planteja un comportament empresarial diferent de la hipòtesi tradicional de la maximització del benefici. Aquesta línia ha aportat innovacions importants a l'anàlisi de la incidència de l'IRS. Potser la maximització de les vendes constitueix el criteri alternatiu més conegut (23). Com l'IRS no afecta al volum de vendes que és funció del preu, no es modifica la combinació vendes-preu maximitzadora: hom podria concloure fàcilment que, un cop més, l'IRS no es trasllada i incideix sobre l'empresari. Tanmateix, fora excessivament irracional un comportament empresarial que no tingués en compte els beneficis; lo lògic és introduir alguna condició de benefici mínim. Si aquest mínim és elevat, l'empresa maximitzadora de vendes requirirà aquestes fins que els beneficis nets igualin l'objectiu de benefici (24), traslladant l'impost als consumidors via preus. Si l'objectiu de benefici és baix no li cal reduir les vendes per assolir-lo però el manteniment del preu implica reducció de benefici net i, doncs, absorció de l'impost per l'empresa. Entremig dels casos polars, resulta plausible tota una gamma de translacions parcials als consumidors (25).

Com remarquen els MUSGRAVE, als economistes els hi agrada concebre l'activitat empresarial com quelcom racional en el sentit de seguir una regla de maximització; tanmateix sembla que els empresaris no ho vegin així i tendeixin a establir els preus de llurs productes sense una pauta racional, segons costums, experiències o criteris de no-maximització (26). La més usual, sens dubte, és la de fixar el preu de venda aplicant un determinat percentatge de marge comercial a llur cost mig (mark-up pricing). En aquest supòsit, l'establiment de l'IRS representa un cost addicional de producció, que eleva la corba de costos mitjos per el que el nou preu (=ingrés mig = cost mig, inclòs marge comercial i alíquota impositiva) és superior a l'inicial, mentre la quantitat venuda és inferior: cal concloure amb la possibilitat de translació parcial al consum.

Conclusions semblants poden assolir-se contemplant altres polítiques de preus com la de preus defensius o la de preus administrats que ténen en comú, generalment, el considerar l'IRS com un cost i l'analogia de l'IRS amb l'impost sobre les vendes. També podria fer-se un estudi anàleg sobre la possibilitat de translació endarrera, per reducció de la taxa salarial degut a imperfeccions del mercat laboral, Així doncs, la incidència de l'IRS és un tema teòric que resta obert. Per aixó mateix, ha donat lloc a nombrosos treballs empírics (27).

Entre els models que pretenen esbrinar la incidència de l'IRS a curt termini té un lloc preeminent el desenvolupat pel tàndem Krzyzaniak-Musgrave (K-M) (28). L'eix argumental es centra en el comportament de la taxa de rendiment: si hi ha translació, la taxa de rendiment brut s'ha de elevar suficientment per a permetre que la taxa neta assoleixi de nou el nivell ex-ante. Per a verificar-ho, K-M establia la regressió múltiple entre la variació del consum, la relació stocks-vendes, l'IRS de l'any i el de l'any precedent, la resta de la imposició i les despeses federals, amb la taxa bruta de rendiment del sector societari com variable dependent; el coeficient de regressió entre la taxa de rendiment i l'IRS donaria un índex de la translació. Aplicat al sector industrial nord-americà pel període 1935-1959 el model K-M donà el resultat d'una translació endavant vers el consum d'aproximadament el 134% (29). Aquesta translació amb escreix -és a dir, que es generaven rendes fiscals- no podia menys d'aixecar una forta polèmica, malgrat que els autors del model precisessin que probablement incorporava parcialment la incidència a pressupostària.

Les crítiques principals argumentàren que el model K-M incorporava, sense distingir-les les variacions del cicle i, particularment, que no neutralitzava l'impacte de les conjunctures bèl·liques.

Challis Hall (1964), emprant una funció de Cobb-Douglas i aïllant els efectes del canvi tecnològic, arribà a la conclusió de que eren els

accionistes qui suportaven el tribut. R.A. Musgrave replicà en el sentit de la manca de significat de les petites variacions al R^2 en que Hall es basava per negar la translació.

També en la línea crítica al model K-M, R.J. Gordon (1967) s'oposà a les conclusions de translació. Gordon modificà el model K-M, hi introduí la productivitat i suposà que la política empresarial de preus era del marge comercial fixe (mark-up pricing). El coeficient de translació oscil.lava, a les diverses versions del seu model, entre 5 i 11 % però sense poder descartar-se que fos nul atés el valor de la t estadística. K-M consideràren que la manera insatisfactòria d'incorporar la variable fiscal a l'equació de preus, invalidava les conclusions de Gordon.

Oakland (1970) rebutjà la generalitat de la política de preus suposada per Gordon i proposà (Oakland, 1972) un model alternatiu basat en la teoria del benefici "normal". La conclusió assolida era que, si de cas, la translació cap endavant, al consum, era de poca entitat i era més petita que la possible endarrera, tot i que ambdues podien ser nul.les d'acord amb els criteris econòmètrics, o sigui, que era molt plausible la no-translació. En Lagares, en una adaptació del model d'Oakland a l'economia espanyola (30), concluí:

- 1) Considerant exclusivament els tipus impositius nominals, no pot mantenir-se la hipòtesi de translació a preus.
- 2) Emprant tipus impositius efectius, pot determinar-se econòmicament l'existència de translació a preus a curt termini, però amb un cert retard.

La contradicció dels resultats del model K-M amb els postulats per Harberger dugueren a aquest a construir un nou model, el C-H-M, més realista que el precedent però que també incloïa l'anàlisi a llarg termini (31). Partint del model K-M al que incorporàren la taxa d'atur i una variable dummy per neutralitzar els efectes dels processos cíclics

i les conjunctures bèliques, tractàren de demostrar la falsetat de la correlació tipus impositiu-taxa de benefici brut del model K-M. Llurs resultats, discutibles, recolzaven les conclusions del primer model de Harberger en el sentit de la difusió de la càrrega entre tots els capitalistes. A conclusions semblants arribaren Shoven i Whalley (32) relaxant les condicions de linialitat i d'oferta constant dels factors però conservant la de competència perfecta que, òbviament, li resta realisme.

La divergència dels resultats dels principals estudis empírics és palesa i sembla que encara caldran moltes recerques abans s'assoleixi el consens científic. Tanmateix, com conclou en Break, no hi ha por de que l'IRS hagi desaparegut abans (33).

Abans de cloure aquesta secció, cal senyalar que el que s'ha dit de la incidència de l'IRS val, mutatis mutandi, per l'impost sobre els beneficis de les activitats empresarials no societàries.

3. Imoost General sobre les vendes.

La discussió dels efectes dels impostos sobre les vendes té una llarga tradició a la teoria de la hisenda. Ja Marshall apuntava la que ha estat la tesi dominant de que l'impost sobre les vendes es trasllada fonamentalment endavant, vers els consumidors i, en una petita part, endarrera vers els subministradors dels factors productius (34). De fet, la escassa entitat de la possible translació endarrera justifica que sigui menystinguda per la major part dels autors i que normalment només es consideri la translació endavant. Hi han dos pautes de fixació de preus que justifiquen el supòsit de translació total endavant (35). La primera correspon al mercat de competència perfecta amb oferta dels factors perfectament inelàstica als canvis a la renda real causats per augments de preus al consum. En aquest cas, els preus dels bens de consum s'elevaran pel montant de l'impost sense que s'alterin els preus dels factors. Més realista és considerar la competència oligopòdica amb preus de venda determinats pel marge comercial. Aleshores, un impost sobre les

vendes succeeix un increment dels costos mitjos de totes les empreses que poden pujar llurs preus sense perill de ser perjudicades pels rivals. L'abandó de la hipòtesi de costos constants, com en el cas de factors - especialitzats, permet pensar en translació endarrera. A llarg termini, la readaptació de la producció i dels preus pot fer, qualsevol que sigui el model competitiu contemplat, que part de l'impost sigui suportat pels venedors. Els estudis empírics realitzats als Estats Units amb ocasió de la relativament recent introducció de l'impost -a la fase minorista- per diversos estats tendeixen a confirmar la hipòtesi d'una substancial translació endavant (36).

4. Impostos sobre consums específics.

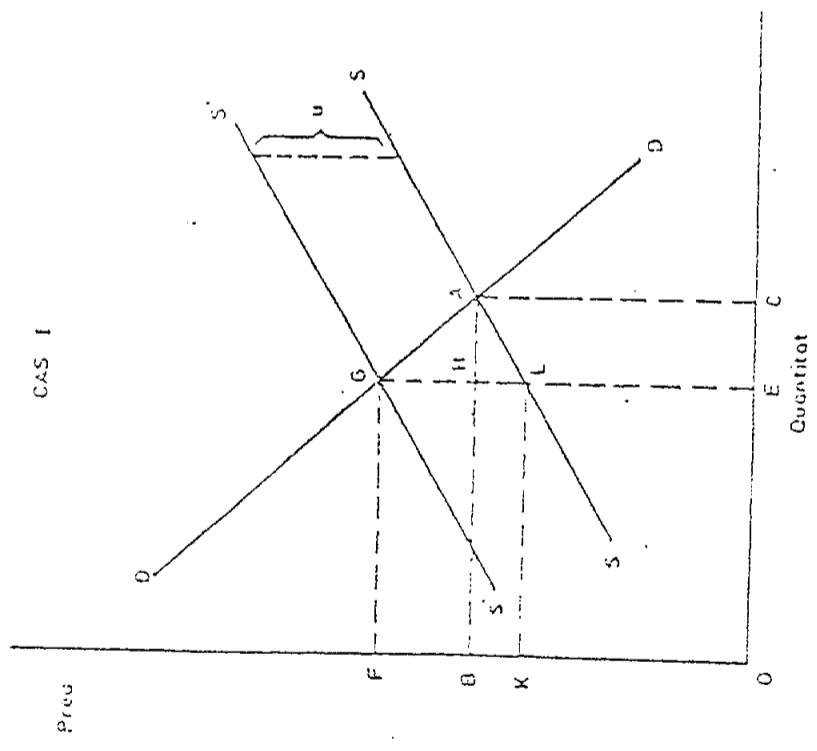
La imposició del consum de determinats productes o serveis (impostos especials, específics i de luxe) ha meregut encara més tractament que l'impost general sobre vendes amb la que té tants punts de contacte. La principal divergència prové precisament de que l'impost específic no és més grava alguns bens per el que l'estructura del mercat i les seves relacions amb la resta de mercats té particular relevància.

Hi ha un acord prou ampli referent a que la incidència d'aquest impost depèn, bàsicament, del grau de competència del sector, la seva estructura de costos i de les elasticitats d'oferta i demanda del bé (37).

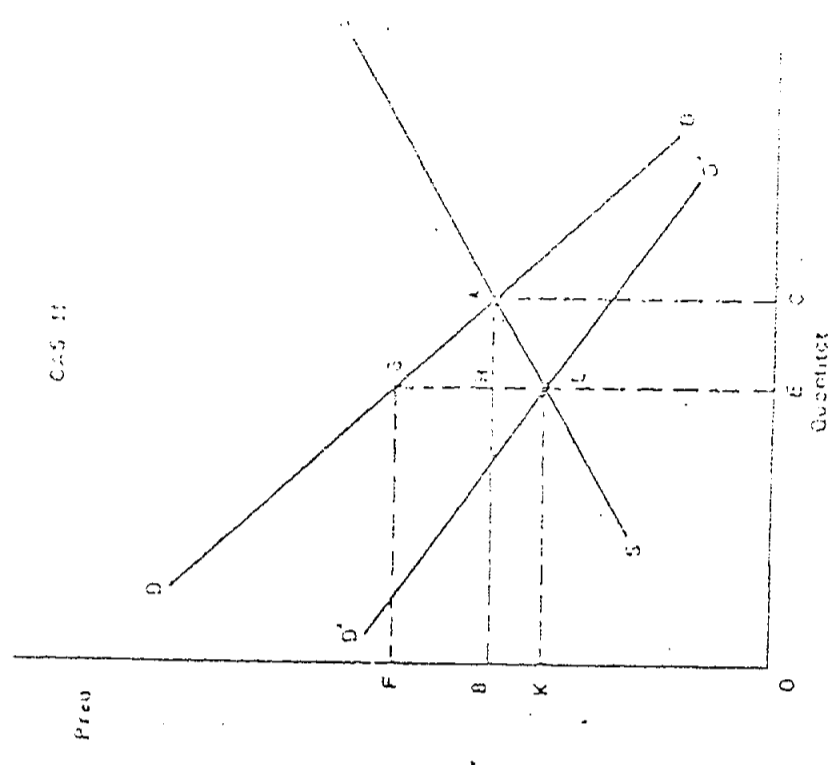
Els impostos sobre consums específics poden ser específics (una quantitat fixa d'unitats monetàries per unitat de producte) o ad valorem (un percentatge determinat del preu de venda). En l'arquetípica representació gràfica del mercat competitiu amb corbes d'oferta i demanda elàstiques (Gràfica 2.4), l'establiment d'un impost específic sobre el consum de y unitats monetàries significa un desplaçament cap a dalt y de la corba inicial d'oferta SS fins la nova corba d'oferta $S'S'$ (Cas I de la gràfica 2.4.), amb un desplaçament cap a l'esquerra de la quantitat venuda mentre el preu pagat pels consumidors succeeix l'inicial i

GRÀFICA 2.4.

AJUST A UN IMPOST SOBRE CONSUMS (SEGONS MODALITATS)

CAS I : Modalitat Impost Especific o Unitari

CAS II : Modalitat Impost "Ad Valorem"

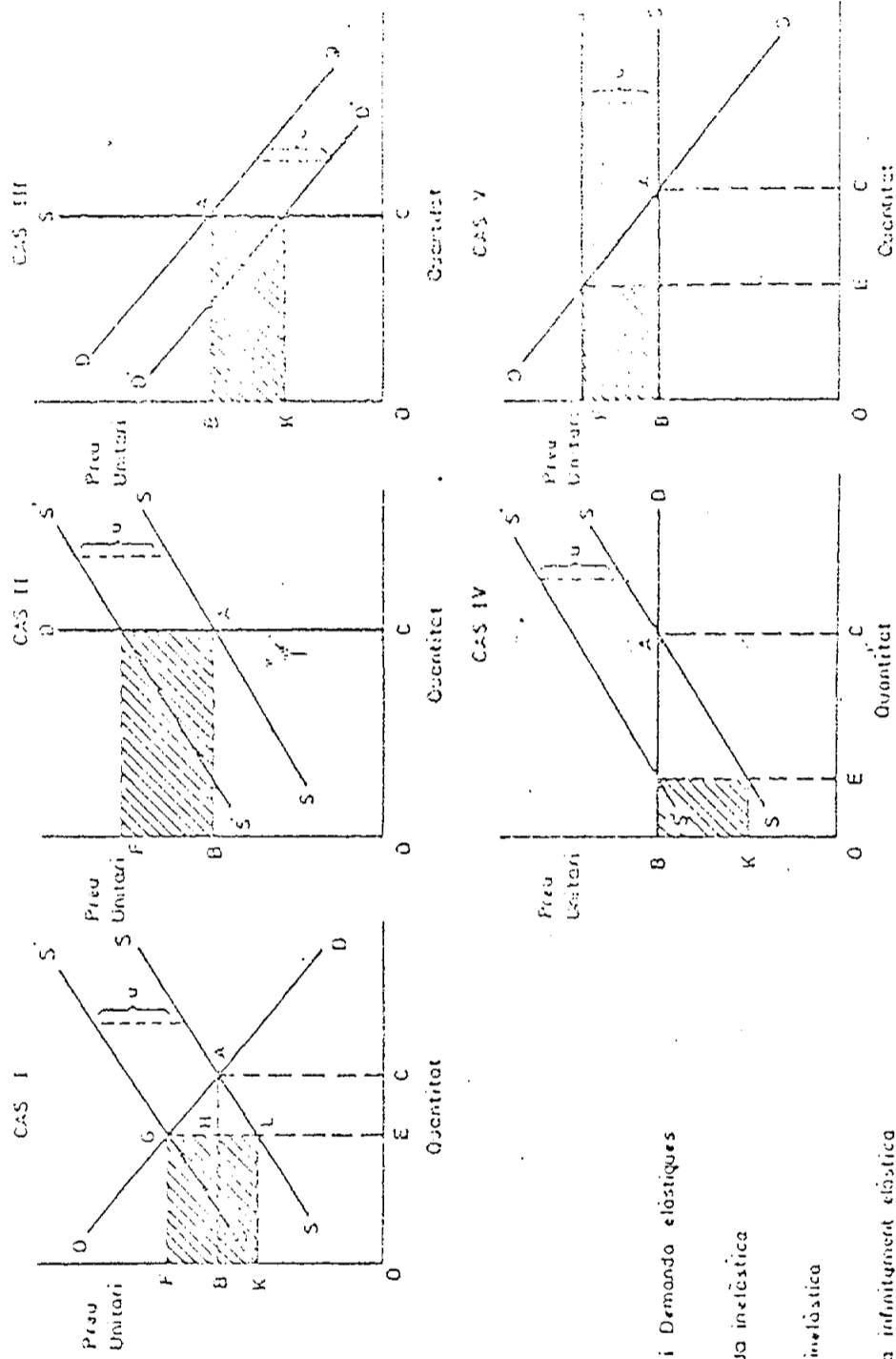
el percebut pels venedors resta per sota. Si l'impost és ad valorem (cas II), pot interpretar-se com una rotació cap abaix de la corba de demanda (de DD a D'D') en reduir-se l'impost per unitat al creixer la quantitat venuda. El nou equilibri (la intersecció D'D'- GG) implica un resultat anàleg al de la modalitat específica: preu brut superior a l'inicial, preu net i quantitat inferiors. De fet, per cada tipus unitari u hi ha un tipus percentual t que rendeix la mateixa recaptació tributària i pot demostrar-se que, en competència perfecta, coincideix la combinació d'equilibri assolida per l'impost unitari amb la de l'impost ad valorem de mateix rendiment tributari (38).

L'impost suposa una falca entre el preu net i el preu brut però, en principi, cap dels dos té perquè coincidir amb el preu inicial (abans de l'impost), el que implica que cal suposar que part de l'impost és suportat pel consumidor i part pel venedor: la proporció de repartiment vindrà donada per les respectives elasticitats d'oferta i demanda, com s'il·lustra a la Gràfica 2.5. Tenint en compte que es tracta d'impostos no generals, que graven només un determinat producte, les relacions de complementaritat i substituïbilitat -reflectides a la corba de demandes- afectaran la incidència final.

Sota condicions monopòliques, l'impost selectiu sobre les vendes determina un procés de translació semblant, però no idèntic, al cas de la competència perfecta. Abans de l'impost, el monopolista pur maximitza el seu benefici amb la producció per la qual s'igualin el cost i l'ingrés marginal ($<$ ingrés mig). L'impost específic eleva la corba de costos marginals pel montant del tribut, per el que es redueix l'oferta i augmenta el preu però en proporció inferior a la que suposa l'impost atés que la corba d'ingressos mitjos té una pendent inferior a la d'ingressos marginals. El repartiment de la càrrega dependrà una vegada més de les elasticitats. Malgrat una complicació analítica més gran, pot arribar-se a conclusions anàlogues per l'impost ad valorem. Fàcilment pot induir-se l'anàlisi de la incidència en els casos de competència imper-

GRÀFICA 2.5

AJUST A UN IMPOST SOBRE CONSUMS (SEGONS ELASTICITATS)

CAS I: Oferta i Demanda elàstiques

CAS II: Demanda inelàstica

CAS III: Oferta inelàstica

CAS IV: Demanda infinitament elàstica

CAS V: Oferta infinitament elàstica

Font: Boixareo & Mestayer (2011)

fecta i oligopòlica (39). Potser, l'observació més important a fer és que pot no haver-hi translació al consum si el benefici romà, després de l'impost, superior al mínim, normal o objectiu.

En quant als estudis empírics realitzats (40), es basen a la comparació dels preus de venda abans i després del canvi impositiu -reducció dels tipus en tots els casos revisats-, amb el defecte habitual de no aïllar les restants causes d'alteració del preu. Tanmateix, les conclusions per períodes i articles diferents convergeixen vers la reducció més o menys ràpida del preu de venda en una quantitat que supera sovint el valor de l'impost, probablement degut a la prèvia piramidació d'aquest. Val a dir que Woodward i Siegelman (1967) remarcaren una pauta diferenciada de reducció de preus en el sector de recanvis d'automòbils: mentre aquells emprats sistemàticament i periòdicament baixaren de forma significativa, els recanvis utilitzats irregularment mantingueren pràcticament els preus anteriors, el que explicaren en termes de la inelasticitat de llur demanda.

En resum, malgrat excepcions relatives a l'estructura del mercat, sembla que pot acceptar-se com tendència dominant la translació endavant dels impostos especials, luxe inclòs, vers els consumidors dels productes gravats.

5. Duanes i altres drets d'importació.

La majoria d'estudis sobre incidència obvien el tractament de la incidència dels tributs que graven el comerç exterior. Referència indirecte pot trobar-se als estudis de comerç internacional, sobre tot en relació al debat sobre l'aplicació de la imposició indirecte en destí o en origen, així com als estudis sobre harmonització fiscal derivada dels processos d'integració econòmica, especialment la de la C.E.E. (41).

En síntesi els impostos a l'importació poden ésser equiparats als impostos específics amb alguna matització:

- 1) La importació acostuma a representar només una part, sovint pe

tita, de les vendes totals del exportador.

- 2) Quan es tracta de béns de consum, en alguns casos, la demanda pot ser molt elàstica degut a la possibilitat de substitució — per béns de fabricació interior.
- 3) En els altres casos, béns de capital o intermitjós i matèries primes, la demanda tendeix a ser-ne molt rígida.

En conseqüència, la incidència d'aquests tributs sol atribuir-se als consumidors dels productes importats.

6. Impostos sobre els factors.

Els impostos sobre els factors vénen a ser un impost ad valorem sobre la remuneració dels factors productius. La diferència principal — respecte dels impostos ad valorem sobre productes prové de que el percentatge s'acostuma a establir en relació a la venda bruta generada pel factor per el que l'anàlisi es fa considerant un desplaçament cap a baix de la corba de demanda. En principi, cal esperar una certa translació a curt termini i a llarg termini del tribut d'acord amb l'estructura del mercat i en proporció a les elasticitats respectives. Tanmateix, en discutir la incidència de l'impost sobre la renda ja s'han vist les dificultats que hom considera existents per la translació en el cas de les rendes del treball personal. Conseqüentment, una de les hipòtesis alternatives que hom inclou generalment és la de no-translació dels impostos sobre la renda dels factors. Malgrat això, el paral·lelisme entre les rendes del capital i de la terra agrícola i el benefici empresarial, — també fa admetre sovint la possibilitat de transferir la càrrega de — d'impost sobre les esmentades rendes en la línia apuntada per l'IRS.

Això justifica la consideració especial de dos modalitats impositives: l'impost sobre rònines (inclosa la contribució empresarial a la seguretat social) i l'impost sobre la propietat dels immobles urbans.

6.1. Impost sobre la propietat immoble.

A la nomenclatura anglo-saxona, la contribució sobre els béns immobles reb, significativament, la denominació d'impost de propietat (Property Tax). El seu abast és variable, poguent incloure la propietat rural (42). Hom se centrarà en l'accepció d'impost sobre la propietat urbana, atesa la fàcil generalització de les conclusions.

A efectes d'anàlisi d'incidència, la problemàtica fonamental rau en l'ambigüitat de la pròpia concepció del tribut, particularment pel que fa a les vivendes. Es tracta d'un impost sobre el capital o d'un impost sobre el consum ? (43).

Per no allargar el text en un impost tanmateix d'escassa recaptació al sistema fiscal espanyol, hom pot anar directament a una síntesi:

- 1) D'una banda, la imposició sobre els locals de negocis pot considerar-se com un tribut que grava el benefici de l'empresari i per tant, tendeix a recaure sobre tots els propietaris tot i que és versemblant una translació substancial als consumidors.
- 2) En quant a les vivendes cal distingir:
 - a) Vivenda pròpia: el tribut és suportat pel propietari sense translació possible.
 - b) Vivenda de lloguer: És l'extrem menys resolt. S'oposen la concepció de que és el propietari qui ho soporta (capitalització, etc.) amb la d'un impost específic amb translació, al menys parcial, al consumidor-llogater.

Cal remarcar que aquest és un impost en la discussió dels efectes espacials té una certa tradició, sobre tot als països anglosaxons, degut a que els tipus impositius -fixats localment- poden variar substancialment per àrees territorials d'un mateix país.

6.2. Impost sobre les nòmines

L'anàlisi de la incidència de l'impost sobre les nòmines ja va mereixer l'atenció d'en David Ricardo des d'un enfocament macroeconòmic. Malgrat aquesta primerenca preocupació la incidència de l'impost avui encara és molt lluny d'ésser resolta.

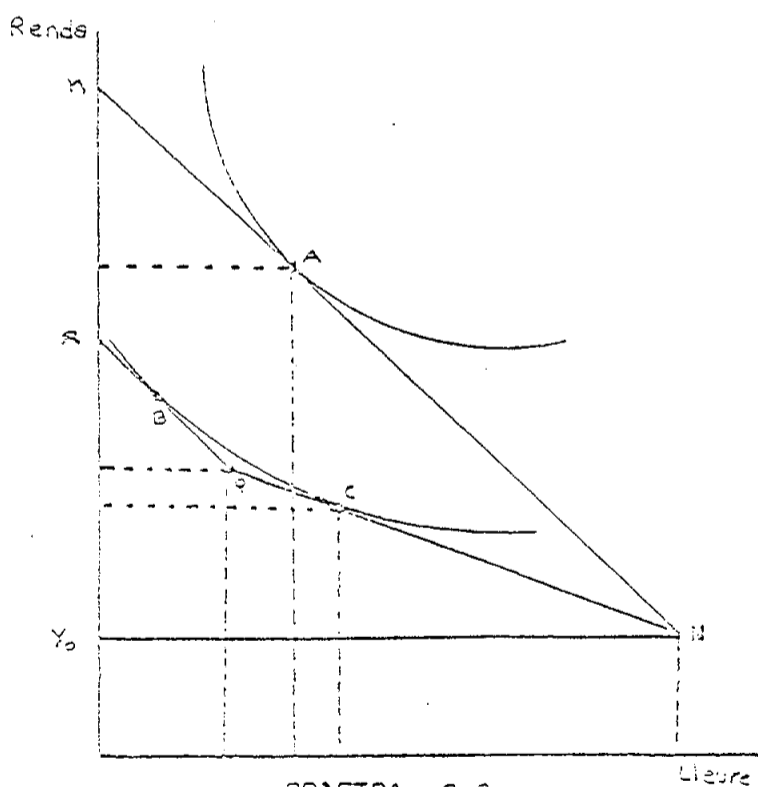
La peculiaritat fonamental de l'impost que grava les nòmines consisteix en que sobre la mateixa base imposable -el salari del treballador- es lliura un impost amb dos tipus impositius. El primer a càrrec del treballador i el segon a càrrec de l'empresa, encara que sigui aquesta la que actui com a subjecte passiu retentor de la part de l'emprat. Per tant, l'anàlisi es fa doble, és a dir, cal efectuar-lo considerant les possibles respostes a l'impost per part dels dos contribuents, l'emprat i l'empresa.

L'anàlisi tradicional de la incidència de l'impost ha estat rea-litzada des d'un enfocament microeconòmic i amb referència especial a la situació de competència perfecta. En aquesta situació, l'empresa utilitza el factor treball -de la mateixa forma que qualsevol altre factor- mentre la seva productivitat marginal sigui igual o superior al seu cost. A l'hora d'establir un impost sobre la remuneració del factor, la produgtivitat marginal no varia i per tant la compensació total al factor no ha de variar. Per tant, i llevat a molt breu termini en el qual la reacció és difícil, el resultat és una translació al factor treball de la càrrega de l'impost, en forma de reduccions de salaris, les quals hauran d'igualar el cost marginal total -salari més impost- a la productivitat marginal.

Respecte a la part pagada pel treballador l'anàlisi és molt semblant a la ja realitzada per al impost sobre la renda, encara que amb la complicació adicional de l'existència de sostres en la base imposable. En el supost de que el lleure és un bé normal, sigui MN en la grà

fica 2.6., la recta de balanç amb pendent w igual a la taxa de salaris, Q el sostre situat en algun punt de la recta de balanç i ho farà en A tangent a la curva de indiferència de major nivell. La introducció de l'impost desplaça MN a RGN . La pendent de GN serà $w' = w(1 - t)$, essent t el tipus impositiu. A partir de Q , l'impost ha assolit el sostre i per tant no suposa més disminució dels ingressos essent RQ paral·lel a MN .

En aquest cas, tal com proposen Mac Rae i Mac Rae (45), la disminució del salari net, per als contribuents situats per damunt del sostre, tindrà una oferta similar al d'una disminució de la renda no guanyada, i per tant s'incrementarà l'oferta de treball, suportant els treballadors l'impost, al mateix temps que cap contribuent es col·locarà en el punt Q , atès que sempre existiran dos punts alternatius B i C en els quals la utilitat serà més gran. Com a conseqüència, l'efecte de l'impost sobre l'oferta de treball serà incerta per als treballadors situats per sota del sostre impositiu.

Quan hom abandona els estrictes supostos de competència perfecta apareixen diverses situacions i conclusions segons les hipòtesis adoptades. Les rigideses de l'oferta de treball, basades especialment en la força sindical, poden traduir l'impost en una pressió a l'alça dels salaris, adhoc en una situació de forta desocupació. La facilitat d'acceptació d'aquestes alces salarials per part de les empreses dependrà de la possibilitat d'aquestes d'incrementar els preus, lo que suposarà la translació al consum, i molt especialment de les possibilitats de substitució del factor treball pel factor capital.

Pel que fa referència a la quota empresarial, la possibilitat de translació als salaris també serà una conseqüència de la rigidesa de l'oferta de treball, encara que a llarg termini i especialment en situacions inflacionistes, els increments de salaris poden ésser menors dels que s'haguessin produït en el cas d'inexistència de l'impost. Aquesta hipòtesi, atés el potencial dels sindicats, no sembla molt factible, perquè suposa una disminució dels salaris reals. Hom pot esperar amb una major certesa, una reducció del nivell d'ocupació amb salaris constants. Si les circumstàncies són aquestes, s'alteraran els preus relatius dels factors i es produirà una substitució de factors com l'abans esmentada, depenent parcialment de la intensitat del procés de la mesura en la qual les empreses entenguin que la modificació de l'impost persistirà.

La translació de les quotes empresarials -tant propies com dels treballadors- als preus dels bens produïts és una conseqüència de diversos factors entre els quals cal destacar la participació en el cost total del factor treball i el seu nivell de qualificació, la política econòmica en general i especialment la monetària en quant permeti o no el finançament de l'impost.

Les verificacions empíriques que hom ha realitzat de les hipòte-

sis de translació de la quota patronal són escasses i seran revisades en el capítol següent, però els resultats poden ésser sintetitzats en la conclusió del que probablement és el més important d'ells, el de Waine Vroman, qui afirma que "una limitació específica d'aquests models és la seva incapacitat per a distingir entre translació al davant i translació endarrera. I la distinció es important ..." (45).

7. Altres tributs.

7.1. Impost sobre el patrimoni.

Ha resultat difícil trobar referència de la incidència de l'impost sobre el patrimoni a la literatura, potser degut a que no s'aplica als Estats Units i que això sempre suposa un seriós handicap en el debat — científic internacional. Els escassos esments al tema localitzats sustenten la doctrina de la incidència sobre el contribuent legal (46). Due i Friedlaender (1973) remarquen que els possibles i limitats efectes sobre l'oferta de factors permeten considerar la translació vers aquests com menor o irrellevant. Tanmateix, en el context del present estudi l'interés de la qüestió és merament acadèmic puix l'impost espanyol sobre el patrimoni net no havia entrat en vigor durant el període considerat.

7.2. Successions i Donacions.

Sembla existir un ampli consens doctrinal en considerar que aquests impostos recauen sobre el causant o donant i la hipòtesi de no-translació és acceptada a tots els estudis empírics.

7.3. Taxes.

Inicialment, les taxes tenien un clar sentit de contraprestació. Amb el temps i l'evolució de l'administració pública, aquest ha anat difuminant-se, convertint-se la taxa en una exacció que es distingeix fonamentalment de l'impost per la seva exigència en ocasió del consum ocasional, sovint forçat o obligatori, d'un servei públic. La taxa vindria — aleshores governada pel principi de l'estratègia del consum públic i combinaria la condició de l'instrument recaptatori amb la de regulador del consum de certs serveis (47). La hipòtesi d'incidència és, doncs, sobre l'utilitzador dels serveis, el contribuent, tot i que en el cas d'activitats empresarials pot suposar-se la possible translació al consum com en els restants tributs que graven el benefici d'aquestes activitats.

7.4. Loteries.

No hi han gaires estudis sobre la incidència dels ingressos fiscals procedents de loteries públiques (48). Malgrat tractar-se d'un ingrés fiscal quelcom atípic, pot interpretar-se com un impost específic sobre la venda dels bitllets de loteria amb translació al consum.

8. Les hipòtesis d'incidència emprades als principals estudis globals.

Els estudis actuals que pretenen avaluar la incidència global del sistema fiscal tendeixen a seguir la metodologia de Pechman-Okner (P-O) (49) establint diversos conjunts d'hipòtesis d'incidència dels diferents tributs, amb utilització d'alguna variant. Un cop fet això hom procedeix a repartir la càrrega de cada tribut entre els diferents grups de rendes -o territoris, si s'escau- segons les hipòtesis establertes i es comparen les alternatives. A l'Apèndix d'aquest capítol s'ha intentat reunir els quadres sintètics representatius dels conjunts d'hipòtesis emprats als principals estudis. Val a dir que la majoria dels estudis realitzats pel que fa al sistema fiscal espanyol s'inspiren explícitament en els quadres d'estudis prèviament realitzats a l'estranger el que, d'altra banda, té l'avantatge de permetre comparacions homogènies (50).

Cal remarcar també que la majoria suposa que els impostos sobre la renda personal, donacions i successions, i contribució dels empleats per a la Seguretat Social grava efectivament els contribuents legals i que els impostos (generals o específics) sobre vendes es traslladen als consumidors. També hi ha coincidència en considerar problemàtics l'impost de societats, el de bens immobles i les contribucions patronals a la Seguretat Social, tot i que els autors divergeixen a l'hora de triar les hipòtesis de translació.

Com s'ha indicat el estudi P-O constitueix un model d'aquestes investigacions. Directament hi entronca l'actualització del mateix Okner i la seva aplicació a Espanya per en Victorio Valle, citada a la nota 48.

I també s'hi pot adscriure l'estudi de Musgrave, Case i Leonard (51). A un enfoc qualcom diferent responen alguns treballs recents de Fullerton, King, Shoven, Walley i Musgrave (52) que es basen en el model FKSW -del nom dels quatre primers autors citats-, on juga un paper clau la relació capital/treball.

En quant als estudis sobre el cas espanyol, cal esmentar el breu exercici d'en Victorio Valle amb unes hipòtesis elementals de translació (53). L'any 1971, el premi de l'I.E.F. fou otorgat a Diego Perona i un nombrós equip d'Enginyers Industrials al Servei de la Hisenda Pública (54). Com tret característic d'aquest estudi sobresseeix l'àmplia acceptació d'hipòtesis de no-translació i la utilització d'hipòtesis standard diferenciades per IRS i quota de beneficis de l'impost industrial -translació del 50 i del 75 %, respectivament. Amb els canvis adients per la reforma del sistema fiscal, dos col.laboradors de Perona, actualitzaren al seu treball independentment: L. Pérez Morales, amb una major varietat d'hipòtesis (55) i J. Corella en una ponència presentada a les Jornades del Cos D'Intendents al servei de la Hisenda Pública (Madrid, 1976) (56).

Notes al Capítol 2

- (1) R. A. MUSGRAVE i P. B. MUSGRAVE (1980), pàg. 269.
- (2) D'aquest parer, veure J.A. PECHMAN i B. A. OKNER (1974), pàg.30; R. A. MUSGRAVE, K. E. CASE i H. LEONARD (1974) (explícitament, pàgs. 260-261), i T. CATSAMBRAS (1978), pàg. 15.
- (3) P. ex., Allocating the Federal Tax Burden by State, Research Aid nº 3 (Rev.), Tax Foundation, New York, 1964, Tax Burdens and Benefits of Government Expenditures by Income Class, 1961 and 1965, Tax Foundation, N. Y., 1967, i Federal Tax Burdens in States and Metropolitan Areas, Research Aid nº 5, Tax Foundation, N. Y., 1974.
- (4) Com els de Pechman - Okner i T. Catsambras, citats a la nota 2.
- (5) Excepcionalment, alguns autors intercalen en llur exposició l'impost de capitació (lump-sum tax), a efectes comparatius. Veure R. W. BOADWAY (1979), pàgs. 237 i ss.; A. B. ATKINSON i J. E. STIGLITZ (1980), pàgs. 36 i ss. i Ch. V. BROWN (1980), pàgs. 2 i ss.
- (6) En cas d'igualtat, evidentment l'oferta romà inalterada.
- (7) R. A. MUSGRAVE (1969), versió castellana pàg. 252. També ATKINSON-STIGLITZ (1980), pàg. 34.
- (8) La gràfica 2.1.A. correspon a la Figura 11.4. de R.A. MUSGRAVE, (1969), pàg. 252 de la versió castellana. La 2.1.B a la Figura 10-1 de R.W. BOADWAY, (1979), pàg. 236. Val a dir que la gràfica musgraviàna és més completa que la de Boadway reproduïda en incloure — l'efecte de l'impost progressiu i per tant, la comparació homogènia és la del punt G de la part A amb el punt III de la part B, mentre els equilibris inicials respectius són C i I.
- (9) Figura 2.7. de C.V. BROWN (1980), pàg 16.
- (10) T. CATSAMBRAS (1978), pàgs. 16-18; i G. F. BREAK (1974) pàg. 178-179.

- (11) Aquesta segona hipòtesi no suposa, en termes agregats, que els treballadors com conjunt assoleixin traslladar realment, la càrrega - puix, indirectament, en suporten la major part en llur qualitat de consumidors.
- (12) P. ex. R. A. MUSGRAVE i P. B. MUSGRAVE (1980), pàg. 288; R. W. BOADWAY (1979), pàgs. 250-257.
- (13) Els principals aspectes de la polèmica poden trobar-se entre altres a: M. KRZYZANIAK (1966); V. VALLE SANCHEZ (1970 a) -reeditat per M. J. LAGARES CALVO (1973), pàgs. 89-112- i (1970 b); G. F. BREAK (1974), pàgs. 138-154; M. J. LAGARES CALVO (1976); T. CATSAMBAS (1978), pàgs. 20-26; A. ASIMAKOPULOS (1979); J. B. SURBIDGE (1975) C. S. SHOUP (1972). Als manuals també hi han àmplies referències; hom pot remarcar: R. A. MUSGRAVE, (1969), Cap. 13, R. A. MUSGRAVE i P. B. MUSGRAVE, (1980), Caps. 13 i 19, J. F. DUE i A. F. FRIEDLAENDER, (1973), Cap. 13, R. W. BOADWAY, (1979), Cap. 11; J. C. WINFREY, (1973), Cap. 12; N. M. SINGER, (1976), Cap. 10; J.M. BUCHANAN i M. R. FLOWERS (1980), Cap. 25. Als treballs i llibres esmentats s'hi troba una abundant bibliografia però cal citar de bon antuvi l'article d'A. C. HARBERGER, (1962).
- (14) Ch. E. McLure, Jr. (1979), especialment al Capítol 2 "The Pros and Cons of Integration"; i també, R. A. MUSGRAVE - P. B. MUSGRAVE, (1980), Capítol 18, especialment la secció B. "Should there be a Corporation Tax?".
- (15) D'indubtables repercussions pràctiques, tanmateix.
- (16) Demanda infinitament elàstica.
- (17) R. A. MUSGRAVE - P. B. MUSGRAVE, (1980), gràfica 13-6, pàg. 297. Lagares (1976) ofereix una representació gràfica anàloga al seu article, pàg. 20.

- (18) A. O. HARBERGER, (1962). Veure també, Ch. McLURE, Jr. i W. R. THIRSK (1973).
- (19) Una generalització recent a P. SHOME, (1981). El model original de Harberger -del que emanen els models HMM (Harberger-McLure-Mieszkowski)- és un model de dos sectors i onze equacions basat en set hipòtesis molt restrictives (Break, 1974; pàgs. 129-134):
- 1) Oferta agregada dels factors fixa.
 - 2) Perfecta mobilitat dels factors.
 - 3) Competència perfecta tan al mercat de factors com al de productes.
 - 4) Economia tancada.
 - 5) Funcions de producció lineals i homogènies.
 - 6) Propensions marginals al consum homogènies.
 - 7) Inexistència d'actius de renda fixa (No fixed-money assets).
- (20) Veure BURBIDGE (1975). La versió anglesa de l'aportació original de M. KALECKI -publicada en polonès abans de 1936-, M. KALECKI (1937).
- (21) Alguns dels quals són suggerits per Burbidge (1975) a la cloenda de l'article resum de la seva tesi, pàgs. 197-198.
- (22) En cas de cartel organitzat, l'anàlisi és fàcilment reconduïble al del monopoli.
- (23) L'aportació bàsica correspon a W. J. BAUMOL (1976). Veure també A.A. BAYER (1970).
- (24) Incrementant els preus i els beneficis bruts.
- (25) A més de W. BAUMOL (1976), hom pot trobar il·lustracions gràfiques de la incidència de l'IRS amb maximització de vendes a, p. ex., R.A. MUSGRAVE - P.B. MUSGRAVE, (1980), fig. 19-2, pàg. 431, on l'anàlisi es fa amb les corbes de vendes totals, costos totals, benefici

net i benefici brut, i a T. CATSAMBAS, (1978), Fig. 2-3, pàg. 23, on utilitza una anàlisi més convencional en termes de costos i ingressos mitjos i marginals.

- (26) R. A. MUSGRAVE i P.B. MUSGRAVE (1980), pàg. 43, i també R.A. MUSGRAVE, (1959), pàg. 290 de la versió castellana. En un sentit semblant E. R. ROLPH (1968), pàg. 526; cita indirecta trata de G. F. BREAK, (1974), pàg. 141.
- (27) Un resum sistemàtic a V. VALLE SANCHEZ (1970a).
- (28) M. KRZYZANIAK - R. A. MUSGRAVE (1963). Sobre l'aplicació del model a la R.F.A., K.W. ROSKAMP (1965), a la India, G.S. LAUMAS (1966) i un resum de l'experiència comparada a J. DAVIS (1973).
- (29) Exactament 1'3394 amb $R^2 = 0'9765$ i $DW = 2'7557$. El model K-M, en diverses versions, donà sempre translacions superiors al 100 % per l'economia americana i a altres països. Veure els estudis citats a la nota 28.
- (30) M.J. LAGARES (1976). Les conclusions principals a les pàgs. 41-42.
- (31) J.C. CRAGG, A.C. HARBERGER i P. MIESZKOWSKI (1967).
- (32) J.B. SHOVEN i J. WALLEY (1972).
- (33) G.F. BREAK (1974), pàg. 154.
- (34) A. MARSHALL (1890), pàg. 343.
- (35) J.F. DUE - A. F. FRIEDLAENDER (1973), pàgs. 354 i ss. Veure també A.G. BROWN (1939); i J.F. DUE (1942).
- (36) R.M. HAIG i C.S. SHOUP (1974) i la tesi doctoral de N.D. SIDHU The Effects of Change in Sales Tax Rates on Retail Prices, University of Illinois, 1971, resumida a l'article del mateix títol a Proceedings of the Annual Meeting of National Tax Association 1971,

- N.T.A., Columbus (Ohio), 1972, pàg. 720-732.
- (37) Sobre aquest darrer aspecte veure el curiós article de J. F. WALKER (1974); i la dura rèplica de M. R. COLBERG (1976)
- (38) R.A. MUSGRAVE -P. B. MUSGRAVE (1980), pàgs. 450-452.
- (39) J.F. DUE - A. F. FRIEDLAENDER (1973), pàgs. 372-374; R.A. MUSGRAVE-P. B. MUSGRAVE (1980), pàgs. 286-287 i 466-457.
- (40) J.F. DUE (1964); H.L. JOHNSON (1964); O. BROWNLEE i G.L. PERRY (1967); i, F.D. WOODWARD i H. SIEGELMAN (1967). També J.F. DUE - A.F. FRIEDLAENDER, (1973), pàgs. 374-377, i J.C. WINFREY (1973), pàgs. 564-566 de la versió castellana.
- (41) Veure la tesi doctoral de Dieter BIEHL (1969); R. PEFFEKOVEN (1975); l'anomenat "Informe Neumark" (NEUMARK, 1963) i l'anomenat "Informe Mac Dougall", (McDOUGALL, 1977) és a dir, Rapport du groupe de réflexion sur le rôle des finances publiques dans l'intégration eurocéenne, Commission des Communautés Européennes, Bruxelles, 1977. Sobre la identitat dels impostos de duanes i els específics, T. CATSAMBAS, (1978), pàg. 35.
- (42) Als Estats Units existeix un ampli moviment, al menys a nivell professional, en favor de la transformació en impost sobre el patrimoni net que, naturalment, topa amb el caràcter local del Property Tax nordamericà.
- (43) D. NETZER (1966) i (1973), L. ORR (1968); D. HEINBERG i W.E. OATES (1970); R.M. COHEN i B.J. POWELL (1972); L.L. ORR (1972); J.D. HEINBERG i W.E. OATES (1972); D.E. BLACK (1977); K. RAY IHLANFELDT (1979); D.E. MILLS (1981); P. MIESZKOWSKI (1972).
- (44) MAC RAE y MAC RAE (1976), pàg. 408.
- (45) VRCMAN (1974).

- (46) J.F. OUE i A.F. FRIEDLAENDER (1973), pàgs. 453-454; W. WICKREY "La imposición sobre el patrimonio neto", traducció castellana del Cap. 12, VIII de l'obra Acenda for Progressive Taxation, Ronald Press, New York 1947, pàgs. 362-366 continguda a la recopilació de Manuel J. LAGARES CALVO El Impuesto sobre el Patrimonio, Instituto de Estudios Fiscales, Madrid, 1972, pàgs. 253-260.
- (47) E. FUENTES QUINTANA (1973), pàgs. 259-265.
- (48) M.H. SPIRO (1974). Al National Tax Journal i als Proceedings de la NTA-TIA hi han alguns altres estudis sobre la loteria de Delaware, Pennsylvania, New York, etc. però sense referència als aspectes d'incidència.
- (49) J.A. PECHMAN i S.A. OKNER (1974); S.A. Okner ha refet l'estudi per una data més recent i ha comparat els resultats amb el P-0 "Total U.S. Taxes and their Effect on the Distribution of Family Income in 1966 and 1970" a H.J. AARON i M.J. BOSKIN (1980), pàgs. 69-84.
- (50) Veure, p. ex., V. VALLE SANCHEZ (1974).
- (51) R.A. MUSGRAVE, K.E. CASE i H. LEONARD (1974).
- (52) D. FULLERTON, J.B. SHOVEN i J. WHALLEY (1978); D. FULLERTON, A.T. KING, J.B. SHOVEN i J. WHALLEY (1979), i Sh. DEVARAJAN, D. FULLERTON i R.A. MUSGRAVE (1980).
- (53) V. VALLE SANCHEZ (1970c).
- (54) D. PERONA VILLAREAL (1972).
- (55) L.C. PEREZ MORALES (1974).
- (56) I. OCRELLA AZNAREZ (1977).

APÈNDIX AL CAPÍTOL 2

Hipòtesis d'incidència emprades a diferents estudis

PECHMAN - CKNER (Original)

1.A.

	<u>Variant 1</u>			<u>Variant 2</u>		<u>Variant 3</u>		
	<u>a</u>	<u>b</u>	<u>c</u>	<u>a</u>	<u>b</u>	<u>a</u>	<u>b</u>	<u>c</u>
<u>Impost i base d'assignació</u>								
Impost s/Renda Personal								
Als contribuents	X	X	X	X	X	X	X	X
Impostos sobre vendes i consums (Específics)								
Al consum dels bens gravats	X	X	X	X	X	X	X	X
Impost sobre renda de societats.								
Als dividends	X	X
A rendes de la propietat en general	X	X
Meitat als dividends, meitat a la renda de la propietat en general.	X	X
Meitat als dividends; un quart al consum i un quart a la remuneració dels empleats	X
Meitat a la renda de propietat en general; meitat al consum	X	..
Impost sobre propietat a la terra.								
A terratinents	X	X	X	X	X	X
A rendes de la propietat en general	..	X	X
Impost sobre propietat (Construccions)								
A vivenda i consum	X	X	X	X	..
A rendes de la propietat en general	X	X	X

- S/ Beneficios empresas individuales.	.	.	.	X	X	.	.	.
- S/Rendes de la propietat en gral.	X	X
- Un mig sobre beneficis individuals, un mig sobre rendes propietat.	.	.	X	X
- Un mig sobre beneficis individuals, un quart sobre consum i un quart sobre retribucions treball.	X	.	.
- Un mig sobre rendes propietat, un mig sobre consum.	X	.
Impost sobre la Renda de les Persones Físiques.								
- S/ La Renda Personal.	X	X	X	X	X	X	X	X
Impost sobre Rendes Societats.								
- S/Beneficis societaris.	.	.	.	X	X	.	.	.
- S/Rendes de la propietat en gral.	X	X
- Un mig sobre beneficis societaris, i un mig sobre rendes de la propietat.	.	.	X	X
- Un mig sobre beneficis societaris, un quart sobre consum i un quart sobre retribucions treball.	X	.	.
- Un mig sobre propietat en gral., un mig sobre consum.	X	.
Imposició sobre luxe, ITE., especials i Monopolis fiscals..								
- S/Consums gravats	X	X	X	X	X	X	X	X
Cotització empresarial a la S.S.								
- S/Retribució del treball	X	X	X	X	.	X	.	X
- Un mig sobre retribució del treball, un mig sobre consum.	X	.	X	.

Ft: VICTORIO VALLE SANCHEZ "La distribución de la carga monetaria de los Impuestos, Una aplicación a España de las hipótesis de Pechman-Ockner". Hacienda Pública Española nº 26, 1979, pag. 78.

I.C.

CKNER

<u>Impost: base d'assignació</u>	<u>Variant més progressiva</u>	<u>Variant menys progressiva</u>
Impost s/Renda personal		
- A Contribuents	X	X
Impostos sobre vendes i consums específics.		
- A consums d'articles gravats.	X	X
Renda de societats.		
- Un mig a dividends, un mig a rendes de la propietat en general.	X	.
- Un mig a rendes de la propietat en general, un mig a consum.	.	X
Impost sobre propietat de la terra		
- A terratinents	.	X
- A Rendes de la propietat en general	X	.
Impost sobre propietats (Construccions)		
- A Vivenda i Consum.	.	X
- A Vendes de la propietat en general.	X	.
Impost sobre nòmines (Empleats)		
- A retribució dels empleats	X	X
- Un mig a retribució dels empleats, un mig a consum.	.	X

Ft: Benjamin A. CKNER "Total U.S. Taxes and their Effect on the Distribution of Family Income in 1966 and 1970" a Hepry J. AARON i Michael J. SCSKIN (Ed) The Economics of Taxation, Brookings Inst. Washington, D.C. 1980, pag. 72.

<u>Impost</u>	<u>Suport de càrrega</u>
Federal sobre la Renda Personal	Contribuent.
Estatat sobre la Renda Personal	Contribuent.
Especials	
- Tabac	Consumidors de Tabac.
- Begudes alcohòliques	Consumidors de Begudes alcohòliques
- Gasolina, carburants, pneumàtics, i cambres:	
Part dels comerços (1/3)	Consumidors en general
Part de les llars (2/3)	Compradors d'automòbils.
- Camions	Consumidors en general
Donacions, herències i successions (Cabdal relícte)	Llars amb rendes de capital amb una renda total superior a 25.000 dolars.
Generals sobre vendes	Consumidors dels articles gravats.
Llicències de vehicles a motor	
Part dels comerços	Consumidors en general
Part de les llars	Llars amb automòbils
Duanes i altres drets	Consumidors dels articles gravats
Renda de Societats:	
Cas A	1/3 Consumidors 2/3 Perceptors dels dividends
Cas B	1/2 Renda del Capital total 1/4 Perceptors de Sous i salaris 1/4 Consumidors
Cas C	Perceptors de rendes del capital total.
Cas D	Perceptors de dividends
Cas E ^b	1/2 Renda del capital total
Cas F	Comunitat en general
Propietat	
Cas A ^b	1/2 Perceptors de Rendes del Capital Total.
Comercial	1/2 Consumidors.

Vivenda pròpia	Propietaris de Vivenda.
Vivenda de Lloguer	Llogaters
Cas B	
Comercial	Perceptors de Rendes del Capital total.
Vivenda pròpia	Propietaris de vivenda
Vivenda de lloguer	Perceptors de les rendes del Capital total.
Cas C	
Comercial	Perceptor de rendes del capital total
Vivenda pròpia	Perceptors de rendes del capital total
Vivenda de lloguer	Perceptors de rendes del capital total
Cas D	
Comercial	Consumidors
Vivenda pròpia	Propietaris de vivenda
Vivenda de lloguer	llogaters
Cas E	
Comercial	Perceptors de rendes del capital total
Vivenda pròpia	Propietaris de vivenda
Vivenda de lloguer	llogaters
Contribucions a la Seguretat Social	
Cas A ^b	
Part empresarial	Consumidors en general
Part dels empleats	Empleats
Cas B	
Part empresarial	Empleats
Part dels empleats	Empleats

Notes: a) Dos terços assignats a les llars amb base al consum estimat de gasolina per cotxes privats, de pasatgers com percentatge del consum total (inclosos camions, autobusos, tàxis i demés); les dades ha estat preses de United States Federal Highway Administration, Highway Statistics. Veure també Statistical Abstract of the United States.

b) Cas de referència.

Ft: Richard A. MUSGRAVE, Karl E. CASE i Herman LEONARD "The distribution of Fiscal burdens and benefits" Public Finance Quarterly, Vol. 2 nº 3, July 1974, pàgs. 261-262.

- C.T.R.P. No translació
- C.T.U. Vivendes de propietat: No translació
Vivendes de lloguer: 1) No translació
2) Total a Llogater
3) 1/2 s ó Llogater
- I.R.T.P. No translació
- I.R.C. No translació
- Impost Industrial
 - Llicència Fiscal 1) No translació
2) Translació total al consum
 - Quota de beneficis 1) 75 % a Consumidor (H. Standard)
2) No translació
3) 50 % a Consumidors
4) 100 % a Consumidors
- Contribució Gral. s/Renda No translació
- Impost de Societats Les mateixes hipòtesis que a la quota de beneficis de l'Impost Industrial, però la standard és aquí la del 50 %.
- Impost General s/Successions No translació
- Impostos indirectes Translació al consum.

Ft: Diego PERONA VILLAREAL La distribución de la carga tributaria en España,
Instituto de Estudios Fiscales, Madrid, 1972.

3.2.

C O R E L L A

C.T.U.	1) No translació 2) Total a llogater 3) 1/2 a llogater
I.R.T.P.	No translació
Impost Industrial	
- Llicència Fiscal	Translació total a consum
- Quota beneficis	Repercussió al consumidor del: 1) 0 % 2) 50 % 3) 75 % (Standard) 4) 100 %
Impost de Societats	Ibidem; però la hipòtesi standard és la del 50 %
Assegurances Socials	
- Quota dels treballadors	s/ treballadors
- Quota Empresarial	1/2 Consumidors, 1/2 Treballadors.
Imposició indirecta	Translació total endavant

Ft: Ignacio CORELLA ARNAREZ "la distribución de la carga tributaria en España"
Hacienda Pública Española nº 47, 1977, pàgs. 67-68.

CAPITOL 3
ESTUDIS EMPIRICS SOBRE LA
INCIDÈNCIA REGIONAL DELS
INGRESSOS DELS GOVERNS CENTRALS
O FEDERALS

Els estudis empírics centrats en temes d'incidència tributària tenen poca tradició en el camp concret de la distribució territorial dels ingressos fiscals centrals o federals. Hi ha, en canvi, nombroses aproximacions positives a la incidència dels ingressos centrals per nivells de renda (1), les quals tracten de donar resposta a la qüestió de com afecta a la distribució personal de la renda l'acció impositiva del govern central, sense tenir en compte, tanmateix, la possible incidència geogràfica d'aquesta acció. D'altra banda, existeixen alguns treballs que estudien la translació tributària entre governs sub-centrals (2) (i, en concret, regionals o estatals), els quals tenen l'interès d'introduir marcs geogràfics específics com elements substancials de la problemàtica estudiada, si bé es diferencien de la qüestió tractada per nosaltres en que les jurisdiccions de govern amb facultats tributàries són d'àmbit regional o sub-central, mentre que en el nostre cas analitzem tant sols la dimensió territorial -i, en concret, regional- del nivell de govern central.

En aquest apartat es realitzarà un repàs dels principals estudis que tenen una problemàtica similar a l'abordada per nosaltres dividint-los en tres grans grups: en primer lloc, aquells que han tingut per objecte altres països; en segon lloc, els realitzats, en concret, sobre la balança tributària del govern central a Catalunya, estudis que compten amb una certa tradició; i, en tercer lloc, els realitzats per al conjunt de regions espanyoles, o per a algunes d'elles en concret.

1. Estudis realitzats en altres països

Dividirem l'exposició sobre els estudis empírics que prenen com a punt de referència altres països, en dos apartats diferents: per una banda, l'anomenat "Rapport" MacDougall, que pel seu gran interès mereix al nostre entendre un examen específic, i, per una altra banda, els altres estudis, sobre els quals realitzarem una valoració més general i

resumida.

1.1. "Rapport" MacDougall

Es conegut amb aquest nom l'estudi realitzat, l'any 1977, amb el títol de Rapport du Groupe de réflexion sur le rôle des finances publiques dans l'intégration européenne (3) (Vols. I i II) per un grup de treball de la CEE compost per especialistes rellevants en el camp de les finances públiques, presidits per Sir Donald MacDougall.

La importància d'aquest treball resideix en que analitza la incidència regional dels ingressos tributaris del govern central per un conjunt de països molt representatius, com són els quatre més destacats de la CEE -França, Gran Bretanya, Itàlia i la RFA- i altres tres països federals "típics": Austràlia, Canadà i EUA. El "Rapport" dedica a aquest tema, en concret, el cap. 9 del segon volum, que es titula, precisament, "La répartition régionales de la charge des impôts fédéraux ou centraux dans sept économies intégrées". En altres capítols, concretament en els quatre primers, s'analitza la problemàtica específica dels quatre països pertanyents a la CEE, i en dos d'ells -França i Itàlia- s'aborden qüestions relacionades amb la incidència regional dels impostos centrals, que també tractarem. Encara que el "Rapport" MacDougall no tracta exclusivament aquest tema -de fet, aborda molt àmpliament els efectes redistributius de la renda a nivell regional que tenen les finances públiques del govern central- sí que hi dedica una atenció notable, introduint-lo per primera vegada, en un lloc preferent com és la cruïlla de dos disciplines de gran tradició i interès actual: l'economia regional i les finances públiques. Tanmateix, i precisament per la novetat que això representa, el "Rapport" no pot deixar de mostrar, com és lògic, insuficiències i elaboracions poc acabades en el terreny de les formulacions analítiques, fet lògic si es té en compte, repetim, que la qüestió de la incidència dels impostos federals o centrals, ha estat poc estudiada

en les seves implicacions territorials. Indiquem, per acabar amb aquestes breus observacions que pretenen servir de enmarcament al "Rapport" MacDougall, que les estimacions realitzades per als diferents països es basen en estudis preexistents en tots els casos, excepte en els d'Austràlia i la RFA, països per als quals no existien estimacions prèvies. Tanmateix, tots aquests treballs considerats individualment no tindrien el valor que els dona el fet de ser integrats en un únic estudi, en una perspectiva més general i aprofundida.

Com és lògic, l'interès principal del treball resideix en l'anàlisi de la incidència real de la càrrega tributària. En aquest sentit, comença mostrant la divergència que pot produir-se, en molts casos, entre el lloc on és recaptat un impost i el lloc on és realment suportat. En concret, i en el capítol dedicat a França, Y. Fréville indica que les dificultats per la regionalització dels ingressos de l'Estat provenen de dos fets: l'existència d'agents pluriterritorials, és a dir societats amb factories en diferents províncies, i la divergència que en molts casos hi ha entre la incidència econòmica i la incidència formal d'un impost.

En el Quadre 1 mostrem per aquests set països les diverses hipòtesis d'incidència que s'han emprat en cada un dels impostos, amb els corresponents indicadors estadístics de localització territorial utilitzats. Les hipòtesis d'incidència se situen, com és lògic, en un terreny analític i reflecteixen les posicions que, d'un punt de vista teòric, han estat adoptades per tal de valorar com es trasllada la càrrega fiscal. En canvi, els indicadors estadístics de localització territorial són les variables utilitzades en la pràctica per estimar la incidència de cada un dels conceptes tributaris. S'inscriuen, per tant, en un terreny molt més concret com és el de la disponibilitat limitada de fonts estadístiques existents, que en molts casos impossibilita l'accés als indicadors

QUADRE 1

Incidència regional dels impostos del govern central en set països

Impostos	FRANÇA 1	
	Hipòtesis d'incidència	Indicadors estadístics de localització territorial
Renda persones físiques Benefici societats Valor afegit Consums específics Duanes Seguretat Social - quota treballadors - quota empresaris	Perceptors de la renda 75% accionistes 25% consumidors Consumidors Consumidors Consumidors -----	Recaptació de l'impost Rendes del capital mobiliari percebudes per les economies domèstiques. Consum de les economies domèstiques 5,6% sense localitzar 26,3% consum de les ec. domèstiques 8,3% estalvi 6,7% despeses de capital 53,1% consum de vuit grups de productes Consum del producte específic Consum de les ec. domèstiques Estudi previ realitzat
	GRAN BRETANYA	
Renda persones físiques Benefici societats Valor afegit Consums específics Duanes Seguretat Social - quota treballadors - quota empresaris	Perceptors de la renda Propietaris del capital Consumidors Consumidors Consumidors Assalariats	Recaptació de l'impost Benefici brut Consum per productes Consum per productes Consum per productes Ingressos salarials Número de treballadors
	ITALIA 2	
Renda persones físiques Benefici societats Valor afegit Consums específics Duanes Seguretat Social - quota treballadors - quota empresaris	Perceptors de la renda Propietaris del capital Consumidors Consumidors Consumidors Assalariats	Recaptació de l'impost Producte industrial Consum per productes Consum per productes Consum per productes Afil·liació ponderada per tipus d'empresa i zona
	R.F.A. 3	
Renda persones físiques Benefici societats Valor afegit Consums específics Duanes Seguretat Social - quota treballadors - quota empresaris	Perceptors de la renda 75% propietaris del capital 25% consumidors Consumidors Consumidors Consumidors Assalariats	Recaptació de l'impost corregida Recaptació de l'impost corregida Consum privat Consum privat Consum privat Consum privat Estudi previ realitzat

- Notes: 1. Els consums específics inclouen tabac, alcohol i petroli; altres ingressos fiscals han estat localitzats d'acord amb la següent distribució: 48%, d'acord amb la recaptació; 38% segons el consum; 14% amb indicadors específics.
2. Altres impostos, com els drets de successió i transmissions patrimonials s'imputen segons el lloc de recaptació. L'impost sobre els interessos s'imputa segons la distribució regional de dipòsits bancaris.
3. El mecanisme corrector dels impostos sobre el benefici de les societats i la renda de les persones físiques reb el nom de *Zerlegung*; s'estableix per tal d'evitar la distorsió que representa la no coincidència de localització de factories i domicilis socials. Hi ha dos impostos que reben un tractament similar a l'impost sobre la renda de les societats: l'impost complementari i l'impost sobre les rendes del capital. Tanmateix, la ponderació de la incidència d'aquestes és una mica diferent: 8,5% els propietaris del capital i 12,5% els consumidors.

Incidència regional dels impostos del govern central en set països

AUSTRÀLIA 4		Indicadors estadístics de localització territorial
Impostos	Hipòtesis d'incidència	Recaptació de l'impost
Renda persones físiques	Perceptors de la renda	Consum privat
Benefici societats	50% consumidors	Rendes del capital
Valor afegit	50% altres rendes	Consum privat
Consums específics	Consumidors	Consum per productes
Duanes	Consumidors	Consum privat
Seguretat Social	-----	-----
- quota treballadors		
- quota empresaris		
CANADÀ		
Renda persones físiques	Perceptors de la renda	Recaptació de l'impost
Benefici societats	75% Propietaris del capital	35% Estranger
Valor afegit	25% Consumidors	65% Dividends
Consums específics	Consumidors	Vendes al detall
Duanes	Consumidors	Vendes al detall
Seguretat Social	Consumidors	Consum per productes
- quota treballadors	Assalariats	Vendes al detall
- quota empresaris	50% assalariats	Salariis
	50% consumidors	Vendes al detall
E.U.A.		
Renda persones físiques	Perceptors de la renda	Recaptació de l'impost
Benefici societats	50% accionistes	Dividends
Valor afegit	50% consumidors	Vendes al detall
Consums específics	-----	-----
Duanes	Consumidors	Vendes al detall per productes
Seguretat Social	Consumidors	Vendes al detall
- quota treballadors	Assalariats	Recaptació de les quotes
- quota empresaris	Consumidors	Vendes al detall

Notes: 4. Les altres rendes que s'utilitzen com hipòtesis d'incidència per al 50% de l'impost sobre els beneficis de societats inclouen, sobretot, beneficis de les societats.

que podrien ser considerats òptims.

Les dades proporcionades pel Quadre 1 són summament útils per valorar l'adequació de les diferents hipòtesis d'incidència dels diversos impostos -en especial, dels que presenten més dificultat, com renda de societats i seguretat social-. Algunes observacions que se'n desprenen mereixen ser assenyalades. Respecte l'impost sobre la renda de les persones físiques, la unanimitat és absoluta en les diferents estimacions. En tots els casos es considera que no hi ha translació, i que el contri-buient directe és qui suporta l'impost. Tant sols en el cas de la RFA, s'introdueix un mecanisme corrector, Zerlegung, que serveix per resol-
dre el problema originat per la recaptació al lloc on les empreses tenen la seu social, no coincident, en molts casos, amb el lloc on hi ha les factories i, probablement, resideixen els treballadors. L'impost so-bre la renda de les societats presenta una problemàtica més complexa. Per França, RFA, Austràlia, Canadà i EUA la hipòtesi d'incidència és que l'impost és pagat pels consumidors i els accionistes segons diferents ponderacions. Per GB i Itàlia tant sols es considera la incidència so-bre els accionistes. L'indicador estadístic utilitzat en aquests dos dar-rers casos és la producció industrial (que, en el cas de GB, serveix de variable substitutiva del benefici brut). Cal dir també que per la RFA s'utilitza el mecanisme corrector indicat abans. Els impostos sobre con-sums -valor afegit, o bé xifra de vendes en alguns casos, consums específics i duanes- se suposa sempre que són suportats pels consumidors. Unes vegades s'agafa el consum de les economies domèstiques, altres les vendes al detall i altres el consum privat. En tots els casos es tracta del consum directe de les economies familiars. Pels consums específics solen utilitzar-se indicadors de consum per productes. També per l'im-
post sobre el valor afegit s'ha tractat d'utilitzar un mètode més sofis-ticat en el cas de França, estimant la incidència territorial de l'im-
post segons el consum regional de diferents tipus de productes (cinc

grups, un d'ells compostat a la seva vegada de vuit subgrups de productes) i la càrrega tributària incorporada en cada un d'ells. El resultat és que en totes les regions s'obtenen uns resultats molt similars (quant a càrrega impositiva suportada) dels que s'obtindrien de distribuir regularment la recaptació en proporció al consum global de les economies domèstiques amb una desviació màxima d'utilitzar un mètode o l'altre del 2,4 %. Aquesta comparació serveix per considerar com a vàlides les estimacions realitzades en base a magnituds agregades de consum. Les quotes de la seguretat social són carregades als assalariats en gairebé tots els casos. Tant sols, pel Canadà i EUA s'adopten hipòtesis translatives cap al consum.

1.2. Altres estudis

Ens referirem, en concret, a altres estudis -molt centrats en la problemàtica d'EUA- que aporten elements d'interès a les qüestions que estem plantejant.

1.2.1. El primer és el treball de Mushkin (1956) (4) el qual té com marc de referència els EUA. L'estudi és realitzat amb dades de l'any 1954. Queda, per tant, certament distant en el temps. Tanmateix, té l'interès de ser dels primers que s'han realitzat estimant la localització regional (estatal) dels ingressos del govern central (federal) a partir d'una certa formulació analítica de la qüestió de la incidència. Prèviament al treball de S.J. Mushkin, altres referits a estats nord-americans havien estat realitzats. Com és natural, l'autora comença el seu estudi fent referència a les divergències que hi ha, en molts impostos, entre la distribució geogràfica de la recaptació i la seva incidència. Exemplifica aquesta disparitat amb els impostos sobre consums específics i sobre beneficis de societats. En els primers, en concret, es dona el cas que estats com North Carolina o Michigan concentren, res

pectivament, el 52 % de la imposició federal sobre tabacs i el 74 % sobre automòbils.

Selma J. Mushkin, abans d'entrar en l'anàlisi concreta de les hipòtesis de translació adoptades, introdueix algunes qüestions que es desprenen de l'anàlisi econòmica de la incidència geogràfica dels tributs. Així, planteja si la càrrega fiscal suportada a nivell regional és aquella que es detreu de les rendes generades en la regió, o bé la que es detreu de les rendes percebudes pels residents en la regió. La qüestió no és pas de segon ordre ja que afecta d'una manera determinant els supòsits que puguin adoptar-se sobre impostos com, sobretot, el de societats. L'anàlisi concreta de la distribució de la imposició federal entre els diferents estats es realitza -com hem vist que es feia també en el "Rapport" MacDougall- a dos nivells. En primer lloc, cal formular les hipòtesis d'incidència pertinents. Com assenyala S.J. Mushkin, "El problema concret més important en l'estimació de la incidència impositiva en els diferents estats, és la selecció de les hipòtesis bàsiques sobre translació i incidència. Com ja hem apuntat, les opinions dels experts sobre incidència impositiva són divergents" (5). El tribut que, en opinió de l'autora, presenta una problemàtica més acusada és l'impost sobre la renda de societats. Indica que hi ha un acord bastant extens, tanmateix, en que una part principal és absorbida pels accionistes i traslladada als preus una altra part. En segon lloc, cal escollir els indicadors estadístics apropiats. Selma J. Mushkin indica a aquest propòsit, "Una vegada el marc d'incidència és acceptat, l'estimació de la incidència tributària federal per estats no és ni complexa ni laboriosa. L'elecció dels indexes per localitzar els diferents tipus d'impostos està limitada per la disponibilitat de dades que possibilitin aproximacions a la distribució estatal segons les hipòtesis d'incidència" (6). Aquesta limitació estadística no és, tanmateix, en un país que disposa de la riquesa de fonts estadístiques dels EUA, un obstacle important

per obtenir estimacions adequades.

Per l'impost sobre la renda de les persones físiques, Selma J. Mushkin considera inadequat utilitzar directament les recaptacions estatals ja que, per una banda, les empreses multiestatals solen ingressar les retencions practicades en un sol estat, i per una altra banda, en alguns casos no coincideix el lloc de residència amb el de treball, sobretot en zones frontereres entre dos o més estats. Aquestes dues causes porten a introduir una correcció sobre les xifres de recaptació. L'impost sobre la renda de les societats seguint la hipòtesi més habitual, es considera que és suportat pels accionistes íntegrament, i s'utilitza la distribució dels dividendes com indicador estadístic. Per últim, dins dels impostos sobre consums específics s'estableixen dos subgrups. Un primer és compost pels consums d'alcohol, tabac, gasolina, telèfon, automòbil i equip d'automòbil; se suposa, com és lògic, que l'impost és pagat pels consumidors i, per estimar la distribució regional, s'utilitzen indicadors específics de cada consum. Pels altres impostos sobre consums, la inexistència de fonts estadístiques específiques, obliga a utilitzar les vendes al detall com indicador estadístic més apropiat. L'anàlisi de S.J. Mushkin es circumscriu a aquests tres impostos els quals constitueixen, en el cas d'EUA, la part més substancial dels ingressos del govern federal.

1.2.2. El segon estudi del qual cal fer esment, també referit als EUA, és la monografia Federal Tax Burdens in State and Metropolitan Areas (7), editada per la Tax Foundation l'any 1974. Aquest treball és el més recent de la sèrie de tres que ha elaborat fins ara l'esmentat organisme (8), en el seu propòsit d'elaborar criteris que permetin estimar la càrrega tributària suportada pels residents dels diferents estats. La fórmula desenvolupada el 1974 -diferent en alguns aspectes de la de 1963- és la que encara avui s'utilitza anualment per tal de determinar la càrrega impositiva federal en cada estat. El propòsit es proporcionar un

instrument estadístic de primer ordre en moltes de les investigacions que es porten a terme sobre temàtica tributària.

El treball que comentem comença per assenyalar, com és lògic, que "només en pocs casos les dades de recaptació per estat indiquen l'estat on es produeix la incidència final, distint d'aquell que suporta l'impacte inicial" (9). Es fa aleshores necessari procedir, com és usual, a formular, en primer lloc, les hipòtesis d'incidència més oportunes i, a continuació, a determinar els mètodes estadístics de distribució de la càrrega tributària que millor permetin adequar-se a aquestes hipòtesis. Com s'assenyala en el document que comentem, "Un cert nombre de mètodes ha estat proposat i utilitzat per tal de localitzar els impostos federals entre els estats. La diversitat dels mètodes reflecteix, en part, les opinions variades que existeixen sobre la incidència dels tributs, i en part els canvis en les estadístiques disponibles" (10).

Entrant en els criteris utilitzats per distribuir territorialment els diferents tributs, per l'impost sobre la renda individual s'adopta la hipòtesi habitual que recau sobre qui és gravat, és a dir, el receptor de la renda. Tanmateix, una part important de l'impost, el 80 %, és retinguda directament sobre sous i salaris per les empreses i ingressada on aquestes tenen les seus principals. Aixó fa que en empreses multiestatals es produeixi un desajust entre el lloc de residència del receptor de la renda i el d'ingrés del tribut, desajust que ha d'ésser corregit utilitzant xifres de quota tributària personal i no de recaptació.

Quant a l'impost sobre la renda de les societats, també "les xifres de recaptació reflecteixen l'estat de residència de les oficines principals de les empreses, més que no el de localització de la seva producció, les seves vendes, o de residència dels propietaris" (11). A

més, en aquest cas s'hi afegeix una temàtica seriosa d'incidència. El treball que comentem assenyala que l'impost sobre la renda de les societats és el que més difícil problemàtica presenta en aquest sentit: "Si s'assumeix que el tribut és traslladat enterament endavant, és a dir, és carregat als preus dels productes, la distribució de la càrrega per estats serà molt diferent d'una distribució basada en la hipòtesi que la càrrega es absorbeix pels accionistes de la societat. Els dividendes i altres formes de rendes de la propietat estan altament concentrats en alguns estats, en contrast amb la distribució de les vendes al detall i la renda personal global" (12). Entrant en l'anàlisi concreta de les hipòtesis utilitzades, la monografia assenyala que les tres més habituals són la translació als consumidors via preus, als propietaris del capital social o bé a tots als perceptors de rendes del capital i de la propietat (incloent dividendes, interessos, lloguers, roialtis, etc.). La Tax Foundation adopta una hipòtesi mixta, consistent en suposar que el 50 % de l'impost és pagat pels consumidors, i un altre 50 % per tots els perceptors de rendes del capital i la propietat. L'indicador utilitzat per distribuir el consum entre els estats és la renda personal, degut a que no hi ha disponibilitat estadística anual de la xifra de vendes al detall. Quant al segon 50 %, és localitzat d'acord amb la distribució estatal de les rendes de la propietat. Aixó significa una modificació respecte la hipòtesi utilitzada en els treballs anteriors de la Tax Foundation, en els quals la hipòtesi era que aquest 50 % es suportava pels perceptors de dividendes. La reclassificació dels interessos com beneficis ha induït aquesta modificació.

En els impostos sobre consums específics, incloent duanes, es presenta una disparitat evident entre el lloc de recaptació del tribut i el lloc on és suportada la càrrega tributària. La hipòtesi d'incidència als consumidors és acceptada d'una manera quasi unànim (13). Els indicadors utilitzats varien segons el consum específic; per les begudes alco

hòliques l'impost és localitzat segons el consum estatal de vins i licors, modificant d'aquesta manera estimacions anteriors basades, en part, en la renda personal; pel tabac s'utilitza la distribució de la població com substitutiu del consum; per últim, per duanes i altres consums específics -sobre productes manufacturats, servei telefònic o altres- s'utilitza la renda personal.

Pel que fa als impostos sobre donacions i successions, la hipòtesi d'incidència és que la càrrega és suportada pel donador o bé pel decès i per tant cal localitzar-la en el seu domicili. Tarmateix, la dificultat de disposar d'indicadors adequats porta a utilitzar les xifres de recaptació per distribuir la càrrega fiscal entre els estats. Per tal d'evitar efectes erràtics en el comportament de l'impost, s'utilitza el promig de sis anys.

Fora dels impostos que s'han assenyalat n'hi ha altres que, tot i formant part de la càrrega tributària federal, no s'integren pròpiament en el pressupost federal. Els més importants són, sens dubte, els impostos lligats a la seguretat social. D'ells, en la majoria -que graven l'ocupació assalariada- es fa la hipòtesi que la part pagada pels treballadors, la meitat, és suportada per ells mateixos i s'utilitza com indicador la distribució de quotes o contribucions estatals a la seguretat social; la part pagada pels empresaris, l'altra meitat, se suposa que és traslladada als preus i s'utilitza, un cop més, la renda personal com substitutiva del consum. Recentment s'inclouen els tributs per desocupació, la distribució dels quals es fa en funció de la xifra estatal d'atur. Altres impostos que no entren en el pressupost federal són els consums específics per utilització d'autopistes -localitzats segons les xifres de recaptació- i per utilització d'aeroports -abans inclosos en l'epígraf d'altres consums específics- i localitzats segons l'index de renda disponible.

Amb això es completa el quadre d'impostos federals estudiat per la Tax Foundation. Cal dir que després de la monografia de 1974 la fórmula utilitzada no ha variat ni s'ha realitzat cap nou estudi introduint modificacions substancials. Cada any, tanmateix, es continua distribuint la càrrega fiscal federal entre els diferents estats, a efectes d'informació estadística. La distribució més recent correspon a l'any fiscal de 1981 (14).

1.2.3. També centrat en els EUA, el tercer estudi al que ens referirem és l'obra de Thanos Catsambas (1978) (15). Es tracta de la tesi doctoral de l'autor per la Universitat de Yale, treball relativament recent, que incorpora bona part de l'anàlisi teòrica desenvolupada els darrers anys sobre el tema de la incidència. L'estudi de Catsambas té la virtut d'imbricar estrictament la formulació anàlitica amb les implicacions empíriques immediates, necessàries per procedir a les estimacions de la distribució de la càrrega fiscal entre els diferents estats del EUA. D'altra banda, el llibre presenta un altre motiu d'interés com és el d'abordar no solament la vessant tributària o impositiva de l'acció fiscal del govern federal, sino també la dimensió de la despesa pública.

Entrant en l'exposició detallada de la distribució entre els diversos estats dels ingressos federals recaptats per les diferents figures tributàries, Catsambas, com és usual, distingeix entre les hipòtesis d'incidència considerades i els indicadors estadístics utilitzats. L'impost sobre la renda de les persones físiques, d'acord amb la hipòtesi d'incidència més habitual, es considera que es suportat pel perceptor de la renda i subjecte passiu del tribut. S'utilitza, doncs, com indicador estadístic, la distribució estatal del deute tributari.

L'impost sobre les nòmines (o "payroll tax") és l'equivalent de les quotes de la seguretat social d'altres països. Catsambas hi dedica

una reflexió preferent. Rebutja la hipòtesi més habitual que un 50 % és suportat pels treballadors, i l'altre 50 % -la part corresponent als empresaris- pels consumidors, via preus. En canvi, sosté d'acord amb altres tractadistes (16) que tot l'impost és pagat pels treballadors. Aquest criteri representa una novetat respecte el seguit, com recordarem, en la majoria de les altres estimacions referides als EUA. D'acord amb ell l'indicador utilitzat per tal de distribuir regionalment l'impost sobre les nòmines és la recaptació estatal d'aquest tribut.

L'impost sobre el rendiment de les societats és el que presenta una problemàtica més complexa. Catsambas comenta críticament les hipòtesis d'incidència utilitzades en estudis previs com els de S.J. Mushkin i la Tax Foundation, aquest darrer en les seves diferents versions. Per la seva banda, apunta les quatre hipòtesis d'incidència que poden ser considerades: sobre els consumidors, els propietaris del capital social, tots els perceptors de rendes del capital i la propietat o bé sobre els treballadors. Els indicadors utilitzats són les rendes de la propietat (només els dividends, o bé totes), per la segona i la tercera hipòtesis. La hipòtesi de translació al consum és més difícilment traduïble en estimacions concretes, ja que no hi ha estadístiques que ofereixin la distribució estatal de les vendes al detall de les societats, separadament de les vendes de productes d'altres empreses. Tanmateix, Catsambas utilitza aquest indicador -vendes al detall- com més apropiat. La hipòtesi de translació al treball també planteja dificultats estadístiques pel mateix motiu. Finalment, l'autor utilitza les recaptacions estatals totals -tant de societats com d'empreses no societàries- de l'impost sobre les nòmines i les recaptacions estatals ingressades per empreses manufactureres; ambdós indicadors solen servir de substituïts de l'indicador que seria considerat òptim: les recaptacions estatals de l'impost sobre les nòmines de les societats.

Els impostos sobre donacions i successions presenten una problemàtica translativa menor. La hipòtesi d'incidència és que l'impost és suportat pel donador o pel decès i s'utilitzen les dades de recaptació es total com indicadors de localització geogràfica.

Resta, per últim, referir-nos als impostos sobre consums específics i sobre duanes. La hipòtesi d'incidència més tradicional és que aquests tributs són suportats pels consumidors finals dels productes. Catsambas utilitza també aquesta hipòtesi, sense deixar de valcrar, tan mateix, les restriccions que s'han de donar per que es produeixi. En efecte, alguns estudis econòmètrics (17) han provat que l'elasticitat-preu de la demanda de molts dels productes gravats és pràcticament nula, fet que permet suposar que els consumidors absorbeixen el preu, confirmant la hipòtesi habitual. Tanmateix, per alguns altres productes l'elasticitat és significativa, de manera que augments del preu del producte (en traslladar-s'hi l'impost) provocarien retraccions en la demanda. En aquests casos -especialment significatiu és el del tabac- pot suposar-se que part de l'impost és suportat pels factors productius. Nogens menys, la crítica fonamental de Catsambas als mètodes utilitzats tradicionalment per distribuir regionalment aquests impostos es centra més aviat en un altre aspecte: "(...) el tractament dels impostos sobre consums específics ha estat l'aspecte més feble de tots els estudis previs sobre incidència fiscal. L'error més important ha estat el fracàs en distingir entre aquelles mercaderies que són utilitzades gairebé exclusivament en el consum final i aquelles que també serveixen com béns intermedis. Fins i tot en la hipòtesi de translació plena endavant, la càrrega tributària incorporada en béns intermedis serà suportada necessàriament per una varietat més ampla de consumidors que la d'aquells que consumeixen els béns només en el consum final. En conseqüència, a menys que les estimacions es basin en tal distinció, els resultats seran probablement inadequats i potser erronis" (18). En aquest punt, doncs, la crítica

ca de Catsambas és molt dura i el condueix a utilitzar criteris de localització diferents de l'habitual, basat en la distribució de les vendes al detall. En concret, l'autor esmentat distingeix -tant per consums específics com per duanes- entre els productes gravats que són mercaderies directament consumibles i aquells altres que tenen la consideració de productes intermedis. Els impostos recaptats pels primers són distribuïts entre els estats segons el consum estatal del producte en qüestió. En canvi, els impostos que graven els segons són suportats, en realitat, pels consumidors del producte que, finalment, incorpora l'input gravat - a través de processos productius intermedis, que poden ser un o varis-. En aquest cas, Catsambas es veu obligat, com no pot ser d'altra manera, a utilitzar taules input-output, per tal de determinar en quina proporció el consum final de cada estat incorpora inputs gravats amb tributs sobre consums específics.

1.2.4. Ens referirem, per últim, a l'estudi de Horst Zimmermann, (1979) (19), el qual encara que és d'una entitat molt menor dels que fins ara hem estat analitzant, té la particularitat de ser referit a un marc diferent del nordamericà, com és l'alemany. Zimmermann aborda, en el seu treball, alguns aspectes teòrics, fent referència a la incidència fiscal -tant pel cantó tributari com de la despesa pública- de l'acció del govern federal en una regió. Com és lògic, l'autor indica que, a nivell geogràfic, el tema clau de la incidència és el de la translació de la càrrega fiscal. Tanmateix, no són especificats els indicadors utilitzats per procedir a la seva localització territorial, encara que es tracta de mètodes menys elaborats que els analitzats fins ara. Zimmermann, distribuïnt els principals impostos federals en àrees prèviament escollides comprova com la part federal de l'impost sobre la renda de les persones recaptada en cada una d'elles és normalment sensible a les diferències de renda. També ho és, encara que menys, la part federal de l'impost sobre la renda de les societats, i poc, o gens, posant

de manifest el seu caràcter regressiu, l'impost sobre els vehicles de motor.

2. Estudis centrats en la problemàtica de Catalunya

L'acció fiscal de l'Estat -i, més en general, del Sector Públic Centralitzat- a Catalunya ha estat objecte, tradicionalment, d'un interès especial. Sens dubte, han contribuït a aquest fet les circumstàncies polítiques existents i el fet que la reivindicació autonòmica fos a Catalunya, durant anys, una aspiració compartida per amplis sectors de la població i mai prou consolidada. No és estrany, doncs, que, en aquest context, tinguin una certa tradició els estudis sobre les relacions econòmiques entre Catalunya i la resta d'Espanya i, en concret, els centrats en l'anàlisi dels fluxos originats a conseqüència de l'acció fiscal de l'Estat a Catalunya. En aquest apartat realitzarem un repàs dels principals treballs que s'han elaborat abordant aquesta problemàtica. Tractarem de posar de manifest les aportacions bàsiques metodològiques que s'han anat produint, així com les conclusions més importants.

2.1. Les aproximacions de R. Trias Fargas

Segurament, Ramon Trias Fargas pot rebre amb justícia el títol de modern introductor dels anàlisis que han tingut com objecte l'estudi de les relacions econòmiques de Catalunya amb la resta d'Espanya. Connectant, d'alguna manera, amb tota la tradició de la Catalunya dels anys trenta -de la qual els treballs de J. Alzina (20) i C. Pi i Sunyer (21) en són una mostra principal- i incorporant-hi aportacions recients en el camp de l'anàlisi regional, Trias Fargas reempren l'estudi de les relacions econòmiques de Catalunya amb la resta d'Espanya. Cronològicament, La Balanza de pagos interior (22) constitueix el primer treball que cal esmentar. Es tracta, fonamentalment, d'una aproximació empírica

a la balança comercial de la província de Barcelona, emmarcada metodològicament d'una forma innovadora i amb breus referències a altres aspectes de les relacions econòmiques amb la resta d'Espanya. Entre aquestes, Trias esmenta les operacions de l'Estat, les quals són incloses globalment dins de la balança de capitals. Aquesta balança té, de fet, un caràcter residual i s'hi inclou tot tipus de flux diferent dels de mercaderies i serveis.

Totes les operacions de l'Estat són considerades operacions de capital, inclouint-hi tant els ingressos tributaris de l'Estat com la subscripció de deute públic. És a dir, considera sortida de capital la recaptació tributària i la subscripció de fons públics realitzades a Barcelona, i entrada la despesa pública que l'Estat hi localitza.

Trias Fargas és conscient de les greus limitacions estadístiques a les que ha de fer front i així ho assenyala. Els resultats obtinguts el porten a confirmar la hipòtesi tradicional que el sector públic, i en concret l'Estat, exerceix un drenatge de recursos de Catalunya cap a altres zones. Segons els seus càlculs en mitjana dels anys 1961-66, la recaptació estatal a la província de Barcelona assolí la xifra de 3850,5 milions de pessetes, (és a dir, el 15,04 % del total espanyol), per 847,5 milions de despesa localitzada (el 3,52 % del total), xifres que representarien que de cada 4,5 pessetes recaptades tant sols una hi tornaria en forma de despesa. Pel cantó de la despesa -en el qual no entrarem-, Trias no deixa d'assenyalar el benefici que representa pels barcelonins molta despesa indivisible, no localitzada. Per la banda dels ingressos, en tractar-se de xifres de recaptació apunta que "una sèrie d'empreses i persones paguen els seus impostos a Madrid, o fora de la província de Barcelona, a pesar. d'operar realment en aquesta. Molt rares vegades passa al revés" (23).

Cal remarcar que el treball de Trias va representar un salt indub

table, així com la divulgació a Catalunya i a Espanya de nombrosos estudis realitzats a l'estranger sobre problemàtica regional, aquí força desconeguts, alguns dels quals, a més, introduïen la qüestió de la incidència regional de l'acció fiscal del govern central o federal (24).

Poc després de publicada aquesta obra apareixia l'article del mateix autor "Las relaciones económicas de Cataluña con el resto de España" (25), resum divulgatori, en realitat, del llibre que acabem de comentar. En ell, molt breument, l'autor torna a exposar els seus càlculs quant al comportament de l'Estat, l'any 1955, en la província de Barcelona, en 6.300 milions de ptes. D'ells, 3.800 provindrien de l'excés d'impostos recaptats (4.750 milions) sobre despeses que hi són destinades (950 milions); la resta, 2.500 milions de ptes. correspondria a recursos captats a Barcelona per la via de la subscripció de deute públic (26).

En estudis posteriors, R. Trias Fargas ha continuat tractant aquesta problemàtica (27). Especialment, cal fer una breu referència a l'obra titulada Introducció a l'economia de Catalunya, la qual representa un esforç important de sintetització i divulgació d'una problemàtica més general. En ella, tanmateix, l'espai dedicat a glossar els fluxos originats com a conseqüència de l'acció de l'Estat és reduït i consisteix, substancialment, en recollir les aportacions realitzades uns anys abans per J. Ros i A. Montserrat, i a les quals ens referirem més endavant. En síntesi, aquestes aportacions venen a ratificar les aproximacions anteriors de Trias, si bé la seva inclusió permet a l'autor millorar alguns dels aspectes, concretament, la consideració de transferències -més apropiada que no la d'operacions de capital- que han de mereixer, bàsicament, els fluxos originats pel sector públic.

2.2. L'estudi de J. Petit Fontseré

El treball de Petit Fontseré (1965) (28) constitueix, també, un punt de referència obligat en repassar els estudis centrats en la problemàtica de les relacions financeres entre Catalunya i la resta d'Espanya i, en concret, amb l'Estat. Jordi Petit, com és habitual en altres treballs, emmarca el seu article en els esforços duts a terme per donar resposta a les acusacions de regió colonitzadora, o explotadora, de les altres regions espanyoles adreçades a Catalunya. Aquestes acusacions es sustentarien en l'existència d'una balança comercial amb superàvit per Catalunya, fet que en opinió dels acusadors caracteritza les relacions de les metropolis amb les colònies. Tanmateix, l'autor rebutja aquesta acusació amb l'argument, també emprat per R. Trias en les seves aportacions, que el fet característic de les relacions colonials és que la metropoli utilitza el superàvit comercial per realitzar inversions de capital a les colònies, proporcionant a aquestes, al mateix temps, els recursos necessaris per finançar el seu dèficit comercial, mentre que en el cas de Catalunya la sortida de recursos que equilibra el superàvit comercial té lloc d'una forma compulsiva degut, principalment, al saldo negatiu que ocasiona el comportament del sector públic. L'estudi de J. Petit s'inscriu, així doncs, en el propòsit de mostrar amb xifres que, efectivament, l'acció del sector públic a Catalunya produeix un drenatge de recursos en la mesura que els ingressos que hi són recaptats superen àmpliament les despeses que s'hi destinen.

El sector públic és integrat, segons l'autor, per quatre agents: Administració Central, Organismes Autònoms i Empreses Públiques, Corporacions Locals i Seguretat Social. D'aquests, cal prescindir dels Organismes Autònoms per no disposar de dades fiables, i de les Corporacions Locals, les operacions financeres i fiscals de les quals en cap cas ultrapassen l'àmbit regional en que actuen. Resten, doncs, l'Administra-

ció Central i la Seguretat Social. Pel període estudiat (1960-62), la primera va obtenir de Catalunya una quantitat notable de recursos. Concretament, l'any 1962, el superàvit per l'Administració Central -i déficit, per tant, per Catalunya- fou de 15.089,9 milions de ptes.: "Al llarg d'aquests anys, tant sols un 40 %, en mitjana, dels fons recollits a Catalunya per l'Administració Central reverteixen a la regió" (29). Pel que fa a la Seguretat Social, també es produeix una sortida neta de recursos, avaluable en 1.582,1 milions de ptes., l'any 1962. Cap dels anys considerats, d'altra banda, les despeses no superaren el 50 % dels ingressos.

El treball de J. Petit, doncs, tracta de posar de manifest, fonamentalment, la direcció dels fluxos fiscals originats a Catalunya, i la seva magnitud. Les limitacions estadístiques amb que l'autor va haver de realitzar la seva tasca foren importants, fet que contribuï a que aquesta es limités a proporcionar les dades de recaptació -pel que fa als ingressos- sense introduir cap mena d'hipòtesi d'incidència o supòsit translatiu. Aquesta limitació és important i condiciona, en bona mesura, les conclusions literals de l'estudi, encara que no les tendències més generals que se'n desprenen. Un altre aspecte limitatiu és el fet que J. Petit continua incloent -tal com feia R. Trias Fargas- els fluxos fiscals dins de la balança de capitals, agrupant en un mateix apartat els moviments de tipus pròpiament fiscal -els quals; al nostre entendre, com ha estat assenyalat, tenen el caràcter de transferències- i els fluxos financers originats per la subscripció de fons públics i l'acció del crèdit oficial.

2.3. L'aportació de J. Ros Hombravella i A. Montserrat

El treball de Ros - Montserrat (1967) (30) significa un notable pas endavant, tant d'un punt de vista metodològic com en l'obtenció de resultats en l'estudi de les relacions econòmiques entre Catalunya i la

resta del món. L'aproximació d'aquests dos autors permet una sistematització important de la balança de pagaments de Catalunya i, especialment, una definició precisa de la de capitals, així com una metodologia adequada per a la seva elaboració. Pel que fa al comportament del Sector Públic centralitzat a Catalunya, els resultats obtinguts semblen corroborar estimacions anteriors, en el sentit que es produeix una sortida de recursos d'un volum notable que compensa en bona part, el superàvit que es desprèn de la balança comercial amb la resta d'Espanya.

Segons els càlculs de J. Ros i A. Montserrat, l'any 1962 els ingressos estatals recaptats a Catalunya assoliren la xifra de 16.903,3 milions de ptes., és a dir el 23,99 % del total espanyol (31). El percentatge mitjà de participació durant el període estudiat (1960-63) fou del 25 % (32) amb un comportament força diferent entre els impostos directes -en la recaptació dels quals Catalunya participà, l'any 1963, en el 20,75 %- i els indirectes -la recaptació dels quals assolí el percentatge, bastant superior, del 28,33 % (33). El major pes dels tributs indirectes -els quals també representaven, els anys estudiats un volum global en el pressupost estatal superior al dels impostos directes- obliga als autors a plantejar-se la problemàtica de la translació, introduint, així, per primera vegada aquest tema en estudis sobre la incidència de la càrrega fiscal de l'Estat a Catalunya. J. Ros i A. Montserrat assenyalen: "En línies generals, quan es parla d'impostos es pensa immediatament en el fenomen de translació de l'impost. Aquest fenomen indica sobre quines persones o activitats recau realment un impost donat; molts impostos indirectes es cobren a la font productiva, però graven el consum. En aquest sentit, tot impost, com tota generació de valor afegit, vagi o no vagi a parar a l'Estat s'originaria en el treball, amb independència del nivell en que fos cobrat (34). Malauradament, l'obra de J. Ros i A. Montserrat limita tota l'anàlisi de la qües

ció de la incidència al paràgraf que hem reproduït. La línia d'argumentació que sembla apuntar-s'hi -en el sentit que el treball acaba suportant totes les càrregues tributàries- es potser excessivament simplificadora d'un problema com el de la incidència positiva que tanta literatura ha originat, i respecte al qual les hipòtesis de translació per cada tribut semblen múltiples. A més del fet que, fins i tot acceptat aquesta hipòtesi simplificadora, tampoc no quedaria resolta la qüestió de com es distribuïrien a nivell territorial les rendes del treball que suposadament, suportessin la càrrega tributària. De tota manera, com els autors no deixen d'assenyalar, en el propòsit bàsic d'obtenir un saldo global de la balança de pagaments, la translació via preus no hauria d'afectar el resultat final, ja que l'excés de sortides que es comptabilitzarien en la balança del sector públic -en computar uns impostos indirectes que, realment, no serien pagats per ciutadans catalans- seria compensat per l'excés d'entrades que es comptabilitzaria en la balança de mercaderies -en incloure els impostos indirectes en el preu de les mercaderies exportades-.

Estimats, com queda dit, en 16.903,3 milions de ptes. els ingressos de l'Estat recaptats a Catalunya, els autors calculen en 3.120,4 milions de ptes. les despeses que hi són localitzades (35), de manera que el flux net de sortida de recursos assoliria la xifra de 13.782,9 milions de ptes., l'any 1962. Afegint a aquesta quantitat els 1582,1 milions (36) en que pot avaluar-se, en termes nets, el flux de recursos que sortí de Catalunya per la via de la Seguretat Social, J. Ros i A. Montserrat obtenen els 15.400 milions de ptes. en que estimen les transferències netes per la via del sector públic. Aquesta darrera precisió és important ja que, molt justament, aquests autors no inclouen totes les operacions del sector públic en la balança de capitals, sino tant sols les entrades per la via d'Entitats Oficials de Crèdit, i sortides

per subscripció de fons públics. En canvi, les operacions típicament fiscals mereixen la consideració de transferències, com els correspon en rigor. El saldo net deficitari de 15.400 milions de ptes., per aquest concepte, equilibra, segons els càlculs dels autors, en més d'un 75 % el superàvit de la balança comercial amb la resta d'Espanya, avaluat en 20.000 milions de ptes., l'any 1962. Aquesta constatació s'inscriu, com pot comprovar-se, en la línia de les estimacions desenvolupades per altres autors, i comentades abans.

2.4. L'estimació de J. Ros Hombravella i E. Gasch

El més recent dels treballs al qual farem referència és l'estudi de Ros Gasch (1974) (37). Els autors estimen els fluxos originats a Catalunya per l'acció del Sector Públic Centralitzat (i, en concret, de l'Estat i la Seguretat Social) durant el període 1969-71. Segons els seus càlculs, del total d'ingressos pressupostaris de l'Estat -312.859 milions de ptes. anuals, en mitjana dels anys esmentats (38)- el 22,26 % -és a dir, 69.655,7 milions (39)- foren pagats a Catalunya. Arriben a aquesta xifra utilitzant un procediment relativament complex: del total dels ingressos pressupostaris, 57.605,0 milions (40) van ser recaptats directament a Catalunya i 101.357,0 ho foren a través de la Direcció General del Tresor (41). Els autors localitzen territorialment aquestes recaptacions no regionalitzades: la de l'IRTP la distribueixen segons dos criteris (el primer, d'acord amb els ingressos provincialitzats; el segon, d'acord amb la població activa) i seleccionen després la xifra mitjana; la d'actes jurídics documentats, també segons dos procediments (d'acord amb els ingressos provincialitzats i amb el producte interior brut), prenent després l'estimació mitjana; la part corresponent a l'impost especial sobre telèfons, segons les liquidacions; la de luxe, també d'acord a dos criteris (els ingressos assignats provincialment i la renda), obtenint la xifra mitjana; els ingressos de monopolis fiscals

per petrolis, d'acord a la distribució de l'impost especial del mateix producte; monopolis fiscals per tabac i taxes de comerç i telecomunicacions, segons el producte interior net; taxes i exaccions parafiscals, segons població; i loteries segons la venda provincial de bitllets. Pels ingressos de duanes i compensació de gravamens interiors, es considera que correspon a Catalunya el 25 % del total, prescindint de la part provincialitzada.

Un cop distribuïdes les recaptacions en la DGT d'aquests conceptes, els ingressos estimats a Catalunya representen 62.493,6 milions de pessetes -el que suposa el 19,98 % del total espanyol (42)- mentre la part de la Direcció General del Tresor ha baixat a 31.138,0 milions (43). Aquesta xifra es distribueix, aleshores, d'acord amb el percentatge de participació de Catalunya en els ingressos provincialitzats, obtenint d'aquesta manera els 69.655,7 milions indicats inicialment. El procediment, si bé representa un pas endavant en el propòsit de localitzar territorialment els ingressos presupostaris de l'Estat, no deixa de mostrar aspectes encara poc elaborats. El principal d'ells és el fet que s'apliquen criteris de localització tant sols a la part no regionalitzada i als ingressos per duanes. Obrant així es produeix la paradoxa que en molts casos resulta més fiable la regionalització efectuada de la part procedent de la DGT (ja que per determinar-la s'empren uns criteris que tenen relativament en compte la incidència de l'impost) que no la regionalització obtinguda directament de les xifres de recaptació. Com sabem, el lloc de recaptació de molts dels impostos no coincideix pas amb el lloc on es produeix la incidència final del tribut: els casos de renda de societats, tràfec empreses, luxe en origen, etc. són prou clars, en aquest sentit.

Pel que fa als ingressos obtinguts a Catalunya per la Seguretat Social J. Ros i E. Gasch els estimen, per la mitjana dels anys 1968-70-

71, en 20.782,0 milions de ptes. (44) el que representa el 22,12 % del total espanyol, avaluable en 93.940,0 milions de ptes. (45). Aquesta xifra s'obté sumant a la quantitat regionalitzada directament (20.760,0) (46) la part corresponent a Catalunya de la xifra no territorialitzada. El balanç global del sector públic a Catalunya presenta un saldo negatiu: és a dir, les sortides de recursos superen les entrades. En concret, pel que fa a l'Estat, mentre les sortides ascendien a 69.655,7 milions de ptes., les entrades (despesa pública localitzada a Catalunya) assolien els 33.123,8 milions (és a dir, el 9,53 % del total) (47). Pel que fa a la Seguretat Social, contra els 20.782,0 milions captats a Catalunya (22,12 % del total), la quantitat que hi fou destinada va ser lleugerament inferior: 19.801 milions, que significa el 17,99 % del total (48). En conjunt, doncs, els fluxos fiscals del Sector Públic Centralitzat a Catalunya mostraven, en estimació dels autors, un dèficit de l'ordre de 37.512,9 milions de ptes. superior en molt al superàvit de la balança comercial amb la resta d'Espanya, a les regions de la qual segons aquests càlculs es proporcionarien des de Catalunya, per la via fiscal, uns recursos més que suficients per a finançar el seu dèficit comercial. No solament seria així sino que a més, Catalunya hauria d'endeutar-se -és a dir, hauria de constituir-se en receptora neta de recursos financers- per tal de cobrir el diferencial abans assenyalat, al qual caldria afegir el possible dèficit comercial amb l'estranger.

3. Estudis sobre altres regions o el conjunt d'Espanya

Amb aquest tercer apartat clourem el capítol destinat a examinar les aportacions realitzades en altres països o en el nostre sobre la qüestió de la incidència regional dels diferents ingressos (i, en especial, dels tributaris) del govern central o federal. En els dos primers apartats, per raons diverses, hem hagut de posar l'accent en aspectes

diferents. Així, en el primer, en el qual hem glossat els principals estudis realitzats a altres països, més aviat hem centrat l'interès en exposar les diverses hipòtesis d'incidència utilitzades, i la seva plasmació en indicadors estadístics concrets. Aquest terreny, al nostre entendre, proporciona nombrosos ensenyaments per a la seva aplicació al cas de Catalunya. En canvi, en el segon apartat, centrat en estudis sobre la problemàtica catalana, en bona part, s'inverteixen els centres d'interès. Mentre la metodologia utilitzada és, en molts aspectes, rudimentària i poc elaborada -en bona part, a causa de les deficientes fonts estadístiques a les que cal acudir-, té més atractiu analitzar els resultats obtinguts i la insistència amb que aquests es repeteixen. Aquest tercer apartat, destinat a glossar les aportacions realitzades prenent com a marc de referència el conjunt d'Espanya, o tant sols algunes regions espanyoles, presenta en alguns casos un clar interès metodològic, i en altres l'interès dels resultats quan aquests es refereixen a Catalunya. Per tal d'abordar-lo d'una forma sistemàtica, dividirem l'anàlisi d'aquestes aportacions en quatre grups: en primer lloc, els estudis globals, tant per l'àmbit territorial analitzat -totes les regions- com pels conceptes impositius estudiats -tots els impostos-; en segon lloc, els estudis parcials quant a l'àmbit geogràfic, és a dir, centrats en problemàtiques regionals concretes; en tercer lloc, els estudis parcials quant als impostos considerats; i en quart lloc, un conjunt d'estudis inclassificables, l'interès dels quals, tanmateix, ens sembla suficient com per dedicar-hi una breu reflexió.

3.1. Estudis globals

Com ha estat assenyalat, considerem estudis globals aquells que analitzen la incidència del conjunt (i no només d'alguns) dels ingressos del govern (o sector públic) central sobre totes (i no només algunes) les regions espanyoles. Estudiarem amb un cert deteniment dos d'aquests estudis.

3.1.1. El primer treball al qual ens hem de referir, Estudio de los flujos financieros interregionales (una aproximación al sector público) (49), de F. Fernández i J.M. Andreu, està centrat en el període 1968-73 i en ell s'estimen els fluxos originats provincialment pels diferents agents del sector públic, excloent els Organismes Autònoms la problemàtica dels quals s'enuncia però no és abordada en consideració de les dificultats estadístiques existents. Com ha estat indicat, als nostres efectes tenen interès els fluxos fiscals originats pel Sector Públic Centralitzat, que en aquest cas comprendrà l'Estat i la Seguretat Social.

Pel que fa als ingressos de l'Estat, la tasca de F. Fernández i J.M. Andreu consisteix, de fet, en distribuir territorialment els recursos ingressats directament en la DGT. Quant als impostos directes, la majoria de la recaptació està convenientment regionalitzada; la part de la DGT la distribueixen provincialment d'acord amb la participació en les quantitats provincialitzades. En els impostos indirectes, la part no regionalitzada és més important. Els autors la distribueixen entre les diferents províncies d'acord amb la seva participació en la renda de l'any 1971 (situat en mig del període estudiat). El mateix criteri se segueix amb duanes i altres impostos sobre el tràfec exterior. En la distribució de les taxes ingressades directament en la DGT, que en constitueixen una part molt important, se segueix un criteri similar a l'emprat en els impostos directes. En el cas de les transferències, es constata que les més importants provenen de loteries, que són distribuïdes segons la venda provincial. Per últim, els altres ingressos de l'Estat (capítols del cinc al nou del pressupost) són ingressats provincialment també d'acord amb la participació en la renda. Com pot comprovar-se, es tracta d'un mètode poc elaborat i que té l'únic propòsit de fer desaparèixer la part no provincialitzada ingressada en la

Direcció General del Tresor.

Els resultats obtinguts mostren una participació de Catalunya en el total d'ingressos de l'Estat de l'ordre del 21,5 % - 22,0 %. Per la seva banda, la despesa estatal localitzada a Catalunya representaria tant sols el 10,0 % - 11,0 % del total espanyol, fet que vindria a ratificar les opinions expressades per tants altres autors, en el sentit que l'acció fiscal de l'Estat suposa un drenatge de recursos molt notable. En concret, segons els càlculs dels autors, durant el període 1968-73, el saldo net global representà una sortida de Catalunya de 263.349 milions de pessetes per la via de l'acció de l'Estat. Aquesta xifra significa que Catalunya és, amb molt, la regió amb un saldo deficitari més elevat - en paraules dels autors, "Catalunya és la regió que contribueix de manera més important al finançament adicional de les despeses de les altres. La seva contribució excedentària (és a dir, excés de les quantitats pagades sobre les rebudes) s'ha elevat a 43.892 milions de mitjana anual, el que representa un 10,35 % de la renda" (50) seguida de la regió nord (Euskadi més altres) amb 115.418 milions.

Quant als ingressos recaptats per la Seguretat Social, la seva distribució provincial és coneguda en forma prou satisfactòria, en opinió dels autors. Les xifres utilitzades responen, doncs, a les de recaptació provincial, sense introduir cap mena de supost translatiu. Els resultats obtinguts mostren, també, una participació en els ingressos elevada, que hom pot avaluar en el 22,0 % - 22,5 % del total espanyol. Aquest percentatge és superior al de despeses de la Seguretat Social localitzades a Catalunya -16,7 % - 19,2 % del total- encara que en aquest cas la diferència és menys acusada que en el de l'Estat -i encara ho és menys en termes absoluts, ja que la Seguretat Social mostra dèficit, en el seu conjunt, el període analitzat- per les característiques específiques de les prestacions que cobreix aquest agent del sector públic.

3.1.2. Dins d'aquest apartat dedicat a glossar els estudis realitzats amb caràcter global sobre la incidència regional dels diferents ingres sos estatals a nivell espanyol, cal ara que ens referim al treball de De Juanes (1978) (51). L'autor es planteja com objectiu inicial del seu article l'establiment d'uns criteris adequats per a la distribució de les "despeses descentralitzables" de l'Estat entre les diferents comuni tats autònomes. Un dels apuntats és el de l'activitat econòmica, en el sentit que, en opinió de R. de Juanes, un major nivell d'activitat eco nòmica regional haurà de precisar un més elevat volum de despesa públi ca. És en aquest punt on l'autor enlloc d'utilitzar un indicador d'ac- tivitats econòmiques habitual com podria ésser la renda, o el producte in terior brut, opina que "un mètode eficaç per a la correcta determinació del volum d'activitat econòmica regional o provincial, és determinar la correcta "imputació provincial" dels Ingressos de l'Estat, en especial dels denominats Ingressos Corrents de l'Estat"(52). Amb aquesta insòli ta argumentació, l'autor tracta de determinar la incidència regional dels impostos amb la intenció d'arribar a distribuir regionalment la despesa provincialitzable de l'Estat.

Les dades utilitzades corresponen a l'any 1977, i es refereixen exclusivament als ingressos corrents de l'Estat. El Quadre 2 ofereix un resum dels criteris d'imputació formulats i dels indicadors, o va- riables, utilitzats per procedir a l'estimació de la distribució pro- vincial de cada un dels conceptes d'ingrés. No deixa de sobtar el cri- teri d'imputació seguit per l'autor en alguns dels impostos. Així, molts dels tributs que graven el consum -com veurem més endavant- no s'impu- ten segons la localització dels consumidors, sino de l'activitat produc tiva. Aquesta tan sorprenent opció podria estar fonamentada en el fet que, segons hem comentat, R. de Juanes no sembla pretendre tant deter- minar la incidència territorial dels impostos -en el sentit clàssic de l'expressió incidència-, com la capacitat d'aquests impostos per expres

sar l'existència d'una major o menor activitat econòmica en la zona. En concret, com es mostra al Quadre 2, R. de Juanes utilitza un criteri d'imputació territorial segons la localització de l'activitat productiva en els casos dels següents impostos: contribució rústica, llicència fiscal i quota de beneficis, renda de societats, tràfec d'empreses, adquisicions en regim normal gravades en origen per l'impost de luxe, fabricacions gravades pels impostos especials, duanes i, en cas de ser societats o empreses els subjectes passius, contribució urbana. En canvi, en altres casos, considera que cal localitzar l'impost segons la distribució provincial del consum del producte que grava; sobretot, en els serveis o productes proveïts en règim de monopoli i telèfons (tant el cànon com l'impost especial), tabacs (tant l'impost de luxe com la renda del monopoli), petrolis (tant els gravats per l'impost especial, com pel de luxe, com la renda de CAMPSA), luxe sobre adquisició de vehicles, taxes (localitzades segons les vendes de segells) i transferències corrents (imputades provincialment segons les vendes de loteries). Apart dels criteris emprats per imputar els impostos que acabem de comentar, l'autor localitza els impostos sobre els rendiments del treball personal (i els drets passius) i les rendes de capital, segons el lloc de treball o de residència dels perceptors de les rendes, i els impostos sobre successions i sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, segons el lloc de residència dels beneficiaris.

Les estimacions de R. de Juanes -a partir dels criteris d'imputació formulats per ell- han de fer front a una gran limitació estadística que l'autor no deixa d'assenyalar, com és la dificultat existent per tal de determinar els llocs on s'exerceix l'activitat productiva en les empreses multiprovincials; és a dir, amb factories en diverses províncies, o bé amb no coincidència geogràfica de factories i domicilis socials. Aquesta discrepància afecta varies de les imputacions realitzades per l'autor, pel fet que moltes empreses multiprovincials cen

Criteris d'imputació regional dels impostos
(utilitzats per R. de Juanes)

Impostos	Criteris d'imputació provincial	Indicadors utilitzats
Contribució territorial rústica	Radicació de les explotacions	Recaptació de l'impost
Contribució territorial urbana	Radicació de les finques o solars	Recaptació de l'impost
Llicència fiscal	Localització de l'activitat econòmica, comercial, industrial	Recaptació de l'impost
Quota de beneficis	Localització de l'activitat econòmica, comercial, industrial	Recaptació de l'impost
Quota global del IRPF	Perceptor de la renda	Recaptació de l'impost
Successions i Donacions	Beneficiaris	Costos de personal i número d'assalariats
Rendiments treball personal	Localització del treball	Beneficis retinguts més amortitzacions més interessos i dividendes
Renda societats	Localització de l'activitat de les societats	Interessos i dividendes
Renda capitals	Perceptor de la renda	Liquidació
Altres impostos directes	Consumidor del producte	Recaptació de l'impost (DGT; Madrid)
Cànon CINE	Perceptor de la renda	Recaptació de l'impost
Drets passius	Beneficiaris	DGT; vendes d'efectes timbrats
Transmissions patrimonials	Localització de l'activitat de les empreses	Producció total no agrària
Actes jurídics Documentats	Consumidor del producte	Vendes
Tràfec empreses	Consumidor del producte	Recaptació de l'impost
Luxe	Consumidor del producte	Recaptació de l'impost
Tabac	Localització de l'activitat de les empreses	Recaptació de l'impost
Gasolina	Consumidor	Vendes
Adquisició vehicles	Localització de l'activitat de les empreses	Recaptació de l'impost
Tenència vehicles	Consumidor	Recaptació de l'impost
Altres adquisicions	Consumidor del producte	Recaptació de l'impost
Especials	Consumidor	Vendes
Telèfon	Localització de l'activitat de les empreses	Recaptació de l'impost
Petroli	Consumidor del producte	Recaptació de l'impost
Altres	Consumidor	Vendes
Monopolis fiscals	Localització de l'activitat de les empreses	Domicili de les empreses importadores
Duanes	Consumidor del producte	Recaptació de l'impost (DGT; vendes de segells)
Taxes	Consumidor	Vendes de loteria
Transferències corrents		

trahitzen el pagament dels seus impostos -com rendiments del treball personal, tràfec d'empreses i, òbviament, renda de societats- en una so la delegació provincial, quan l'activitat ha d'ésser imputada a vàries províncies. La divergència entre recaptació i imputació la resol l'au- tor amb diferents indicadors en cada cas, com es mostra al Quadre 2 (53). L'altre problema estadístic esriós que apunta De Juanes és la determina- ció del destí de les mercaderies importades que no ha de coincidir, ha- bitualment, amb la província a través de la qual es produeix la impor- tació. Aquest problema, tanmateix, sembla que pot ser resolt amb una a- dequada explotació dels fitxers administratius.

Tanmateix, com ja ha estat indicat, tots els problemes que plan- teja l'autor se situen en una perspectiva inusual en la teoria de la in- cidència. En efecte, De Juanes no planteja cap de les hipòtesis d'inci- dència clàssiques en un impost tant complex com és el que grava la ren- da de les societats. En canvi, en els impostos sobre consums adopta criteris poc homogenis en alguns casos (per prop de les dues terceres parts de la recaptació), els distribueix provincialment d'acord amb la localització de l'activitat productiva; en alguns altres casos, els lo- calitza d'acord amb el consum del producte gravat. L'opció d'imputar territorialment els impostos sobre el consum al lloc on es realitza l'ac- tivitats productiva, tant poc correcte d'un punt de vista doctrinal, no- més pot ser entesa, com s'ha comentat abans, pel propòsit de l'autor, consistent en elaborar un indicador d'activitat econòmica, més que no realitzar una anàlisi tradicional d'incidència tributària. Aquest propò- sit és explicat per R. de Juanes en diverses ocasions. Així, referint- se a l'impost sobre el tràfec d'empreses, comenta que aquest tribut "apareix lligat precisament a l'activitat de les empreses i es genera als llocs d'activitat o de treball de les mateixes, independentment que el fet físic de les vendes es realitzi en un sol d'ells, i independent-

ment, també de qui siguin els compradors i de que, en general, paguin l'impost en pagar el preu de mercat de la producció total facturada" (54). També, en explicar el mètode seguit per imputar provincialment les altres adquisicions en regim normal gravades majoritàriament en origen per l'impost de luxe, explica De Juanes que "la recaptació d'aquests impostos està perfectament provincialitzada (...), i el criteri d'imputació de l'ingrés coincideix amb el de recaptació, tant si la tributació és en destí en que l'impost forma part del valor afegit pels detallistes i l'ingrés s'haurà d'imputar a la província que el recapta, com si la tributació s'exigeix en origen, a la sortida de fàbrica" (55). Per últim, també en els impostos especials sobre fabricació d'alcohols, sucre, xicoira i cervesa, De Juanes adopta aquest mateix criteri, molt poc útil per a qualsevol treball que tracta de plantejar el tema clàssic de la distribució -en aquest cas a nivell territorial- de la càrrega tributària.

Quant als resultats obtinguts, pel que fa als impostos directes, a Catalunya se'n recapta el 19,40 % del total mentre que segons la imputació realitzada per l'autor li correspon una quantitat superior, de l'ordre del 22,02 %. La diferència voldria dir que Catalunya paga més impostos, o -per ser precisos amb l'esquema de De Juanes- que Catalunya genera més impostos dels que s'hi recapten. Aquest fet és degut no tant a la distribució de les quantitats ingressades directament en la DGT, que no té una gran importància, com a la centralització de recaptacions que hi ha en altres zones -sobretot a Madrid, però també a Euskadi- en els impostos de societats i de rendes de capital. Pel que fa als impostos indirectes -excloent duanes- es produeix un fenomen similar: la càrrega tributària imputada representa el 22,96 % del total, mentre que la recaptació suposa, tant sols, el 17,14 %. També en aquest cas, es produeix, doncs, un aparent efecte d'importació de càrrega tributària, fet

que contradiu el tòpic que Catalunya exporta impostos indirectes a la resta d'Espanya, en tenir-hi una balança de mercaderies amb superàvit. Aquest fet, segons es desprèn de les estimacions que comentem, quedaria més que compensat per la distribució de les quantitats ingressades directament a la DGT, que tenen un cert volum, sobretot en actes jurídics documentats, luxe sobre tabac i monopolis.

3.2. Estudis parcials quant a l'àmbit geogràfic

En aquest segon apartat exposarem les principals característiques dels estudis realitzats abordant la problemàtica de la incidència tributària, en un àmbit regional específic, dins del context espanyol. En concret, ens referirem als estudis dels que tenim notícia, referits a Euskadi, País Valencià i Andalusia.

3.2.1. La problemàtica de la incidència regional dels ingressos del Sector Públic Centralitzat (SPC) és abordada en La Balanza de Pagos del País Vasco (56). Encara que aquest treball es planteja, com pot deduir-se del títol, un propòsit tan ampli com és el de l'anàlisi i avaluació del conjunt de fluxos econòmics d'Euskadi amb la resta del món, els temes que ocupen la nostra atenció es limiten als relacionats amb l'estimació dels ingressos del Sector Públic Centralitzat.

En aquest sentit, l'estudi introdueix alguns elements d'interès respecte de treballs anteriors, com es prendre en consideració -consolidant degudament les xifres- el conjunt del Sector Públic Centralitzat i no només l'Estat, o la Seguretat Social. La novetat en aquest camp és, doncs, la inclusió dels Organismes Autònoms. En les estimacions realitzades, no s'introdueixen hipòtesis d'incidència o de translació impositiva -exceptuant una breu menció genèrica en el cas dels impostos indirectes- sino tant sols indicadors estadístics de localització per tal, sobretot, de territorialitzar les sumes ingressades en la Direcció General del Tresor.

Entrant en l'anàlisi concreta dels diferents impostos, pel que fa als directes els autors consideren que correspon a Madrid (pel funcionariat) el volum ingressat a la DGT en quòtes de drets passius i rendiments del treball personal. En rendes del capital, societats i successions, l'estudi posa de manifest el fort grau de centralització que hi ha a Madrid per aquests impostos. De tal manera que proposen comprovar si la participació d'Euskadi en la recaptació total de cada un d'aquests tributs és més alta o més baixa que la participació en la recaptació total de tràfec d'empreses o, substitutivament, en el producte interior brut. Si d'aquesta comprovació es dedueix una participació menor, els autors opinen que podria deduir-se una subvaloració dels impostos realment suportats a Euskadi.

Pel que fa als impostos indirectes, transmissions patrimonials i actes jurídics documentats són imputats segons la participació en la renda; tràfec d'empreses, segons la participació en la producció industrial; els tributs que graven el petroli (tant els especials com els de luxe i la renda del monopoli), el tabac (tant el de luxe com la renda del monopoli) i el telèfon (l'especial) s'imputen al País Basc d'acord amb la seva participació en el consum; els altres epígrafes de l'impost de luxe, es localitzen d'acord amb les dades de recaptació; i, finalment, duanes segons les importacions. Quant a les taxes, es considera que són suportades per ciutadans bascos en proporció a la renda, com es fa amb les transferències corrents, diferents de loteries, les quals són distribuïdes d'acord amb les vendes provincials. Per últim, els altres ingressos de l'Estat són assignats d'acord amb la participació en la població.

Els ingressos dels Organismes Autònoms provenen d'Euskadi -segons les estimacions del treball que comentem- en proporció a la renda quan es tracta dels capítols 1, 2 i 3, és a dir, d'impostos directes i indi

rectes, i de taxes. Excepte les transferències corrents rebudes pel PAMDB -de les quals hom disposa de xifres directes-, els altres ingressos dels Organismes Autònoms són localitzats seguint un criteri de població. Els ingressos de la Seguretat Social, per últim, són coneguts directament, a través de publicacions oficials.

El mètode utilitzat en l'estudi per tal d'avaluar la incidència dels ingressos públics de l'Administració Central té la virtut d'abordar un plantejament global, incloent tots els ingressos i tots els agents. Tanmateix, no pot amagar-se la limitada formulació analítica del tema de la incidència i, en alguns casos, l'existència de plantejaments insuficients. Així, pel que fa als impostos directes, tant sols es posa de manifest l'excessiva centralització a Madrid en les recaptacions d'alguns impostos, sense introduir cap supòsit translatiu, cosa que en el cas de l'impost de societats semblaria imprescindible. D'altra banda, tampoc en els impostos indirectes no s'adopten uns criteris prou coherents; en aquest cas, el fet de no distingir entre hipòtesis d'incidència i indicadors utilitzats produeix distorsions greus: mentre s'accepta que alguns impostos són traslladats al consum, en d'altres (especials diferents de petrolis i telèfons) i luxe (adquisicions en règimen normal) s'utilitzen les xifres de recaptació, que són ingressades al lloc de fabricació. I, pel que fa a tràfec d'empreses, la utilització de la producció industrial com indicador de localització fa suposar que la hipòtesi que implícitament s'adopta és que l'impost és suportat al lloc on és generada la producció i no on resideixen els consumidors. No pot deixar-se d'assenyalar, tanmateix, l'interès del mètode de contrast proposat per estimar la imposició indirecte suportada, consistent en aplicar a les xifres de recaptació un coeficient corrector obtingut dividint la despesa interior d'Euskadi entre la producció interior a la mateixa zona.

3.2.2. Des de mitjans dels anys setanta pot constatar-se l'existència d'un cert nombre d'estudis centrats en la problemàtica de l'acció del sector públic al País Valencià (57).

En les línies que segueixen ens referirem als dos més recents. En primer lloc, a l'article d'E. Lluch, J. Mafé i J. Pérez i Tortajada (d'ara endavant, E. Lluch i altres), "La actividad financiera del Sector Público en el País Valenciano". L'estudi fa un balanç dels treballs realitzats sobre les relacions econòmiques del País Valencià amb l'exterior. Pel que es refereix, concretament, a l'activitat del Sector Públic constaten les divergències que mostren els diversos estudis existents. Així, mentre per a J. Petit les estimacions indicaven una entrada neta de recursos fiscals al País Valencià, segons Pérez i Tortajada, Mafé i Soler, hi hauria una sortida neta. En el seu anàlisi, E. Lluch i altres constaten la importància de les recaptacions ingressades directament a la DGT, i proposen distribuir aquestes sumes entre les diferents províncies d'acord amb el percentatge de participació en els ingressos provincialitzats. Tanmateix, aquesta lleugera correcció no seria suficient ja que els autors assenyalen "certes irregularitats en la provincialització d'alguns impostos, tal i com apareixen ja inicialment en la informació facilitada pel ministeri" (58): en primer lloc, en el cas dels impostos que graven, d'alguna manera, l'activitat empresarial, degut a que en molts casos no hi ha coincidència del domicili fiscal i la localització de les factories; en segon lloc, en el cas dels impostos sobre el comerç exterior, que són recaptats en les províncies frontereres, quan evidentment el destí dels productes importats pot situar-se en altres zones. Aquests dos motius, que no plantegen la problemàtica de la incidència tributària -es tracta de problemes tècnics que quedarien resolts, tal com el tema és enfocat pels autors, si els impostos sobre l'activitat empresarial fossin ingressats d'acord amb les faç

tories i els que graven el comerç exterior en la província de destí de les mercaderies importades- tenen, tanmateix, la virtut de conduir E. Lluch i altres a realitzar una nova distribució provincial de les quantitats recaptades per aquests impostos segons diferents paràmetres. En concret, hom utilitza un coeficient renda per tal d'assignar territorialment l'impost sobre tràfec d'empreses i l'alienació d'inversions reals; un coeficient renda -població pels impostos de luxe, publicitat i radiodifusió, rendes dels monopolis, taxes parafiscals i judicials, transferències corrents i ingressos patrimonials; la distribució provincial de les retribucions del treball personal i de les rendes del capital per als tributs respectius; la dels beneficis retinguts per les societats per l'impost sobre la renda de les societats i el gravamen especial del 4 %; el cànon provincial de carburants per l'impost sobre hidrocarburs i l'especial sobre petrolis i derivats; un coeficient renda-exportació per duanes; la distribució de dipòsits bancaris per als capítols 8 i 9 (variació d'actius i passius financers); i, finalment, les comunicacions per a les taxes de comerç i telecomunicacions. La localització dels ingressos de la Seguretat Social, per la seva banda, es realitza a partir de l'estudi de F. Fernández i J.M. Andreu, ja comentat, projectant els resultats a anys posteriors. Les conclusions obtingudes pels autors mostren, tant per 1972 com per 1974, l'existència de dèficit per al País Valencià pel que fa a l'acció de l'Estat (és a dir, majors ingressos que despeses) i superàvit quant a la Seguretat Social. Tanmateix, cal assenyalar que els dos anys estudiats el superàvit representaria el 71 % del dèficit, raó per la qual el signe global seria deficitari.

En segon lloc, cal referir-se a l'article "El comportamiento del Sector Público en el País Valenciano. Unas cifras polémicas" d'E. Antuñano Maruri, E. Bono i Martínez, R. Fernández Guerrero i L. Pons i Albentosa (d'ara endavant, E. Antuñano i altres). Aquest treball és un

repàs de les xifres aportades pels altres estudis que hem assenyalat i del mètode que utilitzen. La part expositiva dels resultats -que absorbeix la major part de l'article- té, per als nostres propòsits, un interès molt limitat. En canvi, la metodologia, que podria resultar d'un major interès, és rudimentària i poc elaborada, en general. Els autors prenen en consideració quatre tipus d'agents: Estat (en les operacions no financeres), fons públics, crèdit oficial i Seguretat Social. En altres llocs ja ha quedat apuntada la nostra opinió que els fons públics i el crèdit oficial no han de tenir cabuda en una balança fiscal sino en una financera. En l'article esmentat, en abordar els fluxos originats per l'Estat, també comença posant-se de manifest la divergència de les xifres obtingudes. Així, mentre J. Petit -com ja ha estat assenyalat- obtenia un superàvit per al País Valencià (despeses superiors als ingressos), segons Pérez i Tortajada, Mafé i Soler existeix un dèficit. La causa radicaria en que aquests darrers havien subvalorat les despeses i sobrevalorat els ingressos, per un error en l'avaluació dels ingressos estatals procedents de les transferències de loteries. En cap dels dos casos no s'empraren hipòtesis d'incidència tributària en la territorialització dels ingressos. En treballs posteriors, com el de Lluch, Mafé i Pérez i Tortajada -que hem comentat-, els resultats obtinguts mostraren un saldo deficitari per el País Valencià, és a dir unes sortides de recursos superiors a les entrades. Tanmateix, E. Antuñano i altres es mostren, en un principi, partidaris d'utilitzar sempre que resulti possible les dades provincialitzades i tant sols excepcionalment altres criteris.

En definitiva, la falta de coincidència quant a la direcció del saldo fiscal de l'Estat al País Valencià, fa difícil formular alguna conclusió en aquest sentit. En canvi, sí que, malgrat les dificultats i insuficiències estadístiques existents, sembla correcte acceptar que

el saldo de l'acció de la Seguretat Social és amplament positiu per aquesta regió.

3.2.3. Cal, per últim, que ens referim dins d'aquest apartat destinat a glossar els treballs centrats en la incidència de la imposició central en regions específiques, a l'aportació de Theotonio (1977) (59).

Aquest estudi és, dels que hem comentat en aquest apartat, el que millor i més aprofundidament planteja el tema de la incidència tributària. Amb tot, com expresavem amb més detall, les condicions obtingudes i el mètode utilitzat ha d'ésser objecte de comentaris i matisacions.

L'objectiu del treball és fer front a les reivindicacions de Catalunya i Euskadi, les quals en el terreny de les finances públiques, van adreçades, en opinió de l'autor, a controlar les sumes recaptades en el seu territori. Aquest plantejament seria incorrecte, segons V. Theotonio perquè bona part de la càrrega impositiva recaptada en un territori és traslladada cap altres zones. Tanmateix, l'autor -conscient que molts impostos que graven l'activitat generada en una zona són recaptats en altres zones, per motiu de la centralització de domicilis- distingeix entre balanç recaptatori i balança impositiva. El primer tractaria de corregir la diferència que es produeix en certs tributs entre recaptació provincial real i recaptació provincial que correspondria d'acord amb l'activitat. La distorsió té importància, segons l'autor, en renda de societats -ja que l'impost s'ingressa on la societat té el domicili i no on són produïts els béns o serveis- i renda dels capitals -perquè les retencions de l'impost sobre interessos i dividends tenen lloc també on la societat té el domicili i no on resideix el contribuïent-. Al nostre entendre, caldria afegir aquí, cosa que no fa V. Theotonio, l'impost sobre rendiments del treball personal que pot presentar una problemàtica semblant a les que acabem d'assenyalar. Les conclusions que treu l'autor, quant a balanç recaptatori, són que Barcelona, Madrid i Biscaia te

nen un excés recaptatori per l'efecte centralitzador de capital anònim, i Andalusia Occidental un dèficit, pel mateix motiu. La conclusió contrària, pel que fa a Barcelona, totes les hipòtesis que hom podria haver establert i també, en la nostra opinió, les propies xifres que mostra l'autor. En efecte, mentre a l'any 1974, per agafar el darrer que utilitza V. Theotonio, a Biscaia i Madrid, la participació en la recaptació total de l'impost de rendes del capital era, respectivament, l'11,3 % i el 53,3 % del total, per una participació en els interessos i dividendes percebuts pels seus residents (en conjunt dels anys 1973 i 1975, pels quals hom disposa de dades) del 7,5 % i del 19,2 %, a Barcelona, en canvi, mentre la recaptació fou del 16,2 % del total, els interessos i dividendes ingressats pels seus residents suposaren el 19,4 % del total. Per tant, en aquest cas resultaria incorrecte agrupar les tres províncies, ja que mentre Biscaia i Madrid centralitzen capital anònim, quant a domicili, Barcelona té un comportament contrari. En societats, seguiria constatant-se un fenomen centralitzador indubtable a Biscaia i Madrid: l'11,6 % i el 43,3 % de les recaptacions, per tant sols el 6,0 % i el 15,0 % dels beneficis retinguts per societats i empreses; en canvi, a Barcelona, la situació seria sumament equilibrada, ja que la recaptació fou el 21,0 % del total i els beneficis retinguts el 18,5 %. En tot cas, amb aquestes xifres pot posar-se de manifest que el balanç recaptatori -restituint a la província on resideixen els contribuents la recaptació de l'impost, en el cas de rendes del capital i rendiments del treball personal, i a la província on és localitzada l'activitat productiva, en el cas de la renda de societats- no donaria pas, contra l'opinió de V. Theotonio, resultats negatius per a Catalunya, sinó tot el contrari. Hom podria constatar que les característiques de domiciliació empresarial existents no afavoreixen, sinó que perjudiquen la recaptació existent a Catalunya, en virtut sobretot de dos fets: el poc pes de les institucions financeres que hi tenen la seu

i l'existència de moltes grans empreses que tenint factories a Catalunya resideixen fiscalment en altres zones.

Mentre el balanç recaptatori afecta sobretot la imposició directa, la balança impositiva aborda tradicionalment la problemàtica de la imposició indirecta. En aquest punt, tanmateix, V. Theotónio admet que "Després de la polèmica doctrinal entre EUA i la CEE (...) s'admet una translació cap endavant de la imposició indirecta que no sempre pot ésser integra, ja que pot venir franada per certes condicions del mercat. Així mateix, s'admet ja, després d'aquesta polèmica, la possibilitat d'una translació cap endavant, encara que sigui parcial, de la imposició directa que grava els beneficis de les empreses (60). A partir d'aquesta formulació, l'autor estudia, en primer lloc, la balança impositiva indirecta, que inclou els impostos sobre tràfec d'empreses, especials i els epígrafes de luxe devengats en origen. Així com sembla lògic excloure del càlcul els epígrafes de luxe recaptats en destí, no ho sembla, en canvi, no prendre en consideració les rendes de monopolis i l'impost de luxe sobre tabac, en ambdós casos ingressat directament a la DGT. El mètode de V. Theotónio és complex: consisteix en partir, per una banda, de la balança de mercaderies regional i, per una altra banda, de la pressió fiscal incorporada en cada producte (a partir de la tarifa de l'impost de compensació de gravamens interiors, la sobrevaloració de la qual és prou coneguda). D'aquesta manera calcula la importació i exportació de càrrega impositiva. El saldo, sumat a la recaptació, ens permetrà obtenir l'esforç fiscal realitzat autènticament pels ciutadans residents en la regió en concret. El mètode, inatacable en principi, com hem indicat, per determinar la balança impositiva indirecta, parteix d'un supòsit implícit que cal posar de relleu: la recaptació indirecte dels béns i serveis produïts en la regió ha d'ésser ingressada en la regió. És a dir, caldria prèviament haver procedit a l'ajustament o balanç recapta

tori. Una altra observació hauria d'ésser feta al mètode emprat per V. Theotonio. La teoria de la incidència tributària sol apuntar la hipòtesi, pel que fa als impostos sobre les vendes i el consum, que és el consumidor del producte final qui realment suporta la càrrega tributària. Per tant, en rigor, caldria prescindir de tot el tràfec interregional de productes intermedis i centrar-se, exclusivament, en la demanda final de béns de consum, excloent també els d'inversió -incorporats, en posteriors processos productius, via amortitzacions-. La pressió fiscal indirecta incorporada tant pels inputs intermedis com pels béns de capital hauria d'ésser acumulada -a través de les corresponents taules input-output- al consum final de les economies domèstiques. Tanmateix, la complexitat d'un procediment com l'apuntat és molt gran i semblaria aconsellable substituir-lo per un altre de més senzill i gairebé tant fiable, com el que consistiria en, una vegada calculada la pressió tributària incorporada pels béns de consum final i el seu consum provincial, distribuir entre les diferents regions la càrrega tributària total, prescindint, per tot, de l'anàlisi de les recaptacions provincials i els fluxos interprovincials de mercaderies. I, fins i tot ha estat comprovat en alguns estudis que hem tingut l'oportunitat de comentar, que les diferències, quant a càrrega tributària imputada regionalment, serien molt petites, entre emprar aquest sistema o un encara de més genèric com seria distribuir la càrrega de la imposició indirecta estudiada entre les diferents regions d'acord amb el consum global agregat de les economies domèstiques.

V. Theotonio estudia també la translació via preus de dos tributs directes, com són l'impost sobre el benefici de les societats i les quotes de la Seguretat Social, en la part corresponent als empresaris. A partir de diferents estudis econòmètrics realitzats que mostren la correcció de considerar que una part de l'impost sobre la renda de les so-

cietats és traslladada als preus, cal calcular, en primer lloc, la pressió fiscal sobre beneficis dels diferents tipus de societats. Determinat aquest aspecte cal veure, a partir de les taules input-output, com i en quin volum, la pressió fiscal sobre beneficis s'acaba convertint en pressió fiscal sobre productes. Disposant, aleshores, d'aquesta informació i de la balança comercial regional, hom procedeix a calcular el saldo impositiu per aquest concepte. Els comentaris realitzats anteriorment, quant al supòsit implícit que prèviament cal haver procedit a un ajust recaptatori, i quant a la incidència solament en els consumidors finals -que acaben suportant tota la càrrega tributària- són perfectament aplicables també en aquest punt. El mateix procediment, substituint el benefici de les societats per la contribució empresarial a les quotes de la Seguretat Social, se segueix per estimar la translació d'aquest tribut, si bé cal assenyalar la limitació que representa la utilització dels preus de la taula input-output (a sotida de fàbrica), que no incorporen el marge de distribució, i que ha d'ésser considerat en una balança de mercaderies, elaborada -com és lògic- a preus de mercat.

Els resultats obtinguts mostren, per la balança impositiva indirecta, un saldo amb superàvit tant per Andalusia com, sobretot, per Catalunya, en correspondència amb el superàvit de la balança de mercaderies de les dos regions. Aquest fet indica que, en els tributs estudiats, la recaptació en aquestes regions és superior a la càrrega tributària realment suportada. La pressió fiscal sobre les mercaderies exportades seria a Andalusia inferior que sobre les importades -fenomen contrari del que tindria lloc a Catalunya- pel menor pes dels productes elaborats en les exportacions que en les importacions. Pel que fa als resultats obtinguts en la balança impositiva directa, Andalusia mostra un saldo negatiu, pel pes dels beneficis originats en empreses agràries o individuals -que suporten una pressió fiscal més baixa-, mentre que el de Catalunya és positiu.

3.3. Estudis parcials quant als impostos considerats

En aquest tercer apartat farem un breu comentari d'alguns dels estudis realitzats a Espanya, abordant la distribució regional de la càrrega tributària de conceptes impositius concrets.

3.3.1. El primer estudi al qual cal referir-se és el de Muñoz Berger (1979) (61). El treball estableix diferents hipòtesis a propòsit de la incidència regional de l'impost sobre les rendes del capital. La primera suposa que el 100 % és suportat per les rendes del capital; en no especificar, en l'article, els components d'aquest concepte, resta el dubte de si inclou, per tots els anys, tant sols interessos i dividends -com fa per l'any 1975 i semblaria correcte-, o bé també totes les altres rendes del capital, com lloguers i beneficis retinguts per societats, les quals són incloses sota el títol genèric de rendes del capital en la font estadística utilitzada per l'autora. La segona hipòtesi suposa una incidència del 75 % a rendes del capital, i una translació a altres rendes en un 25 %. La tercera una translació a altres rendes del 50 %. L'autora utilitza una sèrie de sis anys (1960, 1967, 1969, 1971, 1973, i 1975). Pel cas de Catalunya pot observar-se com hi ha, normalment, una incidència de l'impost superior a la recaptació, fet explicable, com ha estat assenyalat en un altre punt, per la centralització d'entitats financeres en altres zones. C. Muñoz realitza també una extensió del seu treball, calculant la pressió fiscal sobre la renda total provincial en cada una de les hipòtesis. L'equació que s'obté en relacionar la renda provincial amb la pressió fiscal posa de manifest el major o menor grau de progressivitat de l'impost. En la primera hipòtesi hi ha progressivitat, ja que el tipus augmenta en augmentar la renda. En aquest punt, l'autora realitza una valoració discutible en jutjar que el fet que variacions en la renda supossin variacions menors en el tipus implica regressivitat, quan la condició necessària

per a la progressivitat és que l'elasticitat-renda del tipus sigui superior a zero i no a la unitat. A mesura que, en successives hipòtesis, la translació a altres rendes augmenta, C. Muñoz posa de manifest que disminueix la progressivitat.

3.3.2. El segon treball al qual hem de referir-nos és el de Vereda Espada-Mochón Morcillo (1978) (62). En el darrer apartat de l'estudi es presta atenció a la redistribució territorial operada a través del mecanisme de la Seguretat Social l'any 1975. S'imputen provincialment, per tant, els ingressos provincials pagats a la Seguretat Social, dades que, atesa la gran dificultat de fonts estadístiques, cal considerar amb certes reserves. Tanmateix, no s'estableix cap mena d'hipòtesi translativa, suposant, d'aquesta manera, que tant la quota dels treballadors com la dels empresaris és suportada territorialment al lloc on es realitza l'activitat productiva. Aquesta hipòtesi, com sabem, és molt simplificadora pel que fa a la incidència de la contribució empresarial, sobre la qual hi ha diferents alternatives translatives. Els resultats obtinguts pels autors mostren una participació de Catalunya en el total de quotes del 22,17 %, superior notablement a les prestacions. En efecte, els residents de les quatre províncies catalanes -en aquest ordre: Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida- reberen unes prestacions equivalents al 64,44 %, 73,37 %, 84,73 % i 93,00 % de les quotes pagades en el seu territori.

3.4. Altres estudis

Hi ha altres estudis, apart tots els que hem comentat, que també aborden lateralment la qüestió de la incidència regional de la imposició del govern central. En aquest sentit, hem de referir-nos a totes les taules input-output i comptabilitats regionals, que els darrers anys han proliferat. Tanmateix, una anàlisi aprofundida de tots aquests tre-

balls exigiria un esforç excessiu, i no aportaria elements metodològics realment nous. Centrarem, per tant, els comentaris en dos dels que poden considerar-se més significatius.

3.4.1. Cal esmentar en primer lloc, l'obra Contabilidad provincial de España, 1973 (63). Aquest document constitueix, fonamentalment, una estimació estadística pel conjunt d'Espanya de la comptabilitat de les diferents províncies. En ella, les dades corresponents a l'Administració Pública hi són calculades marginalment. Tanmateix, en haver d'estimar-les es fa constar que "El compte d'ingressos i despeses de les Administracions Públiques, a nivell provincial, careixeria de sentit si s'adscribís exclusivament al valor dels impostos recaptats" (64). Per tal d'imputar, doncs, d'una forma correcta els ingressos a nivell territorial, els autors han de procedir a diverses correccions de les dades de recaptació. Aquestes modificacions consisteixen, substancialment, en localitzar adequadament les sumes ingressades en la DGT i en establir una balança impositiva per a la imposició indirecta, restant els impostos exportats en la venda de mercaderies a altres províncies dels importats en l'operació inversa. Aquest darrer càlcul, sens dubte el més laboriós, és resolt en l'obra que comentem gràcies a la determinació del consum provincial de béns de consum final, intermedi i de capital que permet la pròpia elaboració de la comptabilitat regional.

3.4.2. Ens referirem, per últim, al treball d'Alvarez Llano (1980) (65). L'article estableix la balança monetària del conjunt de les províncies espanyoles. Aquest és l'objecte fonamental. Per tant, també aquí tant sols apareix marginalment una estimació de la incidència del Sector Públic. En concret, l'autor realitza aquesta avaluació en incloure l'activitat del Sector Públic entre les transferències, amb la catalogació de transferències públiques, criteri que sembla correcte. Tanmateix, no procedeix a realitzar cap estimació pròpia, sinó que utilitza les ela-

borades prèviament per dos de les obres que ja hem comentat, Estudio de los flujos financieros interregionales (una aproximación al Sector Público) i Contabilidad provincial de España, 1973, fet que, indubtablement, resta interès a les seves aportacions.

NOTES

- (1) Per una valoració global, vegeu Thurow (1975) i Bird (1980). Quant a estimacions empíriques concretes, vegeu Pechman-Okner (1974), Musgrave-Case-Leonard (1974), De Wulf (1975), Devarajan-Fullerton-Musgrave (1980).
- (2) Vegeu McLure (1967).
- (3) Vegeu Rapport MacDougall (1977).
- (4) Mushkin (1956),
- (5) Vegeu Mushkin (1956), pàg. 160.
- (6) Vegeu Mushkin (1956), pàg. 163.
- (7) Tax Foundation Inc. (1974).
- (8) Tax Foundation Inc. (1957 i 1963).
- (9) Vegeu Tax Foundation (1974), pàg. 7.
- (10) Vegeu Tax Foundation (1974), pàg. 10.
- (11) Vegeu Tax Foundation (1974), pàg. 7.
- (12) Vegeu Tax Foundation (1974), pàg. 8.
- (13) El treball que comentem indica que algun autor apunta la hipòtesi de translació endarrera, cap als factors productius. Cita, en concret, Rolph (1952).
- (14) Tax Foundation Inc. (1981).
- (15) Thanos Catsambas (1981).
- (16) En concret, cal citar Brittain (1972). Brittain indica com, en la correspondència que a propòsit de la seva obra sostingué amb Milton Friedman, aquest li indicava que "certament, puc dir-li que si la seva anàlisi estadística hagués mostrat uns altres resultats,

m'hauria inclinat a considerar aquest fet com una valoració crítica de la seva anàlisi estadística, i no com una evidència contra aquesta proposició concreta".

- (17) T. Catsambas es refereix, en concret, a Houthakker-Taylor (1970).
- (18) Vegeu Catsambas (1978), pàg. 39.
- (19) Zimmermann (1979).
- (20) Vegeu Alzina (1933 i 1936). En la darrera d'aquestes dues obres J. Alzina estima els impostos directes recaptats a Catalunya en el 18,0 % del total espanyol, i els indirectes en el 29,3 %.
- (21) Vegeu Pí i Sunyer (1969).
- (22) Trias Fargas (1960).
- (23) Vegeu Trias Fargas (1960), pàg. 357.
- (24) Dels estudis esmentats per R. Trias Fargas, aborden aquesta problemàtica Cairncross (1954), Simpson (1953) i Hile (1954).
- (25) Trias Fargas (1962).
- (26) Vegeu Trias Fargas (1962), pàg. 289.
- (27) Especialment, cal referir-se a Trias Fargas (1972), també pot esmentar-se Trias Fargas (1966).
- (28) Petit Fontseré (1965).
- (29) Vegeu Petit (1965), pàg. 64.
- (30) Ros Hombravella-Montserrat (1967).
- (31) Vegeu Ros-Montserrat (1967), pàg. 117.
- (32) Vegeu Ros-Montserrat (1967), pàg. 112.
- (33) Vegeu Ros-Montserrat (1967), pàg. 113.

- (34) Vegeu Ros-Montserrat (1967), pàg. 113.
- (35) Vegeu Ros-Montserrat (1967), pàg. 117.
- (36) Vegeu Ros-Montserrat (1967), pàg. 120.
- (37) Ros Hombravella-Gasch (1974).
- (38) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 594.
- (39) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 606.
- (40) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 594.
- (41) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 594.
- (42) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 603.
- (43) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 603.
- (44) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 606.
- (45) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 596.
- (46) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 596.
- (47) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 606.
- (48) Vegeu Ros-Gasch (1974), pàg. 606.
- (49) Vegeu Fernández-Andreu (1977).
- (50) Vegeu Fernández-Andreu (1977), pàg. 7 del capítol de conclusions.
- (51) De Juanes (1978).
- (52) Vegeu De Juanes (1978), pàg. 360.
- (53) De Juanes (1978) indica que "(...) el fet més transcendentel d'aquests impostos és la concentració i centralització del seu pagament, per més d'un miler d'empreses (les de més importància quant al volum d'ingressos) en una sola delegació d'Hisenda (generalment

on tenen el seu domicili fiscal) encara que les seves activitats empresarials i els llocs de treball o activitat, estiguin situats en una altra o altres províncies. Aquest fenomen només pot ser superat amb una investigació, millor exhaustiva que mostral, de les esmentades empreses, descentralitzant allò que han centralitzat en la delegació d'Hisenda on realitzen l'ingrés" (pàg. 367).

- (54) Vegeu De Juanes (1978), pàg. 375.
- (55) Vegeu De Juanes (1978), pàg. 381.
- (56) La balanza de pagos del País Vasco, Caja Laboral Popular de Mondragón, Departamento de Estudios, 1978.
- (57) Podem esmentar, entre altres: Petit Fontseré (1970), Pérez y Tortajada-Mafé i Sanantonio-Soler i Marco (1975), Lluch-Mafé-Pérez i Tortajada (1976) i Antuñano Maruri-Bono i Martínez-Fernández Guerrero-Pons i Albentosa (1978).
- (58) Vegeu Lluch-Mafé-Pérez i Tortajada (1976), pàg. 41.
- (59) Vegeu Theotónio Cáceres (1977).
- (60) Vegeu Theotónio Cáceres (1977), pàg. 98.
- (61) Vegeu Muñoz Berger (1979).
- (62) Vereda-Espada-Mochón Morcillo (1978).
- (63) Contabilidad provincial de España, 1973, Servicio Nacional de Consejos Económico-Sociales Sindicales, Madrid, 1976.
- (64) Alvarez Llano (1980).

II PART

ELS INGRESSOS FISCALS DEL SECTOR PÚBLIC

CENTRALITZAT A CATALUNYA (1973-1977):

UNA APROXIMACIÓ EMPIRICA

CAPITOL 4

ASPECTES METODOLOGICS

En aquesta segona part hom tracta de valorar la incidència de l'acció fiscal del SPC a Catalunya durant el període 1973-1977 que ha estat pres en consideració. En primer lloc, són tractats els aspectes metodològics i, en concret, es precisen els criteris seguits en qüestions com els agents integrants del SPC i la identificació dels ingressos fiscals. En segon lloc, es mostren i analitzen els resultats obtinguts, posant émfasi en les hipòtesis d'incidència i els indicadors de localització territorial utilitzats. Aquest segon apartat es constitueix, doncs, en el nucli del treball d'aproximació empírica, que queda completat amb la informació proporcionada en els annexos.

El SPC està constituït per l'Estat, els Organismes Autònoms (OA) i la Seguretat Social. Inclou, per tant, el que pot ser conceptuat com govern central, integrat pels departaments ministerials, les agències governamentals i la Seguretat Social. Queden al marge els nivells de govern subcentrals. La seva inclusió a l'anàlisi hauria plantejat una problemàtica substancialment diferent de la que, com opció de partida, hom ha adoptat. La incidència territorial dels ingressos dels governs subcentrals pot, en efecte, estendre's més enllà dels seus límits jurisdiccionals. Encara que quantitativament l'efecte tindria poca importància, en teoria els ingressos d'un municipi poden ser realment suportats per ciutadans residents en altres municipis, o els d'un govern autònom per ciutadans residents en altres comunitats autònomes. L'anàlisi d'aquest fenomen té, tanmateix, unes característiques força específiques, diferents de les que planteja l'estudi de la localització territorial, dins de la seva jurisdicció, dels ingressos d'un nivell de govern central. Cal precisar, per tant, que aquest és l'àmbit del nostre estudi.

Els agents que s'han definit com integrants del SPC - Estat, Organismes-

mes Autònoms i Seguretat Social són els components clàssics de l'administració pública central. Aquest és el cas, pel que fa referència a Espanya, de l'Estat, els Organismes Autònoms Administratius (OAA) i la Seguretat Social. En el nostre estudi hem inclòs també els Organismes Autònoms de caràcter Industrial i Comercial (OACI), els quals malgrat ser inclosos habitualment en el camp de les empreses públiques, pensem que se situen en un terreny intermedi entre aquestes darreres i les administracions públiques, que en fan difícil una caracterització inequívoca. Per tal motiu, i tenint en compte les escasses diferències que moltes vegades poden ser apreciades entre els dos diferents tipus d'Organismes Autònoms, s'ha pres l'opció d'incorporar-los a l'anàlisi.

Queden, en canvi, al marge la resta d'empreses públiques, entre les quals destaquen les participades per la Direcció General del Patrimoni de l'Estat (Tabacalera, Transmediterranea, Mercasa, Mercorsa, etc.), les participades per l'INI (ENHER, La Mquinista Terrestre y Marítima, SEAT, L'Alberia etc), el qual a la seva vegada és un Organisme Autònom de caràcter Comercial o Industrial depenent del Ministeri d'Indústria, i les participades per l'Institut Nacional d'Hidrocarburs (Butano, Empetrol, etc.). L'exclusió d'aquestes empreses de la nostra anàlisi obeeix a la nula importància que tenen els ingressos fiscals d'entre els seus recursos. En canvi, aquests tipus d'ingressos - que seran abordats a continuació - tenen un cert relleu en el cas dels Organismes Autònoms Comercials i Industrials, aspecte que, en substància, i segons el nostre criteri, representa la diferència més gran entre un i altre tipus d'agent públic.

Considerem ingressos fiscals aquells que obté el SPC centralitzat sense una contrapartida directa. Es tracta, per tant, substancialment d'impostos directes i indirectes (capítols 1 i 2 dels pressupostos de l'Estat i els Organismes Autònoms), de les quotes de la Seguretat Social, de taxes (capítol 3 dels pressupostos) i de transferències corrents i de capital (capítols 4 i 7, respectivament). Queden al marge els ingressos que hom consi-

dera que s'obtenen a canvi d'una contrapartida directa realitzada pel Sector Públic.

Entre aquests n'hi ha tres classes de singular relleu. En primer lloc, aquells que obté el SPC com contraprestació per la venda de mercaderies i serveis. Tenen poca importància en l'Estat, OAA i Seguretat Social (encara que el capítol 6 - alienació d'inversions reals - podria acceptar-se fàcilment que forma part d'aquesta categoria) però en canvi tenen un cert pes com ingressos dels Organismes Autònoms de caràcter Comercial o Industrial, en l'estructura pressupostària dels quals - d'acord amb el sistema adoptat els darrers anys - apareixen amb el capítol 10. En segon lloc, els ingressos obtinguts pel rendiment dels actius patrimonials (capítol 5 dels pressupostos). Òbviament, també en aquest cas es tracta de recursos que obté el SPC com contrapartida de la seva titularitat patrimonial en valors, béns immobles, etc., i actuant de la mateixa manera que ho faria el sector privat. En tercer lloc, els ingressos obtinguts pel SPC com conseqüència de produir-se variacions en la seva posició financera, per l'augment dels passius financers (capítol 9) o disminució dels actius (capítol 8). En tots aquests casos, repetim, es tracta d'ingressos que obté el SPC en actuar com ho faria el sector privat, sense fer ús del poder coactiu que caracteritza l'obtenció dels ingressos fiscals.

Així, doncs, són quatre els agents públics (Estat, OAA, OACI i Seguretat Social) i cinc els capítols pressupostaris considerats (capítol 1: impostos directes, capítol 2: impostos indirectes, capítol 3: taxes, capítol 4: transferències corrents i capítol 7: transferències de capital; amb la particularitat que en el cas de la seguretat Social, el capítol 1 són les quotes). Dèsprés de l'apartat 2.1., de caràcter introductori, en l'apartat 2.2. es presenten individualitzadament els resultats obtinguts per aquest ordre, dels diferents impostos directes i indirectes, dels ingressos propis dels OAA i de la Seguretat Social. Per cada concepte d'ingrés es mostren les xifres de recaptació a Catalunya i d'incidència estimada d'acord amb les di-

ferents hipòtesis, i a continuació es valoren els resultats, posant l'accent, especialment, en els criteris adoptats en definir les hipòtesis d'incidència i escollir els indicadors de localització territorial. Finalment, en l'apartat 2.3. es presenten resumides les principals conclusions. En tots els casos s'han utilitzat ingressos propis consolidats del SPC, deduint de l'agent receptor les transferències procedents d'altres agents del SPC. El fet afecta especialment, com podrà comprovar-se, els ingressos dels OA, que veuen sensiblement reduït el seu volum per aquest motiu.

CAPITOL 5

RESULTATS OBTINGUTS

1. Valoració global del pes relatiu dels agents del SPC a Espanya

Els diferents agents del SPC tenen un volum i importància molt diferents. Dels tres agents considerats, mentre Estat i Seguretat Social absorbeixen una quantitat de recursos molt significativa, en canvi els Organismes Autònoms tenen, en aquest sentit, un paper molt més de segon ordre, en especial si atenem els ingressos propis, és a dir, nets de transferències procedents d'altres agents del SPC.

Els quadres 1.1. i 1.2. mostren, en valor absolut i percentatges, l'evolució al llarg del període analitzat dels ingressos propis del SPC a Espanya i permeten obtenir una idea força precisa de la dimensió relativa dels diferents agents que componen el SPC i de la seva evolució al llarg del període estudiat. Els quadres, com ha estat assenyalat, mostren xifres consolidades, deduïnt de l'agent receptor els ingressos de transferències procedents d'un altre agent del SPC. Com aspectes més destacats, hom pot assenyalar dues tendències bàsiques.

En primer lloc, a nivell global, la pèrdua de pes dels ingressos de l'Estat en profit dels de la Seguretat Social, al llarg del període. Encara que la font estadística emprada no resulti l'òptima (per tal de disposar de xifres provincialitzades dels ingressos s'ha hagut d'utilitzar la publicació que s'indica a l'Anex 1, tot i ésser més fiables altres dades), la tendència resulta prou clara per no dubtar de la seva existència. El fet resulta especialment rellevant si es pren en consideració que ens referim a xifres consolidades d'ingressos. De manera que l'evolució que en tot cas semblaria lògica, consistent en que el pes creixent de la despesa de la Seguretat Social fos finançat cada vegada més amb transferències procedents de l'Estat, no sembla haver-se produït durant els anys analitzats, encara que d'acord amb les xifres disponibles sí que sembla haver-se produït en els darrers anys (i, concretament, els anys 1980 i 1981).

Quadre 1.1.Ingressos consolidats (1) dels diferents agents del SPC a Espanya

(en milions de ptes.)

	1973	1974	1975	1976	1977
Impostos directes	147.502,9	189.593,8	246.417,6	315.130,6	414.342,6
Impostos indirectes	274.459,3	286.408,0	326.584,4	389.434,5	472.257,9
Taxes i altres ingr.	39.235,8	60.332,8	66.092,2	53.889,4	79.274,9
Total Estat	461.198,0	536.334,6	639.094,2	758.454,5	965.875,4
Organismes Autònoms	35.801,7	45.625,7	55.540,6	52.462,4	68.932,4
Seguretat Social	328.515,3	410.597,3	552.104,4	672.753,0	980.372,6
Ingressos totals SPC	825.515,0	992.557,6	1.246.739,2	1.483.669,9	2.015.180,4

(1) Eliminant les transferències dels ingressos de l'agent receptor.

Font: Vegeu l'Anex 1.

Quadre 1.2.Ingressos consolidats dels diferents agents del SPC a Espanya

(en % del total)

	1973	1974	1975	1976	1977
Impostos directes	17,9	19,1	19,8	21,3	20,6
Impostos indirectes	33,2	28,8	26,2	26,2	23,4
Taxes i altres ingr.	4,7	6,1	5,3	3,6	3,9
Total Estat	55,9	54,0	51,3	51,1	47,9
Organismes Autònoms	4,3	4,6	4,5	3,6	3,4
Seguretat Social	39,8	41,4	44,2	45,3	48,7
Ingressos totals SPC	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Vegeu el quadre 1.1. i l'Anex 1.

En segon lloc, a nivell d'ingressos de l'Estat resulta destacable l'augment de pes de la imposició directa en detriment de la indirecta. Mentre la primera ha guanyat més de deu punts, passant de representar el 32,0 % del total a representar el 42,9 %, la imposició indirecta n'ha perdut més de deu passant del 59,5 % al 48,9 % del total d'ingressos fiscals del Estat. Aquesta tendència és observable al llarg del període analitzat i es reforça, com és sabut, en els darrers anys.

Per últim, cal referir-se al poc pes dels ingressos propis dels Organismes Autònoms, poc pes que és en bona part atribuïble a la gran importància que tenen les transferències procedents d'altres agents del SPC, i en concret de l'Estat, en el seu finançament. Així, el percentatge de transferències de procedència interna sobre el total d'ingressos fou (vegeu l'Anex 1), per cada un dels anys del període 1973-1977, del 65,1 %, 64,6 %, 62,5 %, 64,3 % i 68,4 %, respectivament, fet que evidencia que encara que els OA tenen un cert pes com agents del SPC des del cantó de la despesa, en realitat actuen com agències governamentals, per la seva gran dependència financera de l'Estat.

A l'apartat següent s'analitza detalladament la incidència estimada a Catalunya de cada un dels agents del SPC fins aquí considerats i, per cada un d'ells, dels diferents conceptes d'ingrés. Pel que fa als de l'Estat, el sistema emprat consisteix en formular les hipòtesis d'incidència adequades per a cada concepte. Formulada la hipòtesi s'analitza quin és l'indicador (o els indicadors) estadístic de localització territorial més apropiat. Normalment, s'utilitza un únic indicador, però en alguns casos la dificultat de seleccionar-ne un de sol ha aconsellat realitzar més d'una estimació. Els quadres corresponents als ingressos de l'Estat mostren tant les xifres de recaptació com d'incidència estimada. En canvi, pel que fa als OA, la dificultat d'obtenir xifres provincialitzades és molt superior. De fet, la naturalesa dels Organismes Autònoms ho fa molt més difícil. S'ha optat, doncs, per abordar l'anàlisi de la incidència dels seus ingressos (d'altra banda, quantitativament

no gaire elevada, com s'ha posat de relleu) dividint-los entre cinc grups. En primer lloc, aquells OA la territorialització dels ingressos propis dels quals no ofereix dificultat (com és el cas de la Prefectura Central de Tràfic, l'Obra de Protecció de Menors, i i el FAMOB); en segon lloc, aquells OA els ingressos propis dels quals provenen molt clarament de la prestació de serveis (com és el cas de Ports, Aeroports i Universitats), per als quals hom disposa d'indicadors de localització adequats; en tercer lloc, els OA que centren la seva activitat en el món agrari; en quart lloc, els OA l'activitat dels quals té lloc clarament fora de Catalunya; i en cinqué lloc, la resta d'OA.

2. Anàlisi detallada dels ingressos del SPC

L'anàlisi detallada dels ingressos del SPC mostra els recursos que han estat recaptats a Catalunya en comparació amb els que efectivament han estat suportats pels seus ciutadans. L'exposició es realitza abordant successivament els ingressos de l'Estat, dels Organismes Autònoms i de la Seguretat Social.

Per tal de mantenir la màxima homogeneïtat al llarg de l'anàlisi, per cada concepte d'ingrés hom comença per mostrar el quadre de resultats bàsics. En ell s'hi reflecteixen els ingressos recaptats i la incidència real, segons les diferents hipòtesis, suportada per ciutadans catalans, així com el percentatge que aquestes xifres representen sobre el total espanyol. A continuació són analitzades les hipòtesis d'incidència utilitzades en cada tipus d'ingrés del SPC, i notablement en els diferents impostos, i els indicadors estadístics de localització territorial que, en el marc de les possibilitats existents, han semblat més adequats.

En aquest apartat no s'exposen les xifres desglossades per a les quatre províncies catalanes. Aquestes dades, referides a xifres de recaptació, poden ser trobades a l'Anex 1, com també les xifres absolutes corresponents al total d'Espanya i a la DGT (Direcció General del Tresor). En aquest apartat tampoc no s'exposa el detall dels procediments seguits per tal de determinar els indicadors estadístics de localització territorial, que són objecte de tractament en l'Anex 2.

2.1. Ingressos de l'Estat2.1.1. Impostos DirectesContribució Territorial Rústica i Pecuària

Les xifres de recaptació i d'incidència real estimada a Catalunya dels ingressos de l'Estat per aquest concepte, són exposades al quadre 2.1.

Quadre 2.1.

(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (dos hipòtesis)</u>			
	Catalunya	% s/Esp.	1ª hipòtesi		2ª hipòtesi	
			Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Esp.
1973	132,0	8,09	132,0	8,09	304,8	18,68
1974	143,2	7,85	143,2	7,85	340,9	18,68
1975	142,4	7,97	142,4	7,97	333,7	18,68
1976	152,2	7,76	152,2	7,76	366,2	18,68
1977	173,4	8,64	173,4	8,64	374,7	18,68
Total pe ríode 1973-77	743,2	8,07	743,2	8,07	1.720,3	18,68

La recaptació a Catalunya per la Contribució Territorial Rústica i Pecuària (CTRP) sobre persones físiques suposa el 8,07 % del total estatal. Durant els cinc anys estudiats (1973-1977), la xifra ha estat situada entorn del 8 %, amb un marge d'oscil·lació de 7,76 % - 8,64 %.

La primera hipòtesi d'incidència suposa que l'impost és suportat pels propietaris de la terra. És a dir, una major CTRP és capitalitzada, disminuint el valor de la propietat tributable. En conseqüència, aquesta primera hipòtesi suposa que existeix translació impositiva endarrera. Com indicador estadístic de localització territorial s'ha utilitzat la xifra de recaptació del tribut sense necessitat de correccions ja que la part ingressada directament en la DGT es nul·la. El principal inconvenient és que el lloc de recaptació de l'impost no coincideix, en molts casos, amb el de residència del propietari. Per tant, cal suposar que, tot tractant-se d'un indicador adequat, es produeix un biaix en no considerar la càrrega tributària suportada per residents catalans per propietats situades fora de Catalunya, i incloure, en canvi, la localitzada a Catalunya propietat de no catalans.

La segona hipòtesi d'incidència suposa que es produeix translació cap els preus i que, per tant, l'impost és suportat pels consumidors. En concret, la hipòtesi és que són els consumidors dels productes agro-pecuaris, produïts en les propietats tributables, els qui finalment acaben suportant l'impost. Com indicador estadístic de localització territorial s'ha utilitzat l'índex de consum d'aliments i begudes (ILT-1, vegeu l'Anex 2). Són dos els principals inconvenients d'emprar aquest indicador. En primer lloc, per les característiques de la font que el proporciona, cal utilitzar-ne un de sol durant tot el període, raó per la qual no pot apreciar-se la possible variació de la càrrega tributària suportada entre 1973 i 1977. En segon lloc, hi ha productes agro-pecuaris - que, per tant, absorbeixen la CTRP segons aquesta segona hipòtesi - que queden exclosos del concepte d'aliments i begudes, com és el cas de fusta, pells, etc. I, d'altra banda, hi ha productes inclosos en aquesta categoria - com begudes refrescants o alcohòliques - que, presu-

miblement, per les característiques dels seus processos de producció, estan només sotmesos molt marginalment a aquest tribut.

En qualsevol cas, la incidència tributària que correspondria a Catalunya segons aquest index, avaluable en un 18,68 % sobre el total espanyol sembla una xifra perfectament plausible atenent el nivell de renda d'aquesta regió. D'altra banda, suposaria una incidència molt superior, com era d'esperar, a l'avaluada d'acord amb la primera hipòtesi.

Contribució Territorial Urbana

El quadre 2.2. mostra les dades de recaptació i d'incidència real estimada dels ingressos de l'Estat en concepte de Contribució Territorial Urbana (CTU).

Quadre 2.2.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Espanya	Catalunya	% s/ Espanya
1973	1.732,6	22,84	1.732,6	22,84
1974	2.281,2	22,36	2.281,2	22,36
1975	2.401,8	25,14	2.401,8	25,14
1976	2.661,7	25,13	2.661,7	25,13
1977	3.028,3	22,99	3.028,3	22,99
Total pe- ríode 1973-77	12.105,6	23,69	12.105,6	23,69

Només s'ha utilitzat la hipòtesi d'incidència que l'impost és suportat íntegrament pels propietaris urbans, quan aquests són persones físiques. Aquesta hipòtesi és relativament simplificadora, ja que hom pot acceptar que en un cert grau els empresaris individuals propietaris de locals comercials o industrials transl.laden l'impost al preu, i que els propietaris individuals que tenen arrendats els seus immobles, el transl.laden als llogaters. D'aquestes dues omissions és especialment greu la primera, ja que el lloc de recaptació del tribut i d'ubicació de l'immoble no coincidirà habitualment amb el de residència del consumidor. En el segon cas, l'omissió té una menor transcendència, pel que fa a la translació geogràfica, ja que el lloc de residència del llogater i de recaptació del tribut tendiran a coincidir. Tanmateix, no pot oblidar-se el cas dels apartaments i altres tipus de vivendes ocupats pel turisme en règim de lloguer en que es produirà una translació geogràfica, menystinguda en la nostra hipòtesi.

L'indicador estadístic de localització territorial utilitzat ha estat, com en el cas de la CTRP, la recaptació directa de l'impost sense corregir, ja que la part ingressada a la DGT és inexistent. Amb aquest indicador no es té en compte l'existència de propietaris d'immobles situats a Catalunya no residents en aquesta zona, ni tampoc de ciutadans catalans que són propietaris d'immobles urbans ubicats fora de Catalunya, els quals segons la nostra hipòtesi hauran de suportar el tribut. Tanmateix, hom pot suposar que tant en un cas com en l'altre es tracta de xifres poc relevants que tendiran a compensar-se.

Impost sobre els Rendiments del Treball Personal

Les xifres corresponents a la recaptació realitzada i la incidència real estimada, en concepte de l'impost sobre els rendiments del treball personal (I RTP) són presentades al quadre 2.3.

Quadre 2.3.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/ Espanya	Catalunya	% s/ Espanya
1973	10.089,3	20,61	11.812,2	24,13
1974	14.200,6	20,34	16.430,7	23,53
1975	19.719,2	21,16	22.493,6	24,14
1976	25.892,8	20,69	29.401,1	23,49
1977	39.237,0	20,92	44.056,6	23,49
Total pe- riode 1973-77	109.138,9	20,80	124.194,2	23,67

La recaptació per IRTP suposa un volum notablement superior que la dels tributs analitzats anteriorment. Com es desprén del quadre 2.3., una tònica de regularitat ha presidit la participació de Catalunya en el total tant pel que fa a la recaptació (entre el 20 % i el 21 %) com a la càrrega efectivament suportada segons les nostres estimacions (entre el 23,5 % i el 24,2 %). La hipòtesi d'incidència que s'ha utilitzat per aquest impost és única, i és l'habitual en els diferents treballs que aborden aquest tipus de problemàtica. És a dir, s'ha suposat que l'impost és suportat íntegrament pels per-

ceptors dels rendiments del treball sense que tingui lloc, en conseqüència, cap efecte translatiu endavant.

L'indicador estadístic emprat ha estat la recaptació de l'impost corregida (ILT - 2, vegeu l'Anex 2) . La correcció és necessària en aquest cas ja que, en primer lloc, una part important de les recaptacions és ingressada directament a la DGT (vegeu l'Anex 1) i, en segon lloc, la recaptació que es registra a la província de Madrid és molt superior de la que hom podria suposar a partir de l'anàlisi de la distribució territorial dels ingressos percebuts pel factor treball, a causa que moltes empreses multi-provincials centralitzen l'ingrés de l'IATP al lloc on tenen la seu central. Una enquesta indicativa a prop d'institucions financeres i altres grans empreses del sector serveis han permés confirmar aquest fet. A l'Anex 2 s'explica amb detall el procediment seguit per tal de depurar de Madrid aquestes recaptacions corresponents a treballadors d'altres províncies. En síntesi, podem indicar que hom ha procedit a realitzar un ajust lineal entre les recaptacions provincials de l'IATP i les rendes del factor treball a la indústria i els serveis. La diferència entre el valor estimat per Madrid i l'observat s'ha considerat excés recaptatori.

L'indicador estadístic de localització territorial utilitzat cobreix força adequadament la hipòtesi d'incidència establerta. Poden produir-se situacions no resoltes en els casos de treballadors de zones frontereres de Catalunya. En aquest cas, tant si el treballador resideix a Catalunya i exerceix la seva activitat professional en altres regions, com en cas contrari, l'indicador resultaria insuficient.

Impost sobre les Rendes del Capital

El quadre 2.4. mostra les dades de recaptació corresponents a l'impost sobre les rendes del capital, així com les xifres d'incidència estimada.

Quadre 2.4.

(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaotació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)			
	Catalunya	% s/ Esp.	Indicador A		Indicador B	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	%s/ Esp.	Catalunya	%s/Esp.
1973	2.452,0	16,96	3.331,2	23,04	3.426,6	23,70
1974	2.694,9	16,94	3.675,0	23,10	3.719,6	23,38
1975	4.134,3	20,92	4.576,3	23,16	4.590,1	23,23
1976	8.203,4	21,47	8.909,6	23,32	8.764,3	22,94
1977	10.012,9	20,90	11.244,0	23,47	10.985,3	22,93
Total pe- ríode 1973-77	27.497,5	20,18	31.736,1	23,29	31.485,9	23,11

La recaptació a Catalunya per l'impost sobre les rendes del capital per -
cebudes per les persones físiques ha suposat, en mitjana, un 20,18 % del to-
tal espanyol durant el període analitzat.

Solament ha estat considerada una hipòtesi d'incidència, consistent en su-
posar que l'impost és suportat, en tots els casos, per la persona física per
ceptora de la renda del capital. El lloc de residència d'aquesta persona pot

no coincidir amb el de recaptació del tribut, a causa de la centralització de recaptació que té lloc en moltes empreses multiprovincials. Aquest fenomen pot revestir singular importància en l'impost sobre els interessos produïts pels dipòsits bancaris, a partir de 1975, per la gran concentració de seus socials d'entitats financeres a Madrid i al País Basc. I també, en l'impost sobre dividends, que es reté en origen per l'empresa que els distribueix.

Per tal de contrastar empíricament l'única hipòtesi d'incidència establerta s'han utilitzat dos indicadors estadístics de localització territorial. El primer és la distribució provincial d'interessos i dividends (ILT-3, vegeu l'Anex 2). Aquest indicador cobreix, aparentment, d'una forma suficient la incidència tal com ha estat formulada. Tanmateix, s'ha cregut convenient completar-lo amb un segon indicador estadístic de localització territorial, com són els dipòsits de bancs i caixes (ILT -4, vegeu l'Anex 2). Encara que aquest té un menor abast que el primer, la similitud de les xifres obtingudes permet acceptar un percentatge entorn del 23 % com el més aproximat a la càrrega realment suportada per residents a Catalunya, en concepte de l'impost sobre rendiments del capital.

Llicència fiscal i Quota de beneficis

Les xifres de recaptació i d'incidència a Catalunya en concepte de l'impost industrial sobre empresaris individuals, integrat per la llicència fiscal i la quota per beneficis, apareixen en el quadre 2.5.

Quadre 2.5.

(en milions de ptes.)

Anys	<u>Rècaupció</u>		<u>Incidència (dos hipòtesis)</u>			
	Catalunya	% s/ Esp.	1ª hipòtesi		2ª hipòtesi	
			Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/Esp.
1973	3.111,4	23,82	3.111,4	23,82	2.471,1	18,92
1974	3.864,1	22,88	3.864,1	22,88	3.196,0	18,92
1975	3.685,9	21,51	3.685,9	21,51	3.241,8	18,92
1976	4.026,7	22,08	4.026,7	22,08	3.450,9	18,92
1977	4.026,5	19,63	4.026,5	19,63	3.881,5	18,92
Total pe- ríode 1973-77	18.714,6	21,80	18.714,6	21,80	16.241,3	18,92

Els impostos de llicència fiscal i quota de beneficis que mostrem al quadre 2.5. recullen, d'alguna manera, l'impost sobre l'excedent de les empreses individuals. Es tracta, per tant, d'un tribut paral·lel, en cert sentit, a la renda de societats.

S'han utilitzat dos hipòtesis d'incidència. La primera suposa que l'impost és suportat íntegrament pels propietaris del capital. És a dir,

hi ha translació endarrera produint-se una disminució del benefici disponible. Per tal d'obtenir estimacions empíriques a partir d'aquesta hipòtesi, s'ha utilitzat la recaptació dels propis impostos com indicador de localització territorial. Lògicament, aquest indicador planteja alguns problemes, ja que pot donar-se el cas de propietaris no residents en la regió on és domiciliada l'empresa i ingressat el tribut. Tanmateix, hom pot suposar - i aquesta és la hipòtesi implícita que es formula - que en el cas de les empreses individuals aquesta divergència té poca importància.

La segona hipòtesi d'incidència suposa que l'impost és transl. l'adats al consum, via preus. Aquest és un supòsit relativament habitual en els diferents impostos sobre els beneficis empresarials, dins de l'àmpli camp de discussió que la incidència d'aquests tributs suscita. Com indicador de localització territorial hom ha emprat el consum de les economies domèstiques (ILT-5, vegeu l'Anex 2). Es tracta, per tant, d'un indicador que no té en compte, com fora desitjable, el pes diferencial dels diferents tipus d'empreses (societaries o individuals) en els diversos components del consum, i la participació relativa de cada regió en el consum total de cada un d'aquests components. Tanmateix, estudis realitzats en altres llocs semblen indicar que l'error que es comet utilitzant globalment el consum de les economies domèstiques és relativament poc important.

Impost General sobre la Renda de les Persones Físiques (Quota Global)

El quadre 2.6. mostra les xifres de recaptació i incidència estimada a Catalunya de la quota global de l'impost sobre la renda de les persones físiques, així com la participació de Catalunya en el total espanyol.

Quadre 2.6.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Récaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Esp.
1973	1.322,3	27,10	1.322,3	27,10
1974	1.158,9	20,33	1.158,9	20,33
1975	1.477,6	19,01	1.477,6	19,01
1976	1.970,8	19,50	1.970,8	19,50
1977	2.282,2	20,00	2.282,2	20,00
Total perío de 73-77	8.211,8	19,94	8.211,8	19,94

Amb l'excepció de l'any 1973, que mostra un percentatge del 27,10 %, molt superior a la xifra mitjana, els altres anys estudiats, la participació de Catalunya sobre el total, pel que fa a la quota global per l'impost sobre la renda de les persones físiques, se situà als voltants del 20 %. Cal tenir present, tanmateix, que els anys estudiats encara subsistien els diferents impostos de producte, amb caràcter a compte d'aquest impost, raó per la qual aquest percentatge no és del tot significatiu de la participació de Catalunya en el conjunt de l'IRPF.

Com és usual en aquest tribut, s'ha considerat una única hipòtesi d'incidència consistent en que el tribut és suportat totalment pel perceptor de la renda. L'indicador estadístic de localització territorial emprat ha estat la pròpia recaptació del tribut, que té lloc on resideix el contribuïent i que per tant sembla, en aquest cas, un estimador idoni.

Impost sobre la Renda de les Societats

Les xifres de recaptació i incidència a Catalunya dels diferents impostos que compren l'impost sobre la renda de les societats, són mostrades al quadre 2.7. Per la complexa problemàtica translativa d'aquest tribut, i pel caràcter a compte que tenen, en la seva major part, els impostos sobre les rendes del capital percebudes per les societats, les contribucions territorial rústica i territorial urbana en las que el subjecte passiu és una societat, la llicència fiscal i el gravamen extraordinari del 4 %, hom ha inclòs en un sol epígraf, amb el títol genèric d'impost sobre la renda de les societats tant el tribut conegut propiament amb aquest nom com tots aquests altres impostos .

Quadre 2.7.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència(tres hipòtesis)</u>					
	Catalunya	% s/Esp.	1ª hipòtesi		2ª hipòtesi		3ª hipòtesi	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	%s/Esp.	Catal.	% s/E.
1973	9.902,3	21,60	10.372,7	22,63	8.672,4	18,92	9.580,0	20,90
1974	12.767,2	22,20	13.158,3	22,88	10.880,9	18,92	12.002,4	20,87
1975	16.317,0	20,02	18.851,7	23,13	15.420,4	18,92	16.985,2	20,84
1976	18.130,9	17,16	22.208,4	23,63	17.781,8	18,92	19.595,7	20,85
1977	18.908,9	17,09	26.697,0	24,13	20.932,7	18,92	23.068,0	20,85
total període -77	74.026,3	19,01	91.288,1	23,44	73.688,2	18,92	81.231,3	20,86

L'impost sobre la renda de les societats constitueix el segon gran impost directe pel que fa al volum de recaptació. Es tracta d'un dels dos tributs (l'altre seria l'impost sobre les nòmines o cotitzacions de la seguretat social) la problemàtica translativa dels quals ofereix una més gran dificultat analítica. En el present estudi hom ha considerat tres hipòtesis d'incidència diferents. La primera suposa que l'impost és finalment suportat pels

propietaris del capital de l'empresa, és a dir, pels accionistes. En concret es fa l'hipòtesi que un major impost sobre la renda de les societats es tradueix en un menor nivell de les retribucions de les accions via dividends. En conseqüència, hem utilitzat aquesta variable com indicador estadístic de localització territorial (ILT-6, vegeu l'Anex 2).

La segona hipòtesi d'incidència és que l'impost és transl·ladat al consum, via preus. En aquest cas, es tracta també d'un supòsit tradicional. S'ha utilitzat el consum global de les economies domèstiques (ILT - 5, vegeu l'Anex 2) com indicador estadístic apropiat. Encara que hauria estat més adequat un indicador que recollís el consum dels productes d'empreses societàries, dificultats estadístiques insuperables han obligat a utilitzar l'indicador assenyalat.

La tercera hipòtesi d'incidència consisteix en suposar que l'impost és pagat realment pels propis treballadors. És a dir, és transl·ladat endarrera, rebaixant el nivell de salaris. Com indicador de localització territorial s'ha emprat l'ocupació assalariada en els sectors industrial i de serveis (ILT-7, vegeu l'Anex 2). Encara que com en el cas anterior aquesta xifra inclou tant l'ocupació de les societats com de les empreses individuals, sembla un indicador prou aproximat del que podria ésser considerat idoni.

Quota de Drets Passius i Subsidis Familiars

El quadre 2.8. mostra les xifres d'incidència i recaptació a Catalunya de la quota de drets passius i subsidis familiars.

Quadre 2.8.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	236,7	8,75	236,7	8,75
1974	276,0	8,95	276,0	8,95
1975	349,9	8,85	349,9	8,85
1976	410,9	8,93	410,9	8,93
1977	520,0	9,16	520,0	9,16
Total pe- ríode 1973 -77	1.793,5	8,96	1.793,5	8,96

La quota de drets passius i subsidis familiars és devengada pels funcio-
naris públics per tal de cobrir la seva aportació al finançament de les des-
peses de classes passives. L'única hipòtesi d'incidència emprada suposa que
l'impost és suportat íntegrament pels mateixos treballadors. Com indicador
de localització territorial s'ha utilitzat la recaptació a Catalunya de l'im-
post. Encara que utilitzant aquest criteri no s'assigna a Catalunya cap par -

ticipació en la part ingressada directament en la DGT, s'ha actuat així en el supòsit que, atenent la petita recaptació ingressada en la delegació de Madrid, tots els recursos recaptats per la DGT corresponen, en realitat, a funcionaris residents a Madrid.

Cànon sobre la investigació i explotació d'hidrocarburs

Encara que té una importància quantitativa molt limitada, al quadre 2.9. són mostrats els resultats corresponents a recaptació i incidència pel cànon sobre investigació i explotació d'hidrocarburs. Aquest tribut és inclòs dins dels que graven la renda de les societats. Tanmateix, per les seves especials característiques, ha estat considerat apart.

Quadre 2.9.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	---	---	12,9	19,81
1974	---	---	62,4	19,81
1975	---	---	3,5	19,91
1976	---	---	1,9	19,72
1977	---	---	2,8	19,81
Total perío de 73-77	---	---	83,5	19,79

L'única hipòtesi d'incidència utilitzada és que l'impost és suportat segons el consum de productes petrolífers (ILT -8, vegeu l'Anex 2). Per tant, se suposa que és transl. l'adats al preu en tots els casos. En aquest tribut, l'aspecte sens dubte més complexe és el procediment emprat per tal de determinar territorialment el consum de productes petrolífers. El sistema, com s'exposa detalladament en l'Anex 2, consisteix en determinar quina part correspon a benzina i quina a altres productes. La primera es localitza segons el consum del producte específic. La segona, segons el consum de les economies domèstiques.

Cànon CTNE

El quadre 2.10. mostra les dades corresponents al cànon de la CTNE.

Quadre 2.10.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Esp.
1973
1974
1975	---	---	479,3	21,15
1976	---	---	605,6	21,29
1977	---	---	826,7	21,39
Total perío de 75-77	---	---	1.911,6	21,30

La recaptació del cànon de la CTNE és ingressada íntegrament en la DGT. El cànon està constituït, segons l'any, per un percentatge dels beneficis, o un percentatge dels productes d'explotació. En qualsevol cas, establim l'única hipòtesi d'incidència que és suportat pels consumidors, és a dir, pels usuaris. Els productes satisfets pels usuaris tenen dos orígens clarament diferenciats: la quota mensual per tenència de l'aparell telefònic i altres dispositius, i la utilització del servei. Per aquest segon cas, l'indicador de localització territorial emprat és la liquidació de l'impost especial sobre l'ús del telèfon (ILT -9, vegeu l'Anex 2). Pel que fa al primer cas, hom ha emprat el número de telèfons instalats (ILT - 10, vegeu l'Anex 2) com indicador més apropiat. Cal dir, finalment, que la ponderació atribuïda a la utilització del servei ha estat 0,70 i a la quota per tenència 0,30, d'acord amb informacions obtingudes directament de la CTNE.

Impost General sobre Successions mortis causa

Al quadre 2.11. són mostrades les xifres de recaptació i d'incidència estimades a Catalunya en l'impost de successions.

La hipòtesi d'incidència habitual, utilitzada també en el nostre cas, és que l'impost és suportat íntegrament pel causant. En coincidir habitualment el lloc de residència d'aquest amb el de recaptació del tribut, les xifres territorialitzades de recaptació (que no ofereixen problemes de correcció, ja que durant el període estudiat fou nul·la la quantitat ingressada a la DGT) són l'indicador estadístic de localització territorial més adequat.

Quadre 2.11.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaotació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	1.135,4	16,21	1.135,4	16,21
1974	1.872,1	22,48	1.872,1	22,48
1975	2.087,4	21,99	2.087,4	21,99
1976	1.692,8	17,96	1.692,8	17,96
1977	2.165,5	18,68	2.165,5	18,68
<u>Total perío</u> <u>de 73-77</u>	8.953,2	19,53	8.953,2	19,53

2.1.2. Impostos IndirectesImpost sobre Transmissions Patrimonials

Amb l'impòst sobre transmissions patrimonials s'inicia l'anàlisi dels tributs indirectes. Les dades de recaptació i incidència corresponents a aquest impost són examinades en el quadre 2.12.

Quadre 2.12.

(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>					
			Indicador A		Indicador B		Indicador C	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/Esp.	Catal.	% s/Es.	Catal.	% s/E.
1973	5.044,5	21,12	5.962,7	24,96	4.773,0	19,98	4.933,1	20,65
1974	6.199,6	19,91	7.489,7	24,05	6.248,7	20,07	6.430,8	20,65
1975	7.111,3	20,31	8.541,9	24,40	7.054,1	20,15	7.229,1	20,65
1976	7.418,4	19,15	8.666,3	22,37	7.800,5	20,14	7.960,3	20,55
1977	8.787,4	18,33	10.343,3	21,58	9.643,5	20,12	9.801,7	20,45
Total període 1973-77	34.561,2	19,56	41.003,9	23,20	35.519,8	20,10	36.355,0	20,57

L'impost sobre transmissions patrimonials és devengat, fonamentalment, en transaccions que tenen per objecte béns immobles, i en les realitzades amb accions i obligacions. L'única hipòtesi d'incidència contemplada és que l'impost és suportat per l'adquirent dels actius reals o financers. Aquesta hipòtesi, que sembla clarament indicada en el cas que els compradors són persones físiques, no pot deixar d'oferir seriosos dubtes quan es tracta d'entitats mercantils, estigui l'activitat mercantil de les quals centrada o no en aquest tipus de transaccions. Tanmateix, l'indicador B, que serà comentat a continuació, tracta, precisament, de prendre parcialment en consideració aquesta qüestió.

La hipòtesi ha estat contrastada amb tres indicadors estadístics de localització territorial. El primer - indicador A - és la recaptació de l'impost corregida (ILT- 11, vegeu l'Anex 2). La correcció té lloc per la importància de les recaptacions ingressades a Madrid i, en menor grau, a la DGT. El procediment de correcció consisteix en atorgar a Madrid la recaptació que li correspondria segons la seva renda, segons l'equació estimada en una regressió lineal entre aquestes dues variables, a partir d'una mostra provincial. L'excés de Madrid més la quantitat ingressada directament a la DGT, són aleshores distribuïts d'acord amb la participació de Catalunya en la part provincialitzada directament.

L'indicador B és la renda (ILT- 12, vegeu l'Anex 2). Amb ell tractem de reflexar-se al mateix temps els dos tipus de transacció examinats anteriorment. És a dir, per una banda constitueix un indicador de riquesa i, per tant recull la capacitat dels individus per adquirir actius reals i financers, i per altra banda, és un indicador de capacitat de consum i, per tant, recull el possible efecte translatiu de les transaccions que tenen per adquirents a empreses, suposant que la càrrega tributària acaba essent suportada finalment pels consumidors.

Per últim, l'indicador C és el número d'instruments notarialsignats (ILT - 13, vegeu l'Anex 2). Els percentatges obtinguts per aquest indicador

- que permet posar émfasi en el número de formalitzacions de les transaccions que són objecte de l'impost encara que no en el seu valor -, són substancialment semblants als obtinguts per l'indicador B i inferiors als del primer indicador comentat.

En síntesi, encara que tracten de contrastar l'única hipòtesi formulada, consistent en suposar que l'impost és fonamentalment pagat pels adquirents dels actius, els tres indicadors són prou diferents com per permetre abordar-ne matisos diferents. Així, mentre l'indicador B més aviat permet posar émfasi en la translació als adquirents finals de les càrregues devengades per qualsevol transacció, l'indicador C es refereix a la distribució territorial de les transaccions objecte de tributació, independentment que siguin o no persones individuals els subjectes passius de l'impost.

Impost sobre Actes Jurídics Documentats

El quadre 2.13. mostra les xifres de recaptació i incidència real a Catalunya de l'impost sobre actes jurídics documentats.

Quadre 2.13.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaotació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)					
	Catalunya	% s/Esp.	Indicador A		Indicador B		Indicador C	
			Catalunya	% s/Es.	Catal.	% s/Es.	Catal.	% s/Es.
1973	354,2	2,02	3.317,6	18,92	3.603,5	19,98	3.696,4	21,08
1974	442,2	2,02	4.139,9	18,92	4.391,5	20,07	4.612,5	21,08
1975	474,4	1,86	4.836,0	18,92	5.150,3	20,15	5.388,0	21,08
1976	452,7	1,47	5.830,5	18,92	6.206,4	20,14	6.496,1	21,08
1977	629,9	1,54	7.757,0	18,92	8.249,0	20,12	8.642,5	21,08
total pe- ríode 1973-77	2.353,4	1,72	25.881,0	18,92	27.500,7	20,10	28.835,5	21,08

L'impost sobre actes jurídics documentats és la renda del "Timbre" generada per la venda de lletres de canvi i altres efectes timbrats. La hipòtesi generalment acceptada, única que hom considera en el present estudi, és que l'impost és finalment suportat pels consumidors. És a dir, que són els compradors dels productes els que veuen incrementant el preu en el valor dels efectes, tant si es tracta de compradors individuals com si es tracta de so-

cietats, ja que aquestes transl.laden al preu dels seus productes l'import de les càrregues per aquest concepte que puguin haver de satisfer als seus proveïdors. Per tal de contrastar aquesta hipòtesi s'han utilitzat tres indicadors.

L'indicador A és el consum de les economies domèstiques (ILT - 5, vegeu l'Anex 2). Es tracta, per tant, d'un indicador estadístic indicat que, tanmateix, no té en compte la càrrega tributària per aquest concepte dels diferents tipus de productes. L'indicador B és la renda (ILT-12, vegeu l'Anex 2) . Com en el cas de l'impost sobre transmissions patrimonials la seva incorporació sembla adequada, no s'olament pel fet de tractar-se d'un indicador substitutiu del consum, sino per recollir, d'alguna manera, la major o menor propensió a consumir en els quals la incidència de l'impost sigui superior.

L'indicador C , finalment, és la venda d'efectes timbrats (ILT-14, vegeu l'Anex 2). Les dades utilitzades provenen d'una informació directa que tant sols ha estat possible obtenir per un dels anys i que amb totes les reserves s'ha aplicat als altres anys, a títol indicatiu. Encara que d'indubtable valor, no pot deixar d'assenyalar-se que aquest indicador recull, en realitat, els ingressos impositius segons el lloc de residència del subjecte passiu. Per tant, si s'accepta la hipòtesi de translació al preu, és acceptable suposar que les regions amb un comerç interregional amb superàvit, com és el cas de Catalunya, suportaran una quantitat de l'impost inferior, en percentatge, a la que es dedueix d'aquestes vendes.

En síntesi, els indicadors A i C semblen mostrar valors extrems, i l'indicador B (renda) xifres medianes. En qualsevol cas, com pot suposar-se, es tracta de quantitats molt superiors a les de recaptació, que és ingressada gairebé íntegrament a la DGT.

Impost General sobre el Tràfec de les Empreses

El quadre 2.14. proporciona les dades bàsiques, de recaptació i incidència, de l'impost sobre el tràfec d'empreses.

Quadre 2.14.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	15.822,1	25,42	11.778,1	18,92
1974	19.910,0	24,93	15.112,2	18,92
1975	22.321,2	27,78	15.201,5	18,92
1976	21.349,6	37,61	10.739,5	18,92
1977	25.873,5	43,54	11.242,6	18,92
Total pe- ríode 1973-77	105.276,4	31,09	64.073,9	18,92

La recaptació a Catalunya de l'impost sobre tràfec d'empreses ha mostrat una tendència creixent - mesurant-la en la participació sobre el total espanyol - al llarg del període considerat. Tanmateix, el fet és atribuïble, més que a un augment del pes de les províncies catalanes, al fet que a partir de 1975 les quantitats negatives ingressades a la DGT (és a dir les desgravacions fiscals amb càrrec a aquest impost) han adquirit proporcions realment

elevades que, fins i tot, han fet disminuir les xifres globals de recaptació a nivell espanyol (vegeu l'Anex 1).

L'única hipòtesi d'incidència considerada, usual en aquest tipus de tributs, és que l'impost és finalment suportat pels consumidors. Els indicadors habitualment utilitzats són, o bé el consum dels diferents productes, calculant la càrrega fiscal incorporada en els diferents tipus, i la localització geogràfica del consum, o bé el consum global de les economies domèstiques. Els resultats obtinguts en altres treballs semblen indicar que la complexitat de procediment que implica el primer indicador no queda justificada per una ostensible millora dels resultats obtinguts. Així, s'ha emprat el consum de les economies domèstiques (ILT - 6, vegeu l'Anex 2) com indicador de localització territorial.

Impost especial sobre alcohols, sucre, xicoria, cervesa i begudes refrescants

Les característiques diferenciades dels diferents fets imposables que són gravats pels impostos especials, aconsellen realitzar-ne una anàlisi individualitzada. El quadre 2.15. mostra les xifres de recaptació i d'incidència estimada a Catalunya de l'impost especial sobre alcohols, sucre, xicoria, cervesa i begudes refrescants.

Quadre 2.15.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s / Espanya
1973	1.185,7	16,97	1.304,8	18,68
1974	1.112,4	16,79	1.237,6	18,68
1975	1.241,9	18,19	1.275,5	18,68
1976	1.379,3	20,86	1.235,3	18,68
1977	1.402,9	24,30	1.078,5	18,68
Total pe- ríode 1973-77	6.322,2	19,26	6.131,7	18,68

La hipòtesi d'incidència, única que hom contempla, és que l'impost és suportat pels consumidors dels productes gravats . L'indicador estadístic de localització territorial emprat és l'index de consum d'aliments i begudes (ILT- 1, vegeu l'Anex 2). Com ja ha estat assenyalat prèviament, tant sols es disposa per un dels anys analitzats, raó per la qual el percentatge corresponent a aquest any és emprat per al conjunt del període. D'altra banda, és possible que emprant un sol indicador no siguin considerades diferen-

cies en l'elasticitat-renda dels diferents productes, que conduirien a un diferent nivell de consum a Catalunya.

Impost especial sobre l'ús del telèfon

El quadre 2.16. mostra les xifres de recaptació i d'incidència estimada a Catalunya per l'impost especial sobre l'ús del telèfon.

Quadre 2.16.

(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	—	—	1.068,9	20,43
1974	—	—	1.199,6	19,88
1975	—	—	1.432,0	20,61
1976	—	—	2.087,2	20,74
1977	—	—	2.956,6	20,66
Total pe- ríode 1973-77	—	—	8.744,3	20,53

L'única hipòtesi d'incidència considerada és que l'impost és suportat íntegrament pels consumidors, en aquest cas usuaris del servei telefònic. La recaptació de l'impost s'ingressa íntegrament a la delegació de Madrid, on està domiciliada la CTNE. Tanmateix, hom disposa de les xifres provincialitzades de liquidació, que són emprades com indicador estadístic de localització territorial més apropiat (ILT-9, vegeu l'Anex 2).

Impost especial sobre el petroli i els seus derivats

Les dades de recaptació i incidència a Catalunya per l'impost especial sobre el petroli i els seus derivats són mostrades al quadre 2.17.

Quadre 2.17.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	3.015,3	17,29	3.219,5	18,46
1974	3.074,0	16,72	3.393,2	18,46
1975	2.899,9	16,97	3.160,3	18,49
1976	3.430,5	24,78	2.559,7	18,49
1977	3.923,8	32,66	2.213,0	18,42
Total pe- ríode 1973-77	16.343,5	20,75	14.545,7	18,47

Les xifres de recaptació de l'impost mostren un comportament irregular al llarg dels anys estudiats. Així, mentre el període 1973-1975 el percentatge de recaptació a Catalunya no arribà al 17 % del total, els anys 1976 i 1977 augmentà notablement, fins mostrar xifres de l'ordre del 24,78 % i 32,66 %, respectivament. El fet cal atribuir-lo, sens dubte, al fort increment experimentat per les recaptacions negatives de la DGT, a causa de la desgravació fiscal a l'exportació. En qualsevol cas, la pròpia irregularitat de les xifres els treu qualsevol significativitat que hom els pugés atribuir.

L'impost especial grava la benzina normal i tots els altres productes petrolífers d'ús industrial. L'única hipòtesi d'incidència considerada és que la càrrega tributària és suportada pels consumidors. Per la part corresponent al consum de benzina normal, hom suposa que repercuteix en els consumidors específics d'aquest producte. La part corresponent als altres derivats petrolífers és incorporada al procés productiu en entrar-hi com inputs. En conseqüència, s'utilitza el consum de les economies domèstiques com indicador estadístic de localització territorial més apropiat. Els dos tractaments són incorporats per l'indicador estadístic de localització territorial adequat (ILT - 15 , vegeu l'Anex 2).

Impost de Luxe

El quadre 2.18. mostra les xifres de recaptació a Catalunya del conjunt de l'impost de luxe, així com les dades d'incidència dels diferents epígrafs que el componen.

La hipòtesi única considerada és que l'impost de luxe és suportat pels consumidors finals dels diferents productes gravats. Les característiques molt diferenciades d'aquests productes han aconsellat utilitzar indicadors estadístics de localització territorial per als diferents epígrafs que componen l'impost de luxe.

L'impost sobre el tabac és localitzat d'acord amb el consum territoria-

QUADRE 2 - 18

(en milions de ptes.)

Anys	Recaptació		Incidència (una hipòtesis)					Indicador £ (altres adq.)		Total Epirafis				
	Catalunya	% s/Espan	Indicador A (tabac)	Indicador B (gas. super)	Indicador C (adq. vehicles)	Indicador D (adq. begudes)	Cat.	% s/ Esp.	Cat.	% s/ Esp.	Cat.	% s/ Esp.		
1.973	14.186,0	22,46	1.887,0	5.454,6	3.062,6	673,5	13,32	23,15	23,35	18,68	1.750,9	20,12	12.828,6	20,31
1.974	16.096,4	23,52	1.811,4	5.649,0	3.273,6	878,8	13,07	23,15	22,53	18,68	2.202,6	20,12	13.815,4	20,19
1.975	18.026,4	22,45	2.921,7	6.655,4	3.541,2	963,1	17,04	23,51	21,24	18,68	2.621,0	20,12	16.702,4	20,80
1.976	22.639,1	23,17	3.540,6	7.539,4	4.553,9	1.257,6	18,24	22,80	20,86	18,68	3.351,2	20,12	20.242,7	20,72
1.977	31.101,4	24,36	4.416,0	9.079,8	6.851,6	1.577,2	18,90	23,13	20,79	18,68	4.758,6	20,12	26.683,2	20,90
total període 1973-1.977	102.049,3	23,34	14.576,7	34.378,2	21.282,9	5.350,2	16,57	23,14	21,48	18,68	14.684,3	20,12	90.272,3	20,64

litzat d'aquest producte (ILT - 16, vegeu l'Anex 2). L'indicador té l'inconvenient de no considerar el consum dels diferents components de la demanda de tabac, però sembla suficientment apropiat. Encara que la informació ha estat degudament contrastada, resulta sorprenent la irregularitat que hom pot observar en el percentatge de participació de Catalunya, que ha passat de xifres de l'ordre del 15 %, els anys 1973 i 1974, al gairabé 19 % de l'any 1977.

El gravamen sobre la gasolina super és localitzat segons el consum de gasolines super i extra (ILT - 17, vegeu l'Anex 2). L'indicador recull perfectament el tipus d'informació necessària, encara que no és disponible per als anys 1973 i 1974, per als quals hom ha utilitzat la mitjana dels tres dels que es disposa d'informació. La principal limitació de l'indicador és la possible discordància entre el consum localitzat a Catalunya i el consum imputable a residents catalans. En especial, el fenomen turístic pot suposar una certa distorsió en aquest sentit.

L'impost de luxe sobre adquisició de vehicles és distribuït territorialment segons la matriculació de turismes (ILT-18, vegeu l'Anex 2). Es tracta de xifres d'unitats matriculades. Per tant, presenta el principal inconvenient de no prendre en consideració el diferent valor de les unitats. Aquest fet pot explicar l'aparent pèrdua de pes de Catalunya que podria produir-se, probablement, per una estructura de consum amb una major ponderació de turismes més costosos. D'altra banda, hom ha preferit utilitzar tant sols la matriculació de turismes, rebutjant la possibilitat d'emprar també la participació d'altres tipus de vehicles també subjectes a l'impost (com ciclomotors, camions i autocars) per tal de dotar de major homogeneïtat l'indicador, sempre tenint en compte que les dades disponibles són expressades en unitats físiques i no en valor.

Per últim, l'impost de luxe sobre adquisicions de begudes, condiments i altres és localitzat segons l'indicador D que recull el consum d'aliments i begudes (ILT-1, vegeu l'Anex 2) i les altres adquisicions, que inclouen

sobretot, instruments i aparells musicals, articles varis, perfumeria, cosmètics i articles de viatge, segons l'indicador E , que recull el consum d'articles de consum durader (ILT-19, vegeu l'Anex 2).

Impost sobre la publicitat de radiodifusió

L'impost sobre la publicitat de radiodifusió té una escassa entitat quantitativa. Les seves xifres d'incidència i recaptació són mostrades al quadre 2.19..

Quadre 2.19.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	---	---	15,2	18,92
1974	---	---	15,0	18,92
1975	---	---	15,1	18,92
1976	---	---	13,1	18,92
1977	---	---	17,7	18,92
Total pe- ríode 1973-77	---	---	76,1	18,92

L'única hipòtesi d'incidència considerada és que l'impost és translatat als consumidors. La xifra de recaptació a Catalunya és nul·la, a causa que el tribut s'ingressa íntegrament a la DGT. Com indicador estadístic més apropiat hem ha utilitzat el consum de les economies domèstiques (ILT-5, vegeu l'Anex 2).

Renda de Duanes

El quadre 2.20. inclou les dades de recaptació i d'incidència a Catalunya corresponents a la renda de Duanes, que integra els drets aranzelaris sobre importació així com la compensació de gravamenes interiors.

Quadre 2.20.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	27.917,1	65,99	8.004,6	18,92
1974	32.119,3	72,16	8.421,5	18,92
1975	29.201,4	58,16	9.500,2	18,92
1976	46.951,6	51,06	17.397,5	18,92
1977	72.366,2	60,24	22.729,2	18,92
Total pe ríode 1973-77	208.555,5	59,74	66.053,0	18,92

Les xifres de recaptació a Catalunya de la renda de duanes no tenen cap significativitat, quant al propòsit d'aquest estudi, ja que serveixen tant sols per posar de relleu la importància del tràfec internacional de mercaderies a través de les duanes catalanes. D'altra banda, el fet que en molts casos les xifres de la DGT mostrin signe negatiu (indicant que els pagaments per desgravació fiscal a l'exportació superen els ingressos tributaris) encara fa augmentar més el percentatge corresponent a Catalunya.

S'ha emprat l'única hipòtesi d'incidència que l'impost és transl·ladat al consum íntegrament. En concret, s'ha considerat que la càrrega tributària es repercuteix proporcionalment al consum en general de les economies domèstiques, d'una forma semblant al criteri seguit en estudiar l'impost general sobre el tràfec d'empreses, encara que, en utilitzar aquest procediment, probablement s'incurreix en una certa subvaloració dels ingressos suportats a Catalunya si s'accepta que, d'acord amb hipòtesis usuals, l'elasticitat -renda de la demanda dels productes importats és superior a la mitjana.

En no prendre en consideració la càrrega tributària específica incorporada pels diferents productes, i la distribució territorial d'aquests mateixos béns, sens dubte hom incorre en una certa simplificació de l'anàlisi. Tanmateix, ha estat comprovat d'una manera prou fiable que l'esbiaix introduït per aquest motiu en els resultats és de poca consideració, atenent la clarificació metodològica que, en canvi, permet introduir.

Com indicador de localització territorial s'ha emprat el consum de les economies domèstiques (ILT- 5, vegeu l'Anex 2).

Monopolis fiscals (tabacs)

El quadre 2.21. mostra les dades de recaptació i d'incidència a Catalunya en la renda del monopoli de tabac.

Quadre 2.21.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaotació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Espan.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	—	—	1.184,2	13,32
1974	—	—	1.142,4	13,07
1975	—	—	1.969,3	17,04
1976	—	—	2.115,4	18,24
1977	—	—	1.610,2	18,90
Total pe- ríode 1973-77	—	—	7.921,5	16,24

L'única hipòtesi d'incidència estableix que l'impost és trans·ladat íntegrament al consum. Com indicador de localització territorial s'utilitza el consum de tabac a Catalunya sobre el total espanyol, expressat en valor (ILT - 16, vegeu l'Anex 2). L'evolució del percentatge de participació presenta un salt sorprenent a partir de 1974 encara que les xifres han estat perfectament contrastades. L'indicador emprat no permet valorar la incidència dels diferents components del consum, amb pressions fiscals diferenciades.

Monopolis fiscals (petrolis)

Les quantitats corresponents a la renda del monopoli de petrolis ingressades en les diferents delegacions d'hisenda catalanes i les xifres d'incidència estimada a Catalunya són mostrades al quadre 2.22.

Quadre 2.22.
(en milions de ptas.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	—	—	5.221,0	19,81
1974	—	—	46,4	19,81
1975	—	—	2.448,6	19,91
1976	—	—	6.146,4	19,72
1977	—	—	7.111,1	19,81
Total pe- ríode 1973-77	—	—	20.973,5	19,80

La recaptació de la renda del monopoli de petrolis és realitzada íntegrament per la DGT, en CAMPSA ingressa totes les quantitats liquidades. Encara que la naturalesa de l'impost podria fer-lo assimilable al que grava la renda de les societats i, en conseqüència, podria haver-se plantejat una problemàtica translativa com la d'aquest tribut, amb diferents hipòtesis d'incidència (en davant als preus, endarrera als factors treball o capital), les característiques concretes del monopoli del petroli han conduït a considerar exclusivament la hipòtesi de translació al consum. Així, hom considera que el benefici de CAMPSA, quan n'hi ha, és suportat pels consumidors que paguen un preu polític excessivament elevat i la pèrdua, en cas de produir-se, no és més que una forma de subvenció oculta als consumidors, també per raons de política econòmica.

L'indicador de localització territorial emprat és, doncs, la participació de Catalunya en el consum total de productes petrolífers (ILT- 8, vegeu l'Anex 2). Aquest indicador és calculat considerant el consum directe de les benzines, i que el consum de la resta de productes petrolífers es distribueix regionalment d'una manera semblant al del conjunt de les economies domèstiques. S'accepta, així, la hipòtesi que aquests altres productes entren en realitat, com inputs en el procés productiu. En utilitzar aquests criteris s'introdueix el supòsit implícit que el marge de benefici es similar en els diferents productes petrolífers (supòsit altament discutible) o bé que el tribut s'adreça no tant a gravar el benefici com les vendes del monopoli de petrolis.

Impostos extingits

El quadre 2.23. proporciona les dades de recaptació i d'incidència estimada dels impostos indirectes extingits, incloent impostos menors (quantitativament irrellevants, com els arbitris dels ports francs canaris i la compensació de paper premsa).

Quadre 2.23.
(en milions de ptas.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	80,6	23,71	64,3	18,92
1974	122,0	26,46	67,3	18,92
1975	67,6	19,59	65,2	18,92
1976	27,1	25,35	20,2	18,92
1977	2,1	8,75	4,5	18,92
Total pe- ríode 1973-77	299,3	23,45	241,5	18,92

La composició d'aquest grup d'impostos és la causa de les fortes varia-
cions al llarg dels anys en magnituds absolutes, així com dels canvis obser-
vables en la participació de Catalunya en la recaptació. L'única hipòtesi
d'incidència és que els impostos es transl.laden totalment als consumidors.
Com indicador de localització territorial s'utilitza el consum de les econo-
mies domèstiques (ILT - 5 , vegeu l'Anex 2).

2.1.3. Taxes i altres ingressosTaxes de correus i telecomunicacions

El quadre 2.24. proporciona la recaptació a Catalunya i les xifres d'incidència estimada de les taxes de correus i telecomunicacions.

Quadre 2.24.

(en milions de ptas.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	8,5	0,09	1.945,2	21,58
1974	9,4	0,10	2.093,7	21,50
1975	17,6	0,14	2.690,1	21,61
1976	17,1	0,13	2.786,5	21,33
1977	16,3	0,11	3.188,8	21,44
Total pe- ríode 1973-77	68,9	0,1	12.704,3	21,48

Les recaptacions provincialitzades de les taxes de correus i telecomunicacions representen només una part molt reduïda del total. La gairebé totalitat dels imports són ingressats directament a la DGT. La hipòtesi única d'incidència considerada és que les taxes són suportades, en realitat, pels usuaris - o consumidors - dels serveis. Lògicament aquesta hipòtesi podria ésser discutible en el cas que els usuaris fossin empreses, en la mesura que pot suposar-se que aquestes tendiràn a transl.ladar al preu aquest cost. Tanmateix, la no disponibilitat de dades desglossades entre particulars i empreses ha aconsellat establir l'única hipòtesi d'incidència assenyalada.

Per tal de localitzar territorialment a Catalunya la part corresponent hom ha dividit les taxes de correus i telecomunicacions en tres grans grups, per a cada un dels quals s'ha utilitzat un indicador de localització territorial específic. Per volum de recaptació aquests tres grups són, en primer lloc, els segells de correus i altres franqueigs. L'indicador de localització territorial és en aquest cas, la venda de segells (ILT -20, vegeu l'Anex 2), dada disponible tant sols, tanmateix, per a l'any 1975. El percentatge, doncs, corresponent a aquest any s'empra també per a tots els altres. El segon grup és el format per les taxes de telègrafs i altres productes de telègrafs. L'indicador estadístic de localització territorial és en aquest cas, el número total de telegrames expedits (ILT - 21, vegeu l'Anex 2). Per últim, el tercer grup el componen els girs postals i telegràfics, per al qual s'ha utilitzat, com indicador estadístic de localització territorial, el volum, en valor, de girs postals i telegràfics imposats (ILT -22, vegeu l'Anex 2).

Taxes parafiscals

El quadre 2.25. mostra les recaptacions i xifres d'incidència estimades en concepte de taxes parafiscals.

Quadre 2.25.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Indic. A</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u> Indic. B	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/Es.
1973	1,0	0,01	1.554,3	15,42	2.001,0	19,98
1974	2,4	0,01	3.792,7	15,56	4.892,0	20,07
1975	2,0	0,01	3.278,0	15,70	4.207,1	20,15
1976	0,6	0,01	1.596,2	15,84	2.029,5	20,14
1977	4,6	0,02	4.189,6	15,97	5.278,3	20,12
Total pe- ríode 1973-77	10,6	0,01	14.410,8	15,74	18.407,9	20,10

La hipòtesi d'incidència adoptada (única) és que les taxes parafiscals són suportades pels usuaris directes dels serveis administratius. Com indicadors de localització territorial s'utilitzen la població (ILT - 23, vegeu l'Anex 2) i la renda (ILT - 12, vegeu l'Anex 2), ja que algunes de les taxes (com el DNI) afecten indiscriminadament tota la població, mentre que altres hom pot suposar que graven amb major intensitat les persones de renda alta.

Altres taxes

El quadre 2.26. mostra la recaptació i incidència a Catalunya de la resta de taxes.

Quadre 2.26.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	514,9	4,62	1.720,2	15,42
1974	611,1	4,49	2.119,9	15,56
1975	668,0	4,54	2.309,4	15,70
1976	934,0	6,91	2.140,2	15,84
1977	1.196,8	7,53	2.539,0	15,97
Total pe- ríode 1973-77	3.934,8	5,71	10.828,7	15,72

La resta de taxes inclou taxes judicials, reintegraments, rifes, apostes i combinació, recàrrecs sobre apremis i interessos de demora com epígrafes de més importància. L'única hipòtesi d'incidència considerada és que són suportades pels usuaris dels serveis, i com indicador estadístic de localització territorial s'ha emprat la població (ILT-23, vegeu l'Anex 2).

Loteries

El quadre 2.27. mostra les dades de recaptació i incidència a Catalunya per loteries.

Quadre 2.27.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència(una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	—	—	1.523,9	16,93
1974	—	—	2.126,4	16,97
1975	—	—	2.922,6	16,39
1976	—	—	2.716,5	15,85
1977	—	—	3.378,8	15,22
Total pe- ríode 1973-77	—	—	12.668,2	16,09

La naturalesa d'aquest ingrés estatal fa difícil distingir-lo d'una taxa sobre el joc. Hom disposa de les rendes de loteries, però no de la distribució provincial dels premis. Per tant, la transferència estricta per regions (diferència entre una i altra magnitud) no és directament accessible. L'única hipòtesi d'incidència és que l'apostant suporta l'ingrés estatal. En utilitzar les vendes (ILT - 24, vegeu l'Anex 2) com indicador estadístic hom fa l'hipòtesi implícita que els premis es reparteixen en proporció a les vendes.

Altres transferències corrents

El quadre 2.28. recull les transferències corrents originades a Catalunya, i l'estimació d'incidència real.

Quadre 2.28.

(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència</u> (una hipòtesi)	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/Espanya
1973	---	---	5,0	15,42
1974	---	---	5,5	15,56
1975	---	---	17,9	15,70
1976	---	---	7,2	15,84
1977	---	---	8,9	15,87
Total període 1973-77	---	---	44,5	15,70

Les altres transferències corrents tenen una importància quantitativa molt reduïda. S'exclou, com és lògic, les que procedeixen de la contribució concertada amb Alava i Navarra. De les restants, les que són ingressades directament a la DGT s'imputen segons un criteri de població (ILT-23, vegeu l'Anex 2).

Transferències de capital

Al quadre 2.29. es mostren les dades de transferències de capital procedents de Catalunya.

Quadre 2.29.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/ Esp.	Catalunya	% s/ Espanya
1973	1,5	8,82	1,5	8,82
1974	-	-	-	-
1975	0,5	0,47	0,5	0,47
1976	-	-	-	-
1977	-	-	1,7	15,97
Total pe- ríode 1973-77	2,0	1,08	3,7	2,00

Les dades de transferències de capital corresponen a les recaptades directament en el territori . La part de la DGT s'atribueix en proporció a la població (ILT -23, vegeu l'Anex 2).

2.2. Ingressos propis dels Organismes Autònoms

Obra de Protecció de Menors (OA)

El quadre 2.30. mostra les dades d'incidència estimada a Catalunya dels ingressos propis de l'Obra de Protecció de Menors, Organisme Autònom Administratiu depenent del Ministeri de Justícia.

Quadre 2.30.

(en milions de ptes.)

Anys	<u>Ingressos fiscals propis</u>	
	Catalunya	% s/ Espanya
1973	210,2	21,13
1974	217,7	21,59
1975	248,7	21,62
1976	250,6	21,45
1977	295,8	21,45
Total període 73-77	1.223,0	21,45

Els ingressos fiscals propis de l'Obra de Protecció de Menors procedeixen en gran part de l'impost del 5 % sobre espectacles públics. Hom utilitza, doncs, la recaptació d'aquest impost com indicador de localització territorial més apropiat (ILT - 30, vegeu l'Anex 2), establint l'hipòtesi, força plausible, que no existeix translació territorial en aquest tribut.

Prefectura Central de Tràfic (CA)

El quadre 2.31. proporciona les dades d'incidència estimada a Catalunya dels ingressos fiscals propis de la Prefectura Central de Tràfic, Organisme Autònom Administratiu adscrit (els anys estudiats) al Ministeri de la Governació.

Quadre 2.31.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Ingressos fiscals propis</u>	
	Catalunya	% s/ Espanya
1973	207,4	16,21
1974	298,4	17,52
1975	427,5	17,10
1976	546,1	17,07
1977	645,6	17,29
Total període 1973-77	2.125,0	17,12

Les xifres reflexen ingressos fiscals propis consolidats de l'organisme autònom corresponent. No inclouen, per tant, ni els ingressos patrimonials ni els financers, ni les transferències procedents d'altres agents del SPC. En el cas de la Prefectura Central de Tràfic tenen una importància especial com ingressos propis, les taxes per exàmens de conduir. En conseqüència hom utilitza el número de permisos de conduir expedits anualment com indicador de localització territorial més indicat (ILT-26, vegeu l'Anex 2). Si s'estableixen les hipòtesis - relativament plausibles - que els únics ingressos fiscals propis procedeixen d'aquests tipus de taxes, i que aquestes són suportades pels usuaris directes, és a dir, pels beneficiaris del permis de conduir, la translació geogràfica només podria tenir lloc en cas de produir-se un moviment interregional de persones residents en una regió i matriculades en una altra. Considerant nul o equilibrat aquest moviment, l'indicador emprat resultaria plenament adequat.

Ports (OA)

El quadre 2.32. mostra els ingressos propis atribuïbles als Ports localitzats a Catalunya, Organismes Autònoms de caràcter comercial adscrits (els anys estudiats) al Ministeri d'Obres Públiques.

Quadre 2.32.
(en milions de ptas,)

Anys	<u>Ingressos fiscals propis</u>			
	Indicador A		Indicador B	
	Catalunya	% s/Espan.	Catalunya	% s/Esp.
1973	623,0	12,88
1974	650,3	11,77
1975	867,8	13,16
1976	1.399,7	18,81	966,5	12,99
1977	1.699,0	18,72	1.106,3	12,19
Total pe- ríode 1973-77	3.098,7	18,76	4.213,9	12,59

Els ingressos propis dels Ports procedeixen, en la seva major part, de taxes cobrades per la prestació de serveis. Es tracta, per tant, d'una contrapartida directa que satisfi l'usuari pel consum d'un servei. Per tant, dependrà de la naturalesa d'aquest usuari (si és particular o empresa) i del seu lloc de residència la incidència territorial de la taxa. Per procedir a una localització correcta caldria disposar del desglossament entre tràfic de persones i de mercaderies, i del lloc de residència dels primers i de consum de les segones.

Tanmateix, aquesta informació no és disponible. Pels anys 1976 i 1977 hom coneix els ingressos propis dels Ports localitzats a Catalunya (Barcelona i Tarragona). L'indicador A reflexa aquestes xifres procedents de la informació de base proporcionada a l'Anex 1 . Pels altres anys, -i també pels dos indicats - cal utilitzar l'indicador B que recull el tràfic marítim d'aquests dos Ports sobre el total (ILT-27, vegeu l'Anex 2). En els dos casos es tracta més aviat d'indicadors de localització que no d'incidència. Les característiques del servei sumministrat fan admissible que aquest es consumeixi al lloc on es proveeix. Tanmateix, hi ha els casos apuntats abans, en els quals aquells que finalment suportarien la càrrega fiscal tindrien un lloc de residència diferent del de localització del servei.

Universitats (CA)

El quadre 2.33. proporciona els ingressos fiscals propis de les Universitats, Organismes Autònoms de caràcter administratiu, vinculats al Ministeri d'Educació i Ciència.

Quadre 2.33.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Ingressos fiscals propis</u>			
	Indicador A		Indicador B	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/Espanya
1973	169,3	18,73
1974	278,8	18,03
1975	488,4	17,75
1976	190,5	13,25	278,1	19,34
1977	353,3	16,63	417,7	19,66
Total pe- ríode 1973-77	543,8	15,26	1.632,3	18,62

Els ingressos fiscals propis de les Universitats procedeix de taxes cobrades per la prestació del servei. Es tracta, per tant, d'una problemàtica amb força aspectes comuns amb la dels Ports. Pels anys 1976 i 1977 hom disposa dels pressupostos específics de les universitats localitzades a Catalunya (Barcelona, Autònoma i Politècnica). L'indicador A (vegeu, per més detall, l'Anex 1) recull aquestes dades. L'indicador B, en canvi, recull el nombre d'alumnes matriculats en les universitats catalanes (ILT-28, ve-

geu l'Anex 2). La discrepància en el percentatge de participació entre un indicador i l'altre, per als dos anys dels quals hom disposa de dades dels dos, sembla indicar un menor cost per alumne en les universitats catalanes, mesurant el cost pel volum de recursos fiscals propis que són necessaris per al finançament del servei.

L'ús d'aquests dos indicadors (i, singularment, de l'indicador A) resultaria plenament adequat per mesurar la incidència territorial, si els usuaris del servei fossin residents catalans. Tanmateix, poden produir-se, probablement, situacions en que residents de fora de Catalunya acudeixen a les universitats catalanes i, al revès, en que residents catalans són alumnes d'universitats d'altres zones d'Espanya. Per tant, en emprar els indicadors assenyalats, s'introdueix la hipòtesi implícita que ambdós fluxes s'equilibren.

Aeroports (OA)

El quadre 2.34. recull les dades corresponents als ingressos fiscals localitzats a Catalunya dels Aeroports, Organismes Autònoms de caràcter comercial adscrits al Ministeri de l'Aire.

Quadre 2.34.

(en milions de ptes.)

Anys	<u>Ingressos fiscals propis</u>	
	Catalunya	% s/ Espanya
1973	334,2	14,63
1974	435,7	14,80
1975	495,6	15,35
1976	492,1	14,92
1977	521,2	14,92
Total període 73-77	2.278,8	14,95

La major part d'ingressos fiscals propis dels Aeroports procedeix de taxes cobrades per la prestació de serveis. Per tant, es planteja una problemàtica idèntica a la dels Ports, tant pel que fa al transport de mercaderies com al de viatgers. Tanmateix, la dificultat d'obtenció de la informació estadística precisa obliga a utilitzar un indicador de la part de l'ac

tivitat total que es pot localitzar als Aeroports catalans (Barcelona, Girona - Costa Brava i Reus) com és la mitjana dels percentatges d'aeronaus de transports i de passatgers (ILT -29, vegeu l'Anex 2).

Travesses (OA)

El quadre 2.35. recull els ingressos per travesses del PAMDB, Organisme Autònom Administratiu depenent del Ministeri d'Hisenda.

Quadre 2.35.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Ingressos fiscals propis</u>	
	Catalunya	% s/ Espanya
1973	3.072,4	22,96
1974	3.694,9	23,41
1975	3.543,4	22,45
1976	3.824,0	22,94
1977	5.103,1	22,94
Total període 1973-77	19.237,8	22,94

La major part dels ingressos del PAMOS tenen la consideració de transfe -
rències procedents de les economies domèstiques, encara que la seva natura -
lesa és substancialment semblant a la d'un impost sobre el joc. Com en el cas
de les loteries pot acceptar-se amb força versemblança que els ciutadans
tendeixen a realitzar les apostes en oficines situades en la seva regió de re -
sidència, i que els moviments erràtics fugint d'aquesta tendència es compen -
sen. Per tant, hom utilitza la recaptació de travesses (ILT-31, vegeu l'A -
nex 2) com indicador de localització territorial més apropiat.

Organismes Autònoms Acraris

El quadre 2.36. recull els ingressos fiscals propis atribuïbles a Cata -
lunya dels Organismes Autònoms depenents del Ministeri d'Agricultura consi -
derats més rel.levants: Servei d'Extensió Agrària, IRYDA, ICONA i INIA (tots
ells de caràcter administratiu) i SENPA, de caràcter comercial.

Quadre 2.36.

(en milions de pts)

Anys	<u>Ingressos fiscals propis</u>	
	Catalunya	% s/ Espanya
1973	126,5	9,98
1974	113,1	9,19
1975	150,8	8,40
1976	154,2	8,44
1977	259,6	8,47
Total període 1973-1977	804,2	8,76

Els ingressos fiscals propis d'aquests organismes es componen de taxes en la seva major part i, en una menor mesura, de transferències procedents d'economies domèstiques i institucions sense finalitat de lucre. Com indicador de localització territorial hom utilitza el valor afegit brut en el sector agrari (ILT-25, vegeu l'Anex 2).

Altres Organismes Autònoms

El quadre 2.37. recull les dades corresponents als ingressos fiscals d'altres organismes autònoms que hom considera, en part, procedents de Catalunya.

Quadre 2.37
(en milions de pts)

Anys	<u>Ingressos fiscals propis</u>	
	Catalunya	% s/ Espanya
1973	1.333,3	15,42
1974	1.947,9	15,56
1975	2.818,1	15,70
1976	2.067,1	15,84
1977	3.055,2	15,97
Total període 1973-1977	11.241,6	15,74

Els altres organismes autònoms tenen, en general, un pes quantitatiu molt inferior dels que s'han tractat específicament. No s'hi inclouen aquells que hom considera que tenen la seva activitat clarament localitzada fora de Catalunya (vegeu l'Anex 1). Per tal de localitzar la part dels ingressos fiscals propis d'aquests organismes autònoms que és atribuïble a Catalunya, s'ha emprat la població com indicador més apropiat (ILT-23, vegeu l'Anex 2).

2.3. Ingressos de la Seguretat Social

Cotitzacions de la Seguretat Social

El quadre 2.38. mostra les xifres de recaptació i incidència a Catalunya dels ingressos obtinguts per la Seguretat Social en concepte de cotitzacions.

Quadre 2.38.
(en milions de ptas.)

Anys	<u>Recaptació</u>		<u>Incidència (2 hipòtesis)</u>			
	Catalunya	% s/Esp.	1ª hipòtesi		2ª hipòtesi	
			Catal.	% s/Esp.	Catal.	% s/Esp.
1973	73.443,8	22,62	73.443,8	22,62	63.592,9	19,38
1974	90.102,0	22,17	90.102,0	22,17	79.559,9	19,58
1975	118.909,9	21,72	118.909,9	21,72	107.216,5	19,58
1976	144.151,2	21,56	144.151,0	21,56	130.882,9	19,58
1977	208.640,2	21,41	208.640,2	21,41	190.799,2	19,58
Total pe- ríode 1973-77	635.247,1	21,74	635.247,1	21,74	572.051,4	19,58

La recaptació de quotes de la Seguretat Social a Catalunya se situa en un percentatge elevat, per sobre del 21 %, tots els anys del període 1973-77, si bé pot observar-se una tendència decreixent. Les hipòtesis d'incidència emprades són dos. La primera suposa que totes les quotes són suportades pel factor treball. Com indicador de localització s'utilitza la pròpia recaptació de les quotes. La segona hipòtesi suposa que les quotes pagades pels treballadors són suportades pel factor treball, mentre les quotes aportades pels empresaris són suportades pels consumidors. El mètode emprat per tal de determinar la incidència territorial d'aquest segon supòsit és resumit com ILT-32.

Percepcions sobre productes del camp

El quadre 2.39. reflexa les xifres de recaptació i incidència a Catalunya dels ingressos obtinguts per la Seguretat Social a Catalunya en concepte de percepcions sobre els productes del camp.

Quadre 2.39.
(en milions de ptes.)

Anys	<u>Recaotació</u>		<u>Incidència (una hipòtesi)</u>	
	Catalunya	% s/Esp.	Catalunya	% s/Espan.
1973	968,8	25,61	708,9	18,68
1974	1.141,8	26,77	796,7	18,68
1975	1.211,2	26,15	865,4	18,68
1976	1.007,3	23,42	803,4	18,68
1977	1.569,9	26,55	1.104,5	18,68
Total perío- de 73-77	5.899,0	25,75	4.279,0	18,68

Les percepcions sobre els productes del camp reuneixen totes les característiques de la imposició indirecta. Hom ha considerat, per tant, una única hipòtesi en el sentit de suposar que la incidència recau en els consumidors d'aliments i begudes. Per tant s'utilitza el consum d'aquests productes com indicador estadístic de localització territorial (ILT-1).

3. Resum i conclusions

El quadre 3.1. ofereix un resum de les hipòtesis d'incidència i els indicadors estadístics de localització territorial emprats en l'avaluació de la càrrega tributària suportada a Catalunya, aspecte tractat detalladament a l'apartat 2.2. En l'esmentat quadre s'indica també la clau estadística utilitzada, localitzable en l'Anex 2.

Els resultats agregats són mostrats en els quadres 3.2. a 3.6., referits correlativament a cada un dels anys del període 1973-1977. Els quadres recullen la totalitat de les estimacions realitzades indicant, per a cada concepte d'ingrés, la recaptació i les diferents hipòtesis d'incidència a Catalunya, la recaptació total a Espanya i el percentatge que representen les primeres sobre la segona. De l'anàlisi de les dades proporcionades per aquests quadres i pel quadre 3.7., que mostra xifres mitjanes del període, se'n desprenen les conclusions bàsiques del nostre estudi.

Els impostos directes amb un major pes recaptatori foren, durant els anys analitzats, l'impost sobre els rendiments del treball personal i l'impost sobre la renda de les societats. Ambdós junts representaven per la mitjana del període (vegeu el quadre 3.7.) el 69,6 % del total ingressat per la imposició directa al conjunt espanyol. La seva incidència a Catalunya pot avaluar-se en el 23,67 % del total en l'IRTP i el 20,86 % en renda de societats, utilitzant dades mitjanes del període. L'evolució d'aquests percentatges durant 1973-77 fou de 24,13 % - 23,53 % - 24,14 % - 23,49 % - 23,49 % en el primer i de 20,90 % - 20,87 % - 20,84 % - 19,50 % - 20,85 % en el segon. Es tracta, per tant, de percentatges relativament estables amb una dispersió petita.

La comparació de les dades d'incidència amb les de recaptació en aquests dos impostos posa en relleu en els dos casos que el pes de la càrrega tributària suportada per residents catalans és superior que la recaptació ingressada en les seves delegacions. Pel que fa a l'IRTP, la diferència és de l'ordre dels 3.000 milions per a la mitjana del període. És a dir, una mica més del

1 % dels ingressos totals procedents de Catalunya. En aquest cas, la causa cal atribuir-la, en bona part, al fet ja assenyalat a l'apartat 2.2. que algunes empreses multiprovincials de certa importància (en especial, del sector serveis) centralitzen els seus ingressos al lloc on tenen la seu administrativa.

També les recaptacions a Catalunya de l'impost sobre la renda de societats són menors, en volum, que la incidència estimada. En aquest cas, tanmateix, la quantitat sembla menys important, tant percentualment com en volum, ja que la diferència pot xifrar-se en una quantitat de l'ordre de 1.500 milions per a la mitjana del període. La causa de la discrepància és atribuïble, a la centralització de domicilis socials que té lloc a regions com Madrid i Euskadi, d'empreses que, o bé tenen accionistes localitzats en altres regions, o bé venen els seus productes en tot el territori, o bé despleguen la seva activitat productiva en altres zones. Cal indicar, tanmateix, que mentre pels anys 1973-74-75 la hipòtesi d'incidència al consum proporcionaria unes xifres de recaptació més altes que la càrrega fiscal suportada, els anys 1976-77, en canvi, en qualsevol de les hipòtesis d'incidència, la recaptació mostraria xifres més reduïdes que les d'incidència estimada.

Els altres impostos directes tenen una menor importància. En l'impost sobre rendes del capital, que vindria a continuació, la participació de Catalunya en el total és avaluable en un percentatge del 23,20 %, superior al 20,18 % de recaptació. Aquest percentatge mostra un comportament irregular al llarg del període, amb un salt a partir de 1975. La causa pot radicar en la inclusió dels interessos dels dipòsits bancaris entre els fets imposables per aquest impost. En qualsevol cas, la retenció en origen de l'impost sobre dividends i interessos d'obligacions, per la centralització a Madrid i Euskadi de domicilis fiscals de grans empreses, explicaria aquest fet.

En llicència fiscal i quota de beneficis, en canvi, la recaptació a Catalunya per l'impost sembla superior que no la incidència estimada. En a-

quest cas, el fet té lloc per l'elevat número d'empresaris individuals existents a Catalunya. En la hipòtesi de translació de l'impost al consum el percentatge és més baix, fet que fa reduir la xifra d'incidència estimada.

Globalment, els impostos directes suportats per residents catalans, amb xifres mitjanes del període, poden avaluar-se en 57.761,1 milions de peses., segons les nostres estimacions, el que suposaria un 22,00% del total espanyol. El seu pes sobre els ingressos totals de l'Estat procedents de Catalunya és del 42,20 %, percentatge més alt que el 39,07 % que tenen els impostos directes recaptats per l'Estat a tota Espanya sobre el conjunt d'ingressos fiscals estatals. Aquest fet posa en relleu, en definitiva, el major pes que té aquesta forma d'imposició a Catalunya, en relació a altres zones de l'Estat. D'altra banda, el major percentatge d'incidència que no de recaptació indica que Catalunya importa càrrega tributària directa. És a dir, hi ha una part dels impostos directes pagats per ciutadans residents a Catalunya que no són recaptats a Catalunya sino en altres zones de l'Estat i que, bé per mecanismes de retenció, bé per mecanismes de translació de la càrrega, són detrets de rendes de residents catalans.

Durant els anys estudiats, els impostos indirectes amb un major volum de recaptació van ser l'impost general sobre el tràfic d'empreses, l'impost de luxe i la renda de duanes. Amb dades de la mitjana del període, aquests tres tributs suposaven, per al conjunt espanyol, un 64,32 % del total de recaptació indirecte. Pel que fa a l'impost de luxe i l'IGTE, la incidència estimada a Catalunya és inferior que la recaptació que hi fou efectuada, confirmant així la idea més generalitzada que Catalunya, com regió exportadora de mercaderies i serveis a la resta d'Espanya hi exporta càrrega tributària indirecte. Així, per luxe, mentre el percentatge d'incidència fou del 20,64 %, la recaptació suposà el 23,34 % del total espanyol. El fet té lloc per la importància de les recaptacions a Catalunya dels epígrafs gravats en origen (instruments i aparells musicals, perfumeria, joieria, etc.), que compensa sobradament

el fet que altres recaptacions (com tabac i benzina super) estiguin centralitzades a la DGT. En conjunt, doncs, uns 2.400 milions de ptes. serien transferits a altres zones de l'Estat per aquest conducte.

Quant a l'IGTE, el percentatge de recaptació sobre el total espanyol (31,09 %) és molt superior que el percentatge d'incidència estimada (18,92 %) amb dades de la mitjana del període 1973-77. La diferència suposa una exportació de càrrega tributària a altres zones de l'Estat per valor de 9.200 milions (39,14 % de la recaptació), aproximadament, durant els anys estudiats. En valorar la participació de les delegacions catalanes en la recaptació total de l'IGTE cal tenir en compte, tanmateix, que en mitjana dels anys considerats, la DGT mostra una recaptació negativa de 16.661,4 milions de ptes. Per tant, la participació de Catalunya en la recaptació total provincial (prescindint de la DGT) no és del 31,09 % (com mostra el quadre 3.7.) sino del 24,95 %, percentatge sensiblement inferior, que reduiria al 24,17 % el percentatge de càrrega transl.ladada. És necessari destacar aquest fet, de la mateixa manera que es posarà en relleu, més endavant, quan les discrepàncies entre recaptació i incidència mostren una xifra més alta en aquest segon concepte, com a conseqüència de la translació de càrrega tributària ingressada no en altres delegacions sino en la DGT.

Pel que fa referència a la renda de Duanes, l'elevat percentatge de la seva recaptació a Catalunya és originat, exclusivament, per la condició fronterera de les seves províncies i, en especial, la de Girona. En realitat, la significativitat de la xifra de recaptació es nul.la, si bé és mostrada en els diferents quadres com a tal, per tal de mantenir l'homogeneïtat dels conceptes utilitzats. Té més interès, en canvi, el comportament d'altres impostos indirectes, la potència recaptatòria dels quals és de segon ordre com transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, especials i monopolis.

En transmissions patrimonials la incidència a Catalunya és lleugerament superior que la xifra de recaptació, a causa de la centralització d'operacions a Madrid, si bé es tracta de xifres del mateix ordre. En canvi, en els

monopolis del timbre (actes jurídics documentats), petrolis i tabacs, es produeix una importació de càrrega tributària d'un cert volum. És a dir, el volum d'ingressos suportats per ciutadans residents a Catalunya és molt més elevat que no el de recursos recaptats en el seu territori, a causa que els monopolis ingressen els impostos a la DGT, mentre que els consumidors (acceptant la hipòtesi de translació al consum) resideixen a tot el territori. També en especials té lloc un fenomen semblant per la importància de la recaptació per la DGT i per la delegació de Madrid, dels impostos sobre petrolis i els seus derivats i l'ús del telèfon, respectivament.

En resum, doncs, pot afirmar-se que, globalment considerada, la imposició indirecta origina una exportació de càrrega tributària de Catalunya cap altres zones de l'Estat, que pot avaluar-se en una xifra de més de 25.000 milions de ptes. pels anys del període estudiat. Aquest fet té el seu reflex en que mentre el percentatge d'incidència sobre el total espanyol se situa en el 19,60 %, el de recaptació assoleix el 27,20 %. Tanmateix, si hom exclou del càlcul la renda de duanes, les característiques especials de la qual ja han estat considerades, els resultats són força diferents, ja que el percentatge de recaptació se situa en el 19,09 %, molt inferior al 27,20 % abans indicat, i també inferior al 19,77 % en que pot estimar-se la participació real de Catalunya en els impostos indirectes de l'Estat. El fet és conseqüència del doble efecte de, per una banda, l'exportació tributària que té lloc en impostos com l'IGTE i luxe, en els quals la recaptació a Catalunya és suportada, via exportació de mercaderies, per altres regions, i per altra banda, la importació que es produeix en aquells tributs, com actes jurídics documentats, especials i monopolis, que essent ingressats en la DGT, són en part suportats a Catalunya.

És remarcable, d'altra banda, que la participació de Catalunya en el total suportat per imposició indirecta és menor que no en la imposició directa, com a conseqüència del fet que mentre aquesta es localitza més aviat per criteris de renda (i, encara, progressivament), la imposició indirecta

més aviat incideix d'acord amb en el consum, en el qual la participació de Catalunya és més reduïda. En les taxes i altres ingressos, el percentatge de participació de Catalunya és encara més reduït. Per al conjunt del període és avaluable en el 17,52 %, seguint el criteri bàsic que repercuteixin, fonamentalment, en els usuaris directes. La utilització, en molts casos, de l'indicador de població serveix d'explicació per la disminució del percentatge. En qualsevol cas, el pes de les taxes en els ingressos globals del SPC és reduït, tant si es valora a escala espanyola com catalana. En conjunt, dels ingressos totals de l'Estat - sempre per a la mitjana del període 1973-77 -, un 39,07 % procedeixen de la imposició directa, un 52,04 % de la indirecta, i només un 8,89 % de taxes i altres ingressos. A Catalunya, d'altra banda, els percentatges són 42,20 %, 50,10 % i 7,70 %, respectivament. És a dir, el pes de les taxes i altres ingressos és encara més reduït.

Els ingressos fiscals propis dels OA tenen encara una menor importància. A l'apartat 2.1. ja s'ha posat en relleu que la consolidació de les xifres del SPC, eliminant les transferències procedents d'altres agents dels ingressos dels OA, reduïa el seu volum notablement. Acceptant la hipòtesi que aquests ingressos són suportats, substancialment, pels usuaris directes dels serveis, Catalunya contribuiria en un 16,72 % al total espanyol. El seu pes en el total dels ingressos del SPC generats a Catalunya equivaldria tant sols al 3,11 % del total, posant així en relleu que es tracta d'un ingrés de menor importància.

El quadre 3.8. mostra l'evolució dels ingressos del SPC a Catalunya, per grans conceptes. L'aspecte més rellevant és l'estabilitat global mostrada per les xifres, si bé cal constatar l'augment experimentat per la incidència a Catalunya dels ingressos de l'Estat, fet observable tant en la imposició directa com en la indirecta.

Per últim, els quadres 3.9. i 3.10. mostren com la incidència depen, en última instància, de les hipòtesis preses en consideració. Així, en la hi-

hipòtesi més progressiva, suposant que els propietaris del capital i de la renda suporten aquells impostos en que aquesta hipòtesi és contemplada, la participació de Catalunya en el total d'ingressos del SPC, i en especial de l'Estat, és força superior que en la hipòtesi més regressiva, considerant que són els consumidors els qui suporten la càrrega tributària quan aquesta hipòtesi és considerada. Aquest comportament és conseqüència del fet que la participació de Catalunya en renda i riquesa és més elevada que no en el consum, però tindria, en canvi, un signe oposat en altres regions en les que els percentatges de participació mostren característiques contràries.

Segons mostra el quadre 3.10. , els ingressos del SPC a Catalunya, en la hipòtesi més progressiva, són superiors als que s'obtidrien en la hipòtesi més regressiva en un 7,09 % en mitjana dels anys considerats. D'altra banda, i també d'acord amb les dades d'aquest quadre i les que poden obtenir-se de l'Anex 2, la pressió fiscal central de Catalunya fou, en l'any 1973, del 25,22 % en la hipòtesi més progressiva i del 23,38 % en la més regressiva, amb un diferencial de l'1,84 %, a causa de l'efecte de progressivitat. L'any 1977, en canvi, la pressió fiscal fou del 26,81 % en la hipòtesi més progressiva i del 25,20 % en la més regressiva, amb un diferencial de l'1,61 % per l'efecte de progressivitat. L'augment de pressió fiscal experimentat a Catalunya és de similar importància que el que emprant les mateixes fonts - es desprén que s'ha experimentat al conjunt espanyol. En aquest cas, la pressió fiscal central se situaria tant el 1973 com el 1977 per sota de la catalana : 23,94 % i 25,60 % respectivament, enlloc dels percentatges 24,30 % i 26,01 % que, emprant la mitjana de les dos hipòtesis, s'obtenen per Catalunya. El percentatge d'augment de les pressions fiscals centrals a Catalunya i Espanya és, per tant, molt semblant, i se situa en el 7 %.

Incidència i localització territorial dels ingressos fiscals del SPC

<u>Concepte d'Ingrés</u>	<u>Hipòtesis d'incidència</u>	<u>Indicadors estadístics de localització territorial</u>	<u>Clau (Annex 2)</u>
Contribució territorial Rústica	1ª: Propietaris de la terra	Recaptació de l'impost	III 1
Contribució territorial Urbana	2ª: Consumidors de productes agropecuaris	Consum d'aliments i begudes	III 1
Impost sobre els Rendiments del Treball Personal	Propietaris urbans	Recaptació de l'impost	
Impost sobre les Rendes del Capital	Perceptors dels rendiments	Recaptació corregida de l'impost	III 2
	Perceptors de les rendes	Interessos i dividends (Indicador A)	III 3
		Deposits de bancs i caixes (Indicador B)	III 4
Eficència fiscal i Quota de beneficis	1ª: Propietaris del capital	Recaptació de l'impost	
Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (Q.Glòbal)	2ª: Consumidors	Consum de les economies domèstiques	III 5
Impost sobre la Renda de les Societats	Perceptors de les rendes	Recaptació de l'impost	
	1ª: Propietaris del Capital	Dividends	III 6
	2ª: Consumidors	Consum de les economies domèstiques	III 5
	3ª: Treballadors	Ocupació assalariada en indústria i serveis	III 7
Quota de Drets Passius i Subsidis Familiars	Perceptors de les rendes	Recaptació de l'impost	
Cànon sobre investigació i explotació d'hidrocarburs	Consumidors específics	Consum de productes petrolífers	III 8
Cànon C.I.N.E.	Usuaris directes	Liquidació de l'impost	III 9
		Telèfons instal·lats	III 10
Impost General sobre Successions "morlis causa"	Causants	Recaptació de l'impost	
Impost sobre Transmissions Patrimonials	Adquirents	Recaptació corregida de l'impost (Indicador A)	III 11
		Renda (Indicador B)	III 12
		Número d'instruments notariais (Indicador C)	III 13

QUADRE 3 -1 (continuació)

Incidència i localització territorial dels ingressos fiscals del SPC

Concepte d'ingrés	Hipòtesis d'incidència	Indicadors estadístics de localització territorial	Clau (Annex 7)
Impost sobre Actes Jurídics Documentats	Consumidors	Consum de les economies domèstiques (Indicador A)	III-5
Impost general sobre el tràfic d'empreses	Consumidors	Renda (Indicador B)	III-17
Impost especial sobre Alcohol, Sucre, Xicòria, Cervesa, etc.	Consumidors específics	Venda d'efectes timbrats (Indicador C)	III-14
Impost especial sobre l'ús del telèfon	Usuaris directes	Consum de les economies domèstiques	III-5
Impost especial sobre el Petrol i els seus derivats	Consumidors específics	Consum d'aliments i begudes	III-1
Impost de Luxe	Consumidors específics	Liquidació de l'impost	III-9
		Consum de benzina normal/Consum de les economies domèstiques	III-15
		Consum de tabac (Indicador A)	III-16
		Consum de benzina super i extra (Indicador B)	III-17
		Matriculació de turismes (Indicador C)	III-18
		Consum de aliments i begudes (Indicador D)	III-1
Impost sobre la Publicitat de Radiodifusió	Consumidors	Consum d'articles duraders (Indicador E)	III-19
Renda de Duanes	Consumidors	Consum de les economies domèstiques	III-5
Monopolis fiscals (tabacs)	Consumidors específics,	Consum de les economies domèstiques	III-5
Monopolis fiscals (petrolis)	Consumidors específics	Consum de tabac	III-16
Impostos extingits	Consumidors	Consum de productes petrolífers	III-8
Taxes de Correus i Telecomunicacions	Usuaris directes	Consum de les economies domèstiques	III-5
		Venda de segells	III-20
		Telegrams expedits	III-21
		Curs postals i telegràfics	III-22
Taxes parafiscals	Usuaris directes	Població (Indicador A)	III-23
		Renda (Indicador B)	III-12

Incidència i localització territorial dels ingressos fiscals del SPC

<u>Concepte d'ingres</u>	<u>Hipòtesis d'incidència</u>	<u>Indicadors estadístics de localització territorial</u>	<u>Clau (Anex 2)</u>
Altres taxes	Usuaris directes	Població	III 23
Loteries	Apostants	Venda de loteries	III 24
Altres transferències corrents	-----	Població	III 23
Transferències de capital	-----	Població	III 23
Obra de Protecció de Menors (OA)	-----	Recaptació impost sobre espectacles públics	III 30
Prefectura Central de Tràfic (OA)	Usuaris	Permisos de conduir	III 26
Ports (OA)	Usuaris directes	Ingressos propis dels ports catalans (Indicador A)	
Universitats (OA)	Usuaris directes	Transports marítims (Indicador B)	III 27
Aeroports (OA)	Usuaris directes	Ingressos propis de les universitats catalanes (Indicador A)	
Traveses (OA)	Apostants	Alumnes universitaris (Indicador B)	III 28
Organismes Autònoms Agraris	Rendes Agràries	Transports aeris	III 29
Altres Organismes Autònoms	-----	Recaptació de traveses	III 31
Seguretat Social (Quotes treballadors)	Treballadors	Valor Afegit Brut agrari	III 25
Seguretat Social (Quotes empresarials)	1a: Treballadors	Població	III 23
Seguretat Social (impostos indirectes)	2a: Consumidors	Recaptació de les quotes	
	Consumidors de productes agraris	Recaptació de les quotes	
		Càrrega fiscal en el consum	III 32
		Consum d'aliments i begudes	III 1

QUADRE 3 - 2

Recaptació i incidència a Catalunya dels ingressos del SPC (1973)

(en milions de ptas.)

Concepte d'ingrés ¹	Catalunya		Espanya		Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència ²	% s/Espanya	
Contribució Territorial Rústica i Pecunària	132,0	8,09	218,4	13,39	1.631,6
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			132,0	8,09	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			304,8	18,68	
Contribució Territorial Urbana	1.732,6	22,84	1.732,6	22,84	7.384,8
Rendiments del Treball Personal	10.089,3	20,61	11.812,2	24,13	48.953,6
Rendes del Capital	2.452,0	16,96	3.378,9	23,36	14.458,4
indicador A			3.331,2	23,04	
indicador B			3.426,6	23,70	
Llicència fiscal: Quota de beneficis	3.111,4	23,82	2.791,3	21,37	13.060,6
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			3.111,4	23,82	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			2.471,1	18,92	
Renda Persones Físiques (quota global)	1.322,3	27,10	1.322,3	27,10	6.202,1
Renda de Societats	9.902,3	21,60	9.580,0	20,90	45.837,3
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			10.372,7	22,63	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			8.672,4	18,92	
3ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			9.580,0	20,90	
Quota de Drets Passius i Subsídies Familiars	236,7	8,75	236,7	8,75	2.704,2
Cànon sobre investigació i explotació d'hidrocarburs			12,9	19,81	65,3
Cànon C.T.N.E.	--	--	--	--	--
Successions 'mortis causa'	1.135,4	16,21	1.135,4	16,21	7.005,0
TOTAL IMPOSTOS DIRECTES	30.114,0	20,42	32.220,7	21,84	147.502,9

QUADRE 3-2 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Transmissions patrimonials	5.044,5	21,12	4.933,1	23.888,9
indicador A			5.962,7	24,96
" B			4.773,0	19,98
" C			4.933,1	20,65
Actes Jurídics Documentals	354,2	2,02	3.503,5	17.535,0
indicador A			3.317,6	18,92
" B			3.503,5	19,98
" C			3.696,4	21,08
Tràfec d'empreses	15.822,1	25,42	11.778,1	62.252,0
Especial sobre sucre, xicoria, etc.	1.185,7	16,97	1.304,8	6.985,0
Especial sobre l'ús del telèfon	--	--	1.068,9	5.232,6
Especial sobre el petroli i els seus derivats	3.015,3	17,29	3.219,5	17.440,6
Luxe ³	14.186,0	22,46	12.828,6	63.151,8
Publicitat de Radiodifusió	--	--	15,2	80,2
Renda de Duanes	27.917,1	65,99	8.004,6	42.307,4
Monopolis fiscals (tabacs)	--	--	1.184,2	8.890,2
Monopolis fiscals (petrolis)	--	--	5.221,0	26.355,6
Impostos extingits	80,6	23,71	64,3	340,0
TOTAL IMPOSTOS INDIRECTES	67.605,5	24,63	53.125,8	274.459,3

QUADRE 3 - 2 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència %s/Espanya	
Taxes de Correus i Telecomunicacions	8,5	0,09	1.945,2	9.013,7
Taxes parafiscals	1,0	0,01	1.777,7	10.015,0
indicador A			1.554,3	15,42
indicador B			2.001,0	19,98
Altres taxes	514,9	4,62	1.720,2	11.154,5
loteries	--	--	1.523,9	9.001,2
Altres transferències corrents	--	--	5,0	34,4
Transferències de capital	1,5	8,82	1,5	17,0
TOTAL TAXES I ALTRES INGRESSOS	525,9	1,34	6.973,5	39.235,8
TOTAL INGRESSOS ESTAT	98.245,4	21,30	92.320,0	461.198,0
Obra de Protecció de Menors (OA)	210,2	995,0
Prefectura Central de Tràfic (OA)	207,4	1.279,7
Ports (OA)	623,0	4.837,3
indicador A		
indicador B			623,0	12,88
Universitats	169,3	903,8
indicador A		
indicador B			169,3	18,73
Aeroports (OA)	334,2	2.284,3
Travesses (OA)	3.072,4	13.381,7
Organismes Autònoms agraris	126,5	1.267,4

QUADRE 3 - 2 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya		Incidència	% s/Espanya	Espanya Recaptació
	Recaptació	%s/Espanya			
Altres Organismes Autònoms	1.333,3	15,42	8.646,5
Organismes Autònoms no localitzats a Catalunya	---	---	2.206,0
TOTAL INGRESSOS OA	6.076,3	16,97	35.801,7
Quotes Seguretat Social	73.443,8	22,62	68.518,4	21,10	324.770,1
1ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			73.443,8	22,62	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			63.592,9	19,58	
Percepcions sobre productes del camp	968,8	25,51	708,9	18,68	3.795,2
TOTAL INGRESSOS SEURETAT SOCIAL	74.412,6	22,65	69.227,3	21,07	328.515,3
TOTAL INGRESSOS SPC	167.623,6	20,31	825.515,0

Font: Vegeu l'apartat 2 i l'Annex 1.

Notes:

- 1.- Quan no s'indica res es tracta de conceptes d'ingrés en els quals s'ha establert una única hipòtesis d'incidència.
- 2.- En la fila del concepte d'ingrés apareix la mediana de les diferents estimacions. En cas d'haver-hi un número parell, s'utilitza la mitjana de les dos xifres medianes.
- 3.- Es proporciona la xifra agregada dels diferents epígrafs, per els quals no hi ha dades desglossades de recaptació.

QUADRE 3 - 3

Recaptació i incidència a Catalunya dels ingressos del SPC (1974)

(en milions de ptes.)

Concepte d'ingrés ¹	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència ² % s/Espanya	
Contribució Territorial Rústica i Pecuària	143,2	7,85	242,1	1.824,8
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			143,2	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			340,9	
Contribució Territorial Urbana	2.281,2	22,36	2.281,2	10.200,4
Rendiments del Treball Personal	14.200,6	20,34	16.430,7	69.828,6
Rendas del Capital	2.694,9	16,96	3.697,3	15.909,2
indicador A			3.675,0	
indicador B			3.719,6	
Llicència fiscal i Quota de beneficis	3.864,1	22,88	3.530,1	16.892,0
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			3.864,1	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			3.196,0	
Quota Persones Físiques (quota global)	1.158,9	20,33	1.158,9	5.699,8
Quota de Societats	12.767,2	22,20	12.002,4	57.510,2
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			13.158,3	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			10.880,9	
3ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			12.002,4	
Quota de Drets Passius i Subsidis Familiars	276,0	8,95	276,0	3.085,3
Cànon sobre investigació i explotació d'hidrocarburs	--	--	62,4	315,1
Cànon C.T.N.E.

QUADRE 3 - 3 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Successions mortis causa ¹	1.872,1	22,48	1.872,1	8.328,3
TOTAL IMPOSTOS DIRECTES	39.258,2	20,71	41.553,2	189.593,8
Transmissions patrimonials	6.199,6	19,91	6.430,8	31.142,1
indicador A			7.489,7	24,05
indicador B			6.248,7	20,07
indicador C			6.430,8	20,65
Actes Jurídics Documentats	442,2	2,02	4.391,5	20,07
indicador A			4.139,9	18,92
indicador B			4.391,5	20,07
indicador C			4.612,5	21,08
Tràfec d'empreses	19.910,0	24,93	15.112,2	18,92
Especial sobre sucre, xicoria, etc.	1.112,4	16,79	1.237,6	18,68
Especial sobre l'ús del telèfon	--	--	1.199,6	19,88
Especial sobre el petroli i els seus derivats	3.074,0	16,72	3.393,2	18,46
tauxé ³	16.096,4	23,52	13.815,4	20,19
Publicitat de Radiodifusió	--	--	15,0	18,92
Renda de Duanes	32.119,3	72,16	8.421,5	18,92
Monopolis fiscals (tabacs)	--	--	1.142,4	13,07
Monopolis fiscals (petrolis)	--	--	46,4	19,81
Impostos extingits	122,0	26,46	87,3	18,92
TOTAL IMPOSTOS INDIRECTES	79.075,9	27,61	55.292,9	19,31
				286.408,0

QUADRE 3 - 3 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació	
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya		
Taxes de Correns i Telecomunicacions	9,4	0,10	2.093,7	21,50	9.736,0
Taxes parafiscals	2,4	0,01	4.342,4		24.374,9
indicador A			3.792,7	15,56	
indicador B			4.892,0	20,07	
Altres taxes	611,1	4,49	2.119,9	15,56	13.624,0
loteries	--	--	2.126,4	16,97	12.530,3
Altres transferències corrents	--	--	5,5	15,56	45,1
Transferències de capital	--	--	--	--	22,5
TOTAL TAXES I ALTRES INGRESSOS	622,9	1,03	10.687,9	17,71	60.332,8
TOTAL INGRESSOS ESTAT	118.957,0	22,18	107.534,0	20,05	536.334,6
Obra de Protecció de Menors (OA)	217,7	21,59	1.008,2
Prefectura Central de Tràfec (OA)	298,4	17,52	1.703,0
Ports (OA)	650,3	11,77	5.525,4
Indicador A	
indicador B	650,3	11,77	
Universitats (OA)	278,8	18,03	1.546,5
indicador A	
indicador B	278,8	18,03	
Aeroports (OA)	435,7	14,80	2.943,8
Travesses (OA)	3.694,9	23,41	15.783,5
Organismes Autònoms agraris	113,1	9,19	1.230,2
Altres Organismes Autònoms	1.947,9	15,56	12.518,6

QUADRE 3 - 3 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Organismes Autònoms no localitzats a Catalunya	--	3.366,5
TOTAL INGRESSOS OA	7.636,8	45.625,7
Quotes Seguretat Social	90.102,0	22,17	84.831,0	406.332,6
1ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			90.102,0	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			79.559,9	
Percepcions sobre productes del camp	1.141,8	26,77	796,7	4.264,7
TOTAL INGRESSOS SEGURETAT SOCIAL	91.243,8	22,22	85.627,7	410.597,3
TOTAL INGRESSOS SPC	200.798,5	992.557,6

Font: Vegeu l'apartat 2 i l'Anex I.

Notes:

- 1.- Quan no s'indica res es tracta de conceptes d'ingrés en els quals s'ha establert una única hipòtesis d'incidència.
- 2.- En la fila del concepte d'ingrés apareix la mediana de les diferents estimacions. En cas d'haver-n'hi un número parell, s'utilitza la mitjana de les dos xifres medianes.
- 3.- Es proporciona la xifra agregada dels diferents epígrafs, per els quals no hi ha dades desglossades de recaptació.

QUADRE 3 - 4

Recaptació i incidència a Catalunya dels ingressos del IPC (1975)

(en milions de pts.)

Concepte d'ingrés ¹	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència ² % s/Espanya	
Contribució Territorial Rústica i Pecüaria	142,4	7,97	238,1	13,32
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			142,4	7,97
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			333,7	18,68
Contribució Territorial Urbana	2.401,8	25,14	2.401,8	25,14
Rendiments del Treball Personal	19.719,2	21,16	22.493,6	24,14
Rendes del Capital	4.134,3	20,92	4.583,2	23,19
indicador A			4.576,3	23,16
indicador B			4.590,1	23,23
Llicència fiscal i Quota de beneficis	3.685,9	21,51	3.463,9	20,22
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			3.685,9	21,51
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			3.241,8	18,92
Renda Persones Físiques (quota global)	1.477,6	19,01	1.477,6	19,01
Renda de Societats	16.317,0	20,02	16.985,2	20,84
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			18.851,7	23,13
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			15.420,4	18,92
3ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			16.985,2	20,84
Quota de Drets Passius i Subsidis Familiars	349,9	8,85	349,9	8,85
Cànon sobre investigació i explotació d'hidrocarburs	--	--	3,5	19,91
				17,5
				3.955,2
				17,5

QUADRE 3 - 4 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Cànon C.T.N.F.	--	--	479,3	2.266,4
Successions 'mortis causa'	2.087,4	21,99	2.087,4	9.492,0
TOTAL IMPOSTOS DIRECTES	50.315,5	20,42	54.563,5	246.417,6
Transmissions patrimonials	7.111,3	20,31	7.229,1	35.007,7
Indicador A			8.541,9	24,40
Indicador B			7.054,1	20,15
Indicador C			7.229,1	20,65
Actes Jurídics Documentats	474,4	1,86	5.150,3	20,15
indicador A			4.836,0	18,92
indicador B			5.150,3	20,15
indicador C			5.388,0	21,08
Tràfec d'empreses	22.321,2	27,78	15.201,5	18,92
Especial sobre sucre, xicoria, etc.	1.241,9	18,19	1.275,5	18,68
Especial sobre l'ús del telèfon	--	--	1.432,0	20,61
Especial sobre el petroli i els seus derivats	2.899,9	16,97	3.160,3	18,49
Luxe ³	18.026,4	22,45	16.702,4	20,80
Publicitat de Radiodifusió	--	--	15,1	18,92
Renda de Duanes	29.201,4	58,16	9.500,2	18,92
Monopolis fiscals (tabacs)	--	--	1.969,3	17,04
Monopolis fiscals (petroli)	--	--	2.448,6	19,91
Impostos extingits	67,5	19,59	65,2	18,92
TOTAL IMPOSTOS INDIRECTES	81.344,0	24,91	64.149,5	326.584,4

QUADRE 3-4 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya		
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	Recaptació	% s/Espanya	Recaptació
Taxes de Correus i Telecomunicacions	17,6	0,14	2.690,1	21,61		12.449,9
Taxes parafiscals	2,0	0,01	3.742,6	17,92		20.879,0
indicador A			3.278,0	15,70		
indicador B			4.207,1	20,15		
Altres taxes	668,0	4,54	2.309,4	15,70		14.709,3
loteries	---	---	2.922,6	16,39		17.831,8
Altres transferències corrents	---	---	17,9	15,70		114,7
Transferències de capital	0,5	0,47	0,5	0,47		107,5
TOTAL TAXES I ALTRES INGRESSOS	688,1	1,04	11.683,1	17,68		66.092,2
TOTAL INGRESSOS ESTAT	132.347,6	20,71	130.396,1	20,40		639.094,2
Obra de Protecció de Menors (OA)	248,7	21,62		1.150,5
Prefectura Central de Tràfec (OA)	427,5	17,10		2.500,1
Ports (OA)	867,8	13,16		6.594,6
indicador A		
indicador B	867,8	13,16		
Universitats (OA)	488,4	17,75		2.751,3
indicador A		
indicador B	488,4	17,75		
Aeroports	495,6	15,35		3.228,4
Travesses (OA)	3.543,4	22,45		15.783,5

QUADRE 3 - 4 (continuació)

Concepte d'ingres	Recaptació	% s/Espanya	Incidència	% s/Espanya	Espanya Recaptació
Organismes Autònoms agraris	150,8	8,40	1.794,8
Altres Organismes Autònoms	2.818,1	15,70	17.949,5
Organismes Autònoms no localitzats a Catalunya	--	--	3.787,9
TOTAL INGRESSOS OA	9.040,3	16,28	55.540,6
Quotes Seguretat Social	118.909,9	21,72	113.063,2	20,65	547.471,9
1ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			118.909,9	21,72	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			107.216,5	19,58	
Percepcions sobre productes del camp	1.211,2	26,15	865,4	18,68	4.632,5
TOTAL INGRESSOS SEGURETAT SOCIAL	120.121,1	21,76	113.928,6	20,64	552.104,4
TOTAL INGRESSOS SPC	253.365,0	20,32	1.246.739,2

Font: Vegeu l'apartat 2 i l'Anex I.

Notes:

- 1.- Quan no s'indica res es tracta de conceptes d'ingrés en els quals s'ha establert una única hipòtesis d'incidència.
- 2.- En la fila del concepte d'ingrés apareix la mediana de les diferents estimacions. En cas d'haver-n'hi un número parell, s'utilitza la mitjana de les dos xifres medianes.
- 3.- Es proporciona la xifra agregada dels diferents epígrafs, per els quals no hi ha dades desglossades de recaptació.

QUADRE 3 - 5

Recaptació i incidència a Catalunya dels ingressos del SIC (1976)

(en milions de pts.)

Concepte d'Ingrés	Catalunya		Espanya Recaptació
	Recaptació	Incidència ² % s/Espanya	
Contribució Territorial Rústica i Pecüaria	152,2	7,76	1.960,9
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)	259,2	13,22	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)	152,2	7,76	
Contribució Territorial Urbana	366,2	18,68	
Rendiments del Treball Personal	2.661,7	25,13	10.592,7
Rendes del Capital	25.892,8	20,69	125.157,0
indicador A	8.203,4	21,47	38.205,5
indicador B	8.909,6	23,32	
Llicència fiscal i Quota de beneficis	8.764,3	22,94	
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)	4.026,7	22,08	18.239,6
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)	3.738,8	20,50	
Renda Persones Físiques (quotaglobal)	4.026,7	22,08	
Renda de Societats	3.450,9	18,92	
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)	1.970,8	19,50	10.109,0
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)	16.130,9	17,16	93.984,0
3ª hipòtesis d'incidència (treballadors)	22.208,4	23,63	
Quota de Drets Passius i Subsidis Familiars	17.781,8	18,92	
Cànon sobre investigació i explotació d'hidrocarburs	19.595,7	20,85	
	410,9	8,93	4.602,4
	--	--	9,8

QUADRE 3-5 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Cànon C.T.N.E.	--	--	605,6	2.845,1
Successions mortis causa ¹	1.692,8	17,96	1.692,8	9.425,3
TOTAL IMPOSTOS DIRECTES	61.142,2	19,40	69.175,5	315.130,6
Transmissions patrimonials	7.418,4	19,15	7.960,3	38.740,9
indicador A			8.666,3	22,37
indicador B			7.800,5	20,14
indicador C			7.960,3	20,55
Actes Jurídics Documentats	452,7	1,47	6.206,4	30.816,4
indicador A			5.830,5	18,92
indicador B			6.206,4	20,14
indicador C			6.496,1	21,08
Tràfec d'empreses	21.349,6	37,61	10.739,5	56.762,8
Especial sobre sucre, xicoria, etc.	1.379,3	20,86	1.235,3	6.613,0
Especial sobre l'ús del telèfon	--	--	2.087,2	10.064,7
Especial sobre el petroli i els seus derivats	3.430,5	24,78	2.559,7	13.843,5
Luxe ³	22.639,1	23,17	20.242,7	97.698,0
Publicitat de Radiodifusió	--	--	13,1	69,1
Renda de Duanes	46.951,6	51,06	17.397,5	91.953,1
Monopolis fiscals (Tabacs)	--	--	2.115,4	11.597,5
Monopolis fiscals (petrolis)	--	--	6.146,4	31.168,6

QUADRE 3-5 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Impostos extingits	27,1	25,35	20,2	106,9
TOTAL IMPOSTOS INDIRECTES	103.648,3	26,62	76.723,7	389.434,5
Taxes de Correus i Telecomunicacions	17,1	0,13	2.786,5	13.065,6
Taxes parafiscals	0,6	0,01	1.812,9	10.076,7
indicador A			1.596,2	15,84
indicador B			2.029,5	20,14
Altres taxes	934,0	6,91	2.140,2	13.511,4
Loteries	--	--	2.716,5	17.160,7
Altres transferències corrents	--	--	7,2	47,3
Transferències de capital	--	--	--	77,7
TOTAL TAXES I ALTRES INGRESSOS	951,7	1,77	9.463,3	53.889,4
TOTAL INGRESSOS ESTAT	165.742,2	21,85	155.362,5	758.454,5
Obra de Protecció de Menors (OA)	250,6	1.168,1
Prefectura Central de Tràfec (OA)	546,1	3.199,1
Ports (OA)	1.183,1	7.440,2
indicador A			1.399,7	18,81
indicador B			966,5	12,99

QUADRE 3-5 (continuació)

Catalunya

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Universitats (OA)	234,3	1.438,0
indicador A			190,5	
indicador B			278,1	
Aeroports (OA)	492,1	3.298,2
Travesses (OA)	3.824,0	16.669,5
Organismes Autònoms agraris	154,2	1.897,2
Altres Organismes Autònoms	2.087,1	13.175,9
Organismes Autònoms no localitzats a Catalunya	--	4.246,2
TOTAL INGRESSOS OA	8.771,5	52.462,4
Quotes Seguretat Social	144.151,2	21,56	137.517,1	668.452,0
1ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			144.151,2	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			130.882,9	
Percepcions sobre productes del camp	1.007,3	23,42	803,4	4.301,0
TOTAL INGRESSOS SEGURETAT SOCIAL	145.158,5	21,58	138.320,5	672.753,0
TOTAL INGRESSOS SPC	302.454,5	1.483.669,9

Font: Vegeu l'Apartat 2 i l'Anex I.

Notes:

- 1.- Quan no s'indica res es tracta de conceptes d'ingrés en els quals s'ha establert una única hipòtesis d'incidència.
- 2.- En la fila del concepte d'ingrés apareix la mediana de les diferents estimacions. En cas d'haver-n'hi un número parell, s'utilitza la mitjana de les dos xifres medianes.
- 3.- Es proporciona la xifra agregada dels diferents epígrafs, per els quals no hi ha dades desglossades de recaptació.

QUADRE 3-6

Recaptació i incidència a Catalunya dels ingressos del SPC (1977)

(en milions de pts.)

Concepte d'ingrés I	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència ² % s/Espanya	
Contribució Territorial Rústica i Pecüaria	173,4	8,64	274,1	2.006,0
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			173,4	8,64
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			374,7	18,68
Contribució Territorial Urbana	3.028,3	22,99	3.028,3	13.173,7
Rendiments del Treball Personal	39.237,0	20,92	44.056,6	187.546,2
Rendes del Capital	10.012,9	20,90	11.114,7	47.908,0
indicador A			11.244,0	23,47
indicador B			10.985,3	22,93
Llicència fiscal i Quota de beneficis	4.026,5	19,63	3.954,0	20.515,2
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			4.026,5	19,63
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			3.881,5	18,92
Renda Persones Físiques (quota global)	2.282,2	20,00	2.282,2	11.408,2
Renda de Societats	18.908,9	17,09	23.068,0	110.638,0
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)			26.697,0	24,13
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			20.932,7	18,92
3ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			23.068,0	20,85
Quota de Drets Passius i Subsidis Familiars	520,0	9,16	520,0	5.678,3

QUADRE 3-6 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya		Espanya
	Recaptació	% s/Espanya	
Cànon sobre investigació i explotació d'hidrocarburs	--	--	14,2
Cànon C.T.N.E.	--	--	3.865,0
Successions 'mortis causa'	2.165,5	18,68	11.589,8
TOTAL IMPOSTOS DIRECTES	80.354,7	19,39	414.342,6
Transmissions patrimonials	8.787,4	18,33	47.930,1
indicador A		9.801,7	20,45
indicador B		10.343,3	21,58
indicador C		9.643,5	20,12
Actes Jurídics Documentats	629,9	1,54	40.998,8
indicador A		7.757,0	18,92
indicador B		8.249,0	20,12
indicador C		8.642,5	21,08
Tràfec d'empreses	25.873,5	43,54	59.421,8
Especial sobre sucre, xicoria, etc.	1.402,9	24,30	5.773,7
Especial sobre l'ús del telèfon	--	--	14.310,7
Especial sobre el petroli i els seus derivats	3.923,8	32,66	12.013,9
Luxe ³	31.101,4	24,36	127.671,0
Publicitat de Radiodifusió	--	--	93,8
Renda de Duanes	72.366,2	60,24	120.133,0
Monopolis fiscals (tabacs)	--	--	7.990,4

QUADRE 3-6 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Monopolis fiscals (petrolis)	--	--	7.111,1	35.896,7
Impostos extingits	2,1	8,75	4,5	24,0
TOTAL IMPOSTOS INDIRECTES	144.087,2	30,51	93.597,3	472.257,9
Taxes de Correus i Telecomunicacions	16,3	0,11	3.188,8	14.875,4
Taxes parafiscals	4,6	0,02	4.734,0	26.234,2
indicador A			4.189,6	15,97
indicador B			5.278,3	20,12
Altres taxes	1.196,8	7,53	2.539,0	15.898,6
Loteries	--	--	3.378,8	22.200,0
Altres transferències corrents	--	--	8,9	56,1
Transferències de capital	--	--	1,7	10,6
TOTAL TAXES I ALTRES INGRESSOS	1.217,7	1,54	13.851,2	79.274,9
TOTAL INGRESSOS ESTAT	225.659,6	23,36	198.741,4	965.875,4
Obra de Protecció de Menors (OA)	295,8	1.378,8
Prefectura Central de Tràfec (OA)	645,6	3.734,1
Ports (OA)	1.402,7	9.075,7
indicador A			1.699,0	18,72
indicador B			1.106,3	12,19
Universitats (OA)	385,5	18,14
indicador A			353,3	16,63
indicador B			417,7	19,66

QUADRE 3-6 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya	
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència	% s/Espanya	Recaptació
Aeroports (OA)	521,2	14,92	3.493,0
Travesses (OA)	5.103,1	22,94	22.245,3
Organismes Autònoms agraris	259,6	8,47	3.065,4
Altres Organismes Autònoms	3.055,2	15,97	19.130,6
Organismes Autònoms no localitzats a Catalunya	---	---	4.684,7
TOTAL INGRESSOS OA	11.668,7	16,93	68.932,4
Quotes Seguretat Social	208.640,2	21,41	199.719,7	20,50	974.459,9
1ª hipòtesis d'incidència (treballadors)			208.640,2	21,41	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)			190.799,2	19,58	
Percepcions sobre productes del camp	1.569,9	26,55	1.104,5	18,68	5.912,7
TOTAL INGRESSOS SEGURETAT SOCIAL	210.210,1	21,44	200.824,2	20,48	980.372,6
TOTAL INGRESSOS SPC	411.234,3	20,41	2.015.180,4

Font: Vegeu l'apart 2 i l'Anex 1.

Notes:

- 1.- Quan no s'indica res es tracta de conceptes d'ingrés en els quals s'ha establert una única hipòtesis d'incidència.
- 2.- En la fila del concepte d'ingrés apareix la mediana de les diferents estimacions. En cas d'haver-n'hi un munt de parells, s'utilitza la mitjana de les dos xifres medianes.
- 3.- Es proporciona la xifra agregada dels diferents epígrafs, per els quals no hi ha dades desglossades de recaptació.

QUADRE 3-7

Ingressos fiscals del SPC a Catalunya : mitjana període 1973-1977¹

(en milions de pts.)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Contribució Territorial Urbana	2.421,1	23,09	2.421,1	10.220,7
Rendiments Treball Personal	21.827,8	20,80	24.838,8	104.932,8
Rendes Capital	5.499,5	20,18	6.322,2	27.248,1
Llicència Fiscal i Quota de beneficis	3.742,9	21,80	3.495,6	17.168,3
Renda Persones Físiques (quota global)	1.642,4	19,94	1.642,4	8.238,4
Renda Societats	14.805,3	19,01	16.246,3	77.894,5
Successions	1.790,6	19,53	1.790,6	9.168,1
Altres impostos directes	507,3	6,57	1.004,1	7.726,6
TOTAL. IMPOSTOS DIRECTES	52.236,9	19,89	57.761,1	262.597,5
Transmissions Patrimonials	6.912,2	19,56	7.271,0	35.341,9
Actes Jurídics Documentats	470,7	1,72	5.500,1	27.358,3
Tràfec d'empreses Especial ²	21.055,3	31,09	12.814,8	67.731,4
Luxe	4.533,1	14,70	5.884,3	30.837,4
Renda de Duanes	20.409,9	23,34	18.054,5	87.454,7
Monopolis fiscal ²	41.711,1	59,74	13.210,6	69.823,4
Altres impostos indirectes	--	--	5.779,0	30.945,9
TOTAL. IMPOSTOS INDIRECTES	59,9	17,84	63,5	335,8
	95.152,2	27,20	68.577,8	349.828,8

QUADRE 3-7 (continuació)

Concepte d'ingrés	Catalunya			Espanya Recaptació
	Recaptació	% s/Espanya	Incidència % s/Espanya	
Taxes de Correus i Telecomunicacions	13,8	0,12	2.540,9	11.833,1
Taxes parafiscals	2,1	0,01	3.281,9	18.316,0
Loteries	--	--	2.533,6	15.744,8
Altres taxes i transferències	785,4	5,66	2.175,4	13.870,1
TOTAL TAXES I ALTRES INGRESSOS	801,3	1,34	10.531,8	59.705,0
TOTAL INGRESSOS ESTAT	148.190,4	22,05	136.870,7	672.191,3
Ports (OA)	945,4	6.694,6
Aeroports (OA)	455,8	3.049,5
Travesses (OA)	3.847,6	16.772,7
Altres Organismes Autònoms	3.390,0	25.155,7
TOTAL ORGANISMES AUTÒNOMS	8.638,8	51.672,5
Quotes Seguretat Social	127.049,4	21,74	120.729,9	584.287,3
Percepcions sobre productes del camp	1.179,8	25,75	855,8	4.581,2
TOTAL INGRESSOS SEGURETAT SOCIAL	128.229,2	21,78	121.585,7	588.868,5
TOTAL INGRESSOS SPC	267.095,2	1.312.732,3

Font: Vegeu els quadros 3.2 a 3.6

Notes: 1. S'utilitza el percentatge mitjà de participació del període, tant de recaptació com d'incidència a Catalunya per tal de determinar els valors absoluts.

2. Inclou la suma dels diferents apartats en que es descomposa el concepte d'ingrés.

QUADRE 3-8

Evolució de la incidència del SPC a Catalunya (1.973-1.977)

Concepte d'ingrés	(en milions de pts.)					(en % s/Total espanyol)				
	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Impostos directes	32.220,7	41.553,2	54.563,5	69.175,5	91.292,9	21,84	21,92	22,14	21,95	22,03
Impostos indirectes	53.125,8	55.292,9	64.149,5	76.723,7	93.597,3	19,36	19,31	19,64	19,76	19,87
Impostes i altres ingressos	6.973,5	10.687,9	11.683,1	9.453,3	13.851,2	17,77	17,71	17,68	17,56	17,67
Total ingressos Estat	92.320,0	107.534,0	130.396,1	155.362,5	198.741,4	20,02	20,05	20,40	20,48	20,58
Ingressos OA	6.076,3	7.636,8	9.040,3	8.771,5	11.668,7	16,97	16,74	16,28	16,72	16,93
Ingressos Seguretat Social	69.227,3	85.627,7	113.928,6	138.320,5	200.824,2	21,07	20,85	20,64	20,56	20,48
Total Ingressos SPC	167.623,6	200.798,5	253.365,0	302.454,5	411.234,3	20,31	20,23	20,37	20,39	20,41

Font: Vegeu quadres 3.7. a 3.6.

Progressivitat de les hipòtesis d'incidència

<u>Concepte d'ingrés</u>	<u>Alternativa més progressiva</u>	<u>Alternativa més regressiva</u>
Contribució Territorial Rústica i Pastoral		
1ª hipòtesis d'incidència (propietaris)	X	
2ª hipòtesis d'incidència (consumidors)		X
Contribució Territorial Urbana		
Hipòtesis d'incidència: propietaris urbans	X	X
Rendiment del Treball Personal		
Hipòtesis d'incidència: receptors dels rendiments	X	X
Rendes del Capital		
Hipòtesis d'incidència: receptors de les rendes		
Indicador A (Interessos i dividends)	X	
Indicador B (Dipòsits de bancs i caixes)		X
Llicència Fiscal i quota de beneficis		
1ª hipòtesis d'incidència: propietaris	X	
2ª hipòtesis d'incidència: consumidors		X
Renda de les Persones Físiques (quota global)		
Hipòtesis d'incidència: receptors de les rendes	X	X
Renda de Societats		
1ª hipòtesis d'incidència: propietaris del capital	X	
2ª hipòtesis d'incidència: consumidors		X
3ª hipòtesis d'incidència: treballadors		
Quota de Drets Passius i Subsidis Familiars		
Hipòtesis d'incidència: receptors de les rendes	X	X
Cànon sobre investigació i explotació d'hidrocarburs		
Hipòtesis d'incidència: consumidors específics	X	X
Cànon C.I.N.E.		
Hipòtesis d'incidència: usuaris directes	X	X
Succions 'mortis causa'		
Hipòtesis d'incidència: causants	X	X

<u>Concepte d'ingrés</u>	<u>Alternativa més regressiva</u>	<u>Alternativa més regressiva</u>
Transmissions patrimonials		
Hipòtesis d'incidència: adquirents		
Indicador A (Recaptació de l'impost corregida)		
Indicador B (Renda)		X
Indicador C (Número d'instruments notariais)	X	
Actes Jurídics Documentats		
Hipòtesis d'incidència: consumidors		
Indicador A (Consum econòmic domèstic)		X
Indicador B (Renda)	X	
Indicador C (Venda d'efectes timbrats)		
Tràfic d'empreses		
Hipòtesis d'incidència: consumidors	X	X
Especials		
Hipòtesis d'incidència: consumidors específics	X	X
Luxe		
Hipòtesis d'incidència: consumidors específics	X	X
Publicitat Radiodifusió		
Hipòtesis d'incidència: consumidors	X	X
Duanes		
Hipòtesis d'incidència: consumidors	X	X
Monopolis fiscals		
Hipòtesis d'incidència: consumidors específics	X	X
Impostos extingits		
Hipòtesis d'incidència: consumidors	X	X
Taxes parafiscals		
Hipòtesis d'incidència: usuaris directes		
Indicador A (Població)		X
Indicador B (Renda)	X	
Altres taxes i transferències		
Hipòtesis d'incidència: usuaris directes	X	X

<u>Concepte d'ingrés</u>	<u>Alternativa més progressiva</u>	<u>Alternativa més regressiva</u>
Ports (OA)		
Hipòtesis d'incidència: usuaris directes		(...)
Indicador A (Ingressos ports catalans)		
Indicador B (Transports marítims)		
Universitats (OA)		
Hipòtesis d'incidència: usuaris directes		(...)
Indicador A (Ingressos universitats catalanes)		
Indicador B (alumni matriculats)		
Altres OA		
Hipòtesis d'incidència: usuaris directes	X	X
Seguretat Social (Quotes treballadors)		
Hipòtesis d'incidència: treballadors	X	X
Seguretat Social (Quotes empresarials)		
1ª hipòtesis d'incidència: treballadors	X	
2ª hipòtesis d'incidència: consumidors		X
Percepcions sobre productes del camp		
Hipòtesis d'incidència: consumidors	X	X

Nota:

(...) : sense criteris de qualificació

QUADRE 3-10

Incidència dels ingressos del SPC a Catalunya en les hipòtesis més progressiva i més regressiva.

Concepte d'ingrés	1.973		1.974		1.975		1.976		1.977	
	Hip. Progr.	Hip. Regr.	Hip. Progr.	Hip. Regr.	Hip. Progr.	Hip. Regr.	Hip. Progr.	Hip. Regr.	Hip. Progr.	Hip. Regr.
Impostos directes	33.199,4	31.127,0	42.921,9	40.218,7	56.549,4	56.687,8	72.061,7	67.108,0	95.023,0	89.056,3
Impostos indirectes	53.125,8	52.779,8	55.292,9	54.859,2	64.149,5	63.660,2	76.723,7	76.188,0	93.597,3	92.947,1
Impostes i altres ingressos	7.196,8	6.750,1	11.237,5	10.138,2	12.147,6	11.218,5	9.679,9	9.246,6	14.495,5	13.406,8
Total ingressos Estat	93.522,0	90.656,9	109.452,3	102.516,1	132.846,5	127.565,5	158.445,3	152.542,6	203.015,8	195.310,7
Ingressos OA	6.076,3	6.076,3	7.636,8	7.636,8	9.040,3	9.040,3	8.771,5	8.771,5	11.668,7	11.668,7
Ingressos Seguretat Social	74.152,7	64.301,8	90.898,7	80.356,6	119.775,3	108.081,9	144.954,6	131.686,3	209.744,7	191.903,7
Total ingressos SPC	173.751,0	161.035,0	207.987,8	193.209,5	261.662,1	244.688,7	312.171,4	293.000,4	424.429,2	398.882,6

Font: Vegeu els quadres 3-2 a 3-6 i 3-9.

ANEX 1

INGRESSOS FISCALS

RECAPTATS PEL SPC

Ingressos fiscals recaptats pel SPC

(Detall per conceptes i províncies) (en milions de ptes.)

Contribució TerritorialRústica i Pecuària

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	22,8	27,9	26,3	32,7	37,6
Girona	17,5	17,3	16,9	21,5	22,2
Lleida	63,1	64,7	73,4	61,0	73,2
Tarragona	28,6	33,3	25,8	37,0	40,4
Catalunya	132,0	143,2	142,4	152,2	173,4
D.G.T.	--	--	--	--	--
Espanya	1.631,6	1.824,3	1.786,6	1.960,2	2.006,0

Contribució TerritorialUrbana

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	1.357,7	1.747,9	1.884,1	2.059,4	2.273,1
Girona	152,5	237,9	244,5	276,6	375,5
Lleida	82,2	97,2	96,7	97,5	112,9
Tarragona	140,2	198,2	176,5	228,2	266,8
Catalunya	1.732,6	2.281,2	2.401,8	2.661,7	3.028,3
D.G.T.	--	--	--	--	--
Espanya	7.584,8	10.200,4	9.551,9	10.592,7	13.173,7

Impost sobre els Rendiments del Treball Personal

	1.973	1.974	1.975 ⁽¹⁾	1.976 ⁽¹⁾	1.977 ⁽¹⁾
Barcelona	9.200,9	12.948,0	17.896,1	23.340,3	34.941,4
Girona	332,1	464,7	657,5	884,4	1.463,9
Lleida	194,2	264,2	376,2	493,7	608,8
Tarragona	362,1	523,7	789,4	1.174,4	2.022,9
Catalunya	10.089,3	14.200,6	19.719,2	25.892,8	39.237,0
D.G.T.	3.917,9	4.317,4	5.375,9	7.009,0	9.130,3
Espanya	48.953,6	69.828,6	93.178,6	123.157,0	187.546,2

(1) Inclou IRTP sobre societats.

Impost sobre les Rendes del Capital

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	2.351,5	2.571,7	3.982,4	7.875,1	9.597,2
Girona	42,1	41,8	59,1	129,5	158,0
Lleida	22,1	35,9	33,6	52,2	67,7
Tarragona	36,3	45,5	59,2	146,6	190,0
Catalunya	2.452,0	2.694,9	4.134,3	8.203,4	10.012,9
D.G.T.	52,4	79,7	80,3	92,6	64,9
Espanya	14.453,4	15.909,2	19.759,5	38.205,5	47.908,0

Llicència Fiscal i Quota per Beneficis

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	2.399,6	2.951,8	2.732,5	3.111,4	2.334,4
Girona	273,2	326,9	393,5	365,9	493,5
Lleida	168,8	212,0	228,7	226,3	274,7
Tarragona	269,3	373,4	331,2	322,6	423,9
Catalunya	3.111,4	3.864,1	3.685,9	4.026,7	4.026,5
D.G.T.	---	---	---	---	---
Espanya	13.060,6	16.892,0	17.134,0	18.239,6	20.515,2

Impost General sobre la Renda de les Persones Fisiques(Quota global)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	1.223,7	1.050,0	1.343,2	1.300,5	2.016,0
Girona	41,1	44,6	55,3	66,1	111,3
Lleida	23,7	25,1	24,5	32,8	36,2
Tarragona	33,8	39,2	54,1	71,4	118,7
Catalunya	1.322,3	1.158,9	1.477,6	1.970,8	2.282,2
D.G.T.	---	---	---	---	---
Espanya	6.202,1	5.699,9	7.772,3	10.109,0	11.408,2

Impost General sobre la Renda de les Societats (1)

	1.973	1.974	1.975 ⁽²⁾	1.976 ⁽²⁾	1.977 ⁽²⁾
Barcelona	9.373,5	12.053,4	15.127,7	14.898,8	17.302,6
Girona	228,9	307,8	503,2	451,3	665,5
Lleida	118,3	166,3	249,8	305,5	341,8
Tarragona	131,6	239,7	436,3	475,3	599,0
Catalunya	9.902,3	12.767,2	16.317,0	16.130,9	18.908,9
D.G.T.	---	---	---	---	---
Espanya	45.837,3	57.510,2	81.503,1	93.984,0	110.638,0

(1) Inclou el gravamen especial del 4 %.

(2) Ultra la quota sobre la renda global, inclou urbana, rústica, llicència fiscal i rendes del capital sobre societats. No inclou, en canvi, impost sobre rendiments del treball personal i cànon d'hidrocarburs.

Quota de Drets Passius i Subsidis Familiars

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	167,3	197,5	246,2	294,5	370,1
Girona	19,9	23,9	29,8	34,8	41,7
Lleida	19,7	22,4	30,6	34,6	42,7
Tarragona	29,8	32,2	43,3	47,0	65,5
Catalunya	236,7	276,0	349,9	410,9	520,0
D.G.T.	618,6	706,2	858,2	1.043,0	1.312,0
Espanya	2.704,2	3.085,3	3.955,2	4.602,4	5.678,3

Cànon sobre la investigació i explotació d'hidrocarburs

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	---	---	---	---	---
Girona	---	---	---	---	---
Lleida	---	---	---	---	---
Tarragona	---	---	---	---	---
Catalunya	---	---	---	---	---
D.G.T.	---	---	---	---	---
Espanya	65,3	315,1	17,5	9,3	14,2

Cànon C.T.N.E.

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	---	---	---
Girona	---	---	---
Lleida	---	---	---
Tarragona	---	---	---
Catalunya	---	---	---
D.G.T.	2.266,4	2.845,1	3.865,0
Espanya	2.266,4	2.845,1	3.865,0

Impost General sobre Sucesions 'mortis causa'

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	395,4	1.556,9	1.763,9	1.310,6	1.716,6
Girona	111,7	154,1	135,9	133,8	218,5
Lleida	69,5	83,8	104,2	149,9	133,6
Tarragona	58,8	77,3	77,4	98,5	96,8
Catalunya	1.135,4	1.872,1	2.087,4	1.692,3	2.165,5
D.G.T.	---	---	---	---	---
Espanya	7.005,0	3.328,3	9.492,0	9.425,3	11.589,3

TOTAL IMPOSTOS DIRECTES

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	26.992,4	35.105,1	45.008,4	54.723,3	71.089,0
Girona	1.219,0	1.619,0	2.096,2	2.363,9	3.550,1
Lleida	761,6	971,6	1.217,7	1.454,0	1.891,6
Tarragona	1.141,0	1.562,5	1.993,2	2.601,0	3.824,0
Catalunya	30.114,0	39.258,2	50.315,5	61.142,2	80.354,7
D.G.T.	4.594,9	5.103,3	3.581,3	10.989,7	14.372,2
Espanya	147.502,9	189.593,8	246.417,6	315.130,6	414.342,5

Impost General sobre Transmissions Patrimonials "inter vivos"

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	4.292,5	5.210,6	6.934,7	6.153,3	7.135,9
Girona	339,0	431,6	497,3	552,2	763,3
Lleida	118,4	142,7	140,5	187,4	216,7
Tarragona	294,3	414,7	438,3	525,5	671,5
Catalunya	5.044,5	6.199,6	7.111,3	7.418,4	8.787,4
D.G.T.	457,7	561,4	657,3	769,7	1.012,3
Espanya	23.888,9	31.142,1	35.007,7	38.740,9	47.930,1

Impost General sobre Actes Jurídics Documentats

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	301,4	366,6	381,4	350,0	472,0
Girona	28,3	37,8	45,8	47,0	69,9
Lleida	4,5	10,0	11,3	13,2	20,6
Tarragona	20,0	27,8	35,4	42,5	67,4
Catalunya	354,2	442,2	474,4	452,7	629,9
D.G.T.	16.223,8	20.142,2	23.487,6	28.396,4	37.709,2
Espanya	17.535,0	21.881,1	25.560,0	30.816,4	40.998,8

Impost General sobre el Tràfic d'Empreses

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	14.092,3	17.785,5	19.944,0	19.111,5	22.995,4
Girona	308,0	949,4	1.060,8	938,7	1.173,0
Lleida	267,9	294,5	365,2	344,3	389,1
Tarragona	653,9	830,6	951,2	955,1	1.316,0
Catalunya	15.822,1	19.910,0	22.321,2	21.349,6	25.873,5
D.G.T.	1.948,2	2.337,4	-10.425,2	-30.307,9	-46.359,4
Espanya	62.252,0	79.874,2	80.346,1	56.762,3	59.421,3

Impost Especial sobre Alcohols, sucre, xicoria,
cervesa i begudes refrescants

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	965,7	879,0	970,6	1.074,5	1.070,1
Girona	67,8	77,8	85,1	97,4	120,7
Lleida	108,8	110,8	121,0	128,3	117,2
Tarragona	43,4	44,8	65,2	79,1	94,9
Catalunya	1.185,7	1.112,4	1.241,9	1.379,3	1.402,9
D.G.T.	---	---	---	-1.619,6	-2.475,3
Espanya	6.985,0	6.625,4	6.329,2	6.613,0	5.773,7

Impost Especial sobre l'ús del telèfon

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	---	---	---	---	---
Girona	---	---	---	---	---
Lleida	---	---	---	---	---
Tarragona	---	---	---	---	---
Catalunya	---	---	---	---	---
D.G.T.	---	---	---	---	---
Espanya	5.232,6	6.034,0	6.948,7	10.064,7	14.310,7

Impost Especial sobre el petroli i els seus derivats

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	2.049,7	2.072,6	1.960,8	2.052,8	2.389,9
Girona	323,9	330,9	298,8	399,8	505,9
Lleida	277,3	258,7	249,4	480,2	493,0
Tarragona	364,4	411,8	390,9	497,7	535,0
Catalunya	3.015,3	3.074,0	2.899,9	3.430,5	3.923,3
D.G.T.	-178,6	356,8	121,6	-8.021,2	-12.934,1
Espanya	17.440,6	18.381,4	17.091,8	18.843,5	12.013,9

Impost sobre el luxe

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	11.352,4	12.392,4	14.495,2	18.294,3	25.261,0
Girona	1.389,9	1.519,3	1.723,0	2.065,4	2.865,0
Lleida	538,2	602,5	627,1	869,9	1.136,5
Tarragona	855,5	931,7	1.121,1	1.409,5	1.838,9
Catalunya	14.136,0	16.096,4	18.026,4	22.639,1	31.101,4
D.G.T.	14.059,5	13.741,0	17.030,2	19.267,5	23.121,9
Espanya	63.151,8	68.443,3	80.309,4	97.698,0	127.671,0

<u>Per epígrafes</u>					
Tabacs	14.166,3	13.859,6	17.145,9	19.411,4	23.365,3
Benzina Super	23.561,3	24.401,9	28.308,7	33.067,6	39.255,3
Vehicles	13.115,9	14.529,9	16.672,5	21.830,8	32.956,2
Altres adq.gral.	11.198,6	14.211,4	16.454,5	21.451,7	29.940,3
Tenència i dis- frute i serveis	1.109,2	1.440,5	1.727,8	1.936,5	2.153,9

Impost sobre la Publicitat de Radiodifusió

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	--	--	--	--	--
Girona	--	--	--	--	--
Lleida	--	--	--	--	--
Tarragona	--	--	--	--	--
Catalunya	--	--	--	--	--
D.G.T.	30,2	79,4	79,9	69,1	93,3
Espanya	30,2	79,4	79,9	69,1	93,3

Renda de Duanes (1)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	20.957,1	23.997,1	21.956,1	35.643,8	56.678,2
Girona	5.918,4	7.156,6	6.031,1	8.653,8	11.561,2
Lleida	-67,3	-114,5	-145,8	-67,5	91,8
Tarragona	1.109,4	1.080,1	1.360,0	2.721,5	4.035,0
Catalunya	27.917,1	32.119,3	29.201,4	46.951,6	72.366,2
D.G.T.	---	---	11.620,4	11.171,7	-40.318,2
Espanya	42.307,4	44.511,3	50.212,4	91.953,1	120.133,0

(1) Inclou Compensació de Gravamens Interiors.

Monopolis Fiscals (tabacs)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	---	---	---	---	---
Girona	---	---	---	---	---
Lleida	---	---	---	---	---
Tarragona	---	---	---	---	---
Catalunya	---	---	---	---	---
D.G.T.	8.810,2	8.629,9	11.400,7	11.435,5	7.745,6
Espanya	8.890,2	8.740,6	11.557,2	11.597,5	7.990,4

Monopolis Fiscals (petrolis)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	---	---	---	---	---
Girona	---	---	---	---	---
Lleida	---	---	---	---	---
Taragona	---	---	---	---	---
Catalunya	---	---	---	---	---
D.G.T.	26.355,6	234,1	12.298,4	31.168,6	35.896,7
Espanya	26.355,6	234,1	12.298,4	31.168,6	35.896,7

Altres impostos indirectes (1)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	74,7	112,9	63,8	20,7	---
Girona	4,5	6,6	3,0	1,8	---
Lleida	---	0,1	---	---	---
Tarragona	1,4	2,4	0,7	4,6	2,1
Catalunya	80,6	122,0	67,5	27,1	2,1
D.G.T.	---	0,1	0,2	---	0,1
Espanya	340,0	461,1	344,6	106,9	24,0

(1) Inclou Compensació de paper premsa, impostos extingits i arbitris dels ports francs de Canaries .

TOTAL IMPOSTOS INDIRECTES (1)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	54.085,8	63.416,7	65.806,6	62.700,9	116.002,5
Tarragona	8.379,8	10.510,5	9.745,4	12.756,1	17.059,0
Lleida	1.297,3	1.304,8	1.429,2	1.955,3	2.464,9
Girona	3.342,6	3.343,9	4.362,8	6.235,5	8.560,3
Catalunya	67.605,5	79.075,9	81.344,0	103.648,3	144.087,2
D.G.T.	67.756,6	46.582,3	66.271,1	62.329,3	3.152,1
Espanya	274.459,3	286.408,0	326.584,4	339.434,5	472.257,9

(1) Sense incloure l'arbitri provincial sobre impostos especials i energia eléctrica.

Taxes de Correus i Telecomunicacions

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	7,3	8,1	16,1	15,5	14,6
Tarragona	0,6	0,6	0,7	0,8	0,8
Lleida	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Girona	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6
Catalunya	8,5	9,4	17,6	17,1	16,3
D.G.T.	8.739,6	9.386,6	11.977,1	12.715,0	14.446,3
Espanya	9.013,7	9.736,0	12.449,9	13.065,6	14.375,4

Taxes i exaccions parafiscals

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	0,9	2,3	0,3	--	2,5
Girona	0,1	--	--	--	--
Lleida	--	--	1,4	0,3	0,3
Tarragona	--	0,1	0,3	0,3	1,8
Catalunya	1,0	2,4	2,0	0,6	4,6
D.G.T.	10.007,4	24.364,1	20.866,3	10.003,7	26.202,7
Espanya	10.015,0	24.374,9	20.879,0	10.076,7	26.234,2

Altres taxes

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	373,3	447,7	483,9	711,2	873,3
Girona	65,1	79,1	80,3	99,1	154,7
Lleida	40,5	44,7	54,9	73,6	97,3
Tarragona	36,0	39,6	48,9	50,1	71,5
Catalunya	514,9	611,1	668,0	934,0	1.196,8
D.G.T.	8.173,7	10.123,2	10.511,0	8.536,2	8.233,3
Espanya	11.154,5	13.624,0	14.709,3	13.511,4	15.898,6

Loteries

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	--	--	--	--	--
Girona	--	--	--	--	--
Lleida	--	--	--	--	--
Tarragona	--	--	--	--	--
Catalunya	--	--	--	--	--
D.G.T.	9.001,2	12.530,3	17.831,8	17.160,7	22.200,0
Espanya	9.001,2	12.530,3	17.831,8	17.160,7	22.200,0

Altres transferències corrents (1)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	--	--	--	--	--
Girona	--	--	--	--	--
Lleida	--	--	--	--	--
Tarragona	--	--	--	--	--
Catalunya	--	--	--	--	--
D.G.T.	32,6	35,5	114,0	45,7	55,6
Espanya	34,4	45,1	114,7	47,3	56,1

(1) Exclosoes les procedents d'OA, per tal d'oferir xifres consolidades del SPC.

Transferències de capital (1)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	1,5	--	0,5	--	--
Girona	--	--	--	--	--
Lleida	--	--	--	--	--
Tarragona	--	--	--	--	--
Catalunya	1,5	--	0,5	--	--
D.G.T.	--	--	--	--	10,6
Espanya	17,0	22,5	107,5	27,7	10,6

(1) Excloses les procedents d' OA.

TOTAL TAXES I ALTRES INGRESSOS

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	383,0	458,1	500,8	726,7	890,4
Girona	65,8	79,7	81,0	99,9	155,5
Lleida	40,7	44,9	56,6	74,2	97,9
Tarragona	36,4	40,2	49,7	50,9	73,9
Catalunya	525,9	622,9	688,1	951,7	1.217,7
D.G.T.	35.954,5	56.439,7	61.300,2	48.461,3	71.143,5
Espanya	39.235,8	60.362,8	66.092,2	53.889,4	79.274,9

TOTAL INGRESSOS ESTAT

-241-

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	81.461,2	98.979,9	111.315,8	138.150,9	187.981,9
Girona	10.184,6	12.209,2	11.922,6	15.219,9	20.764,6
Lleida	2.099,6	2.321,3	2.703,5	3.484,0	4.454,4
Tarragona	4.520,0	5.446,6	6.405,7	8.887,4	12.458,7
Catalunya	98.245,4	118.957,0	132.347,6	165.742,2	225.659,6
D.G.T.	108.306,0	108.125,3	136.152,6	121.780,3	88.672,3
Espanya	461.198,0	536.334,6	639.094,2	758.454,5	965.875,4

Font: Estadísticas Presupuestarias y Fiscales (anys 1.973, 1.974, 1.975, 1.976 i 1.977) , Ministeri d'Hisenda.

Obra de Protecció de Menors (OA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7 (1)	1.132,2	1.337,3	1.240,9	1.360,5	1.570,2
Transferències procedents del SPC	137,2	329,1	90,4	192,4	191,4
Ingressos fiscals propis	995,0	1.008,2	1.150,5	1.168,1	1.378,3

(1) Capítol 1 : Impostos directes; Capítol 2 : Impostos indirectes; Capítol 3 : Taxes;
 Capítol 4 : Transferències corrents; Capítol 7 : Transferències de capital.

Prefectura Central de Tràfic (OA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	1.304,7	1.728,0	2.500,1	3.199,1	3.734,1
Transferències procedents del SPC	25,0	25,0	--	--	--
Ingressos fiscals propis	1.279,7	1.703,0	2.500,1	3.199,1	3.734,1

Ports (OA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	6.391,3	7.949,7	9.891,5	9.517,9	11.938,9
Transferències procedents del SPC	1.554,0	2.424,3	3.296,9	2.077,7	2.863,2
Ingressos fiscals propis	4.837,3	5.525,4	6.594,6	7.440,2	9.075,7
deis quals:					
Ports de Catalunya (Barcelona i Tarragona)	1.399,7	1.699,0

Universitats (CA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	5.267,2	6.831,9	10.055,5	8.171,5	13.163,6
Transferències procedents del SPC	4.363,4	5.285,4	7.304,2	6.733,5	11.038,8
Ingressos fiscals propis	903,8	1.546,5	2.751,3	1.438,0	2.124,8
dels quals:					
Universitats de Catalunya (Barcelona, Autònoma, Politècnica)	190,5	353,3

Aeroports (CA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	2.359,3	3.125,2	3.228,4	3.400,2	3.702,7
Transferències procedents del SPC	75,0	181,4	---	102,0	209,7
Ingressos fiscals propis	2.284,3	2.943,8	3.228,4	3.298,2	3.493,0

P A M D B (OA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	13.381,7	15.783,5	15.783,5	16.669,5	22.245,3
Transferències procedents del SPC	---	---	---	---	---
Ingressos fiscals propis	13.381,7	15.783,5	15.783,5	16.669,5	22.245,3

S E N P A (OA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capitols 1 al 4 i 7	22,7	14,3	21,9	398,4	802,5
Transferències procedents del SPC	16,5	10,4	10,4	351,9	785,6
Ingressos fiscals propis	6,2	3,9	11,5	46,5	16,9

Servei Nacional d'Extensió Agrària (CA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capitols 1 al 4 i 7	1.719,9	1.824,7	2.014,6	3.627,5	4.219,6
Transferències procedents del SPC	1.577,4	1.627,2	1.760,9	3.593,8	4.185,9
Ingressos fiscals propis	142,5	197,5	253,7	33,7	33,7

I C O N A (OA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capitols 1 al 4 i 7	3.958,7	4.982,7	5.141,2	4.713,1	6.789,1
Transferències procedents del SPC	2.969,0	4.087,5	3.760,7	3.305,6	4.489,6
Ingressos fiscals propis	989,7	895,2	1.380,5	1.407,5	2.299,5

I R Y D A (OA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capitols 1 al 4 i 7	7.823,8	9.795,6	10.283,1	7.871,7	14.593,3
Transferències procedents del SPC	7.752,6	9.723,4	10.203,9	7.616,5	13.957,2
Ingressos fiscals propis	71,2	72,2	79,2	255,2	636,1

I N I A (OA)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	1.024,5	1.040,5	924,4	1.206,3	1.779,3
Transferències procedents del SPC	966,7	979,1	354,5	1.122,5	1.700,1
Ingressos fiscals propis	57,8	61,4	69,9	84,3	79,2

Organismes Autònoms no localitzats a Catalunya (1)

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	2.399,0	3.579,3	4.136,7	4.610,3	5.100,0
Transferències procedents del SPC	193,0	212,3	348,3	364,1	415,3
Ingressos fiscals propis	2.206,0	3.366,5	3.787,9	4.246,2	4.684,7

(1) Inclou: Canal d'Experiències Hidrodinàmiques de El Pardo, Canal d'Isabel II, Canal Imperial d'Aragó, Junta Administrativa d'Obres Públiques de Las Palmas, Junta Administrativa d'Obres Públiques de Santa Cruz de Tenerife, Consell d'Administració de la Canalització del Manzanares, Mancomunitat dels Canals del Taibilla, Patronat de la Alhambra i el Generalife i Consell d'Administració de les Mines d'Almadén i Arrayanes.

Resta d'OA

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	55.732,4	70.866,1	82.755,7	82.267,9	128.746,3
Transferències procedents del SPC	47.085,9	58.347,5	64.806,2	69.092,0	109.615,7
Ingressos fiscals propis	8.646,5	12.518,6	17.949,5	13.175,9	19.130,6

TOTAL INGRESSOS OA

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Capítols 1 al 4 i 7	102.517,4	128.858,3	147.977,5	147.014,4	213.384,9
Transferències procedents del SPC	66.715,7	83.233,1	92.436,9	94.552,0	149.452,5
Ingressos fiscals propis	35.801,7	45.625,7	55.540,6	52.462,4	68.932,4

Fonts: Estadísticas Presupuestarias y Fiscales (anys 1.973, 1.974 i 1.975) i Presupuestos de los Organismos Autónomos (anys 1.976 i 1.977), Ministeri d'Hisenda.

RECAUDACIO QUOTES SEURETAT SOCIAL

Barcelona	61.458,6	75.352,6	99.384,5	120.377,7	174.081,5
Girona	5.179,5	6.256,8	8.128,6	9.739,7	13.931,3
Lleida	2.746,1	3.303,5	4.273,2	5.235,1	7.656,7
Tarragona	4.059,6	5.189,1	7.123,6	8.798,7	12.970,7
Catalunya	73.443,8	90.102,0	118.909,9	144.151,2	208.640,2
Espanya	324.720,1	406.322,6	547.471,9	668.452,0	974.459,9

Percepció sobre productes del camp ----- Recaudació

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	833,6	970,9	1.032,3	819,3	1.324,6
Girona	28,6	38,6	37,0	52,1	67,3
Lleida	67,3	83,7	95,0	92,5	114,4
Tarragona	39,3	48,6	46,9	43,4	63,6
Catalunya	968,8	1.114,8	1.211,2	1.007,3	1.569,9
Espanya	3.759,2	4.264,7	4.632,5	4.301,0	5.912,7

TOTAL INGRESSOS IMPOSITIUS SEGRETIAT SOCIAL

	1.973	1.974	1.975	1.976	1.977
Barcelona	62.292,2	76.323,5	100.416,8	121.197,0	175.406,1
Girona	5.208,1	6.295,4	8.165,6	9.791,8	13.998,6
Lleida	2.813,4	3.387,2	4.368,2	5.327,6	7.771,1
Tarragona	4.098,9	5.237,7	7.170,5	8.842,1	13.034,3
Catalunya	74.412,6	91.243,8	120.121,1	145.158,3	210.210,1
Espanya	328.515,3	410.587,3	552.104,4	672.753,0	980.372,6

ANEX 2

INDICADORS ESTADÍSTICS

DE LOCALITZACIÓ

TERRITORIAL

Indicadors estadístics de
localització territorial (ILT)

ILT - 1 : Consum d'aliments i begudes

$$ILT - 1 = \frac{1.479,5 \times 1,156}{9.156,2} = 0,1868$$

ón ILT - 1 és el tant per ú de participació de Catalunya en el consum d'aliments i begudes; 1.479,5 i 9.156,2 són, respectivament, el número de llars de Catalunya i Espanya, i 1,156 l'index de consum d'aliments i begudes d'una llar de Catalunya amb base 1 la mitjana espanyola.

Per exigències de la font estadística, el percentatge utilitzat és el mateix per tot el període analitzat.

Fonts: Renta Nacional en 1976 y su distribución (INE) ; en concret, vegeu els quadres V.4.3. i V.4.7. Les dades proporcionades per aquesta publicació procedeixen d'una explotació de la Encuesta de Presupuestos Familiares 1973 -1974 (INE).

ILT - 2 : Recaptació corregida de l'Impost sobre el Rendiment del Treball Personal.

La participació de Catalunya en el total ha estat estimada, per a cada any, d'acord amb la següent formulació :

$$ILT - 2 = \text{Recaptació a Catalunya} \times \frac{\text{Recaptació Espanya}}{\text{Recaptació Espanya} - \text{DGT} - \text{Excés Madrid}}$$

on les recaptacions de Catalunya, Espanya i la DGT s'obtenen directament de les fonts estadístiques disponibles.

L'excés de Madrid s'obté de :

$$\text{Excés Madrid} = \text{Recaptació Madrid} - \text{Estimació Madrid}$$

ón la recaptació de Madrid s'obté directament, i l'estimació a partir de les equacions estimades per 1973, 1975 i 1977, relacionant la recaptació provincial i els rendiments del factor treball als sectors secundari i terciari.

Les equacions estimades han estat :

$$\text{IRTP}_{73} = -153,9471 + 0,0312 \text{ FT}_{73} \quad R^2 = 0,9787 \quad n = 47$$

(4,4545) (45,5528)

$$\text{IRTP}_{75} = -322,6664 + 0,0374 \text{ FT}_{75} \quad R^2 = 0,9741 \quad n = 47$$

(4,3007) (41,2923)

$$\text{IRTP}_{77} = -481,6913 + 0,0442 \text{ FT}_{77} \quad R^2 = 0,9750 \quad n = 47$$

(4,0820) (51,3781)

ón IRTP és la recaptació i FT els rendiments del factor treball a la indústria i els serveis. Entre parèntesi figura el valor de l'estadístic 't' . La mostra és constituïda per totes les províncies exceptuant Madrid, Alaba, i Navarra. Ajustos realitzats excloent Barcelona i Bilbao no milloraren els resultats obtinguts.

L'aplicació de cada una d'aquestes equacions a Madrid, substituint la variable independent per l'observada en aquesta província proporciona la recaptació que hom hi podria considerar "normal" atenent els ingressos del factor treball. La diferència entre la recaptació real i aquesta recaptació estimada (o "normal") proporciona la xifra d'excés. Fels anys 1974 i 1976 no hi ha dades de base per realitzar l'estimació. Per tant, s'ha calculat el percentatge que representa l'excés sobre la recaptació real els anys 1973, 1975,

i 1977, i s'han utilitzat les semisumes per 1974 i 1976.

Fonts : Estadísticas Presupuestarias y Fiscales (Min. d'Hisenda), Renta Nacional de España y su distribución provincial (Banco de Bilbao).

ILT - 3 : Interessos i dividends

	<u>Catalunva</u> (en milions de ptes.)	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
1973	40.943	177.683	23,04
1974	23,10
1975	48.040	207.341	23,16
1976	23,22
1977	57.898	246.811	23,47

Per ala anys 1974 i 1976, dels quals hom no disposa de dades directes, s'utilitzen els percentatges mitjans entre 1973 i 1975, i 1975 i 1977, respectivament.

Font : Renta Nacional de España y su distribución provincial (Banco de Bilbao).

ILT - 4 : Dipòsits de bancs i caixes

	<u>Catalunva</u> (en milions de ptes)	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya S/ Espanya</u>
1973	770.899	3.252.684	23,70
1974	908.824	3.887.162	23,38
1975	1.078.125	4.642.048	23,23
1976	1.288.328	5.616.129	22,94
1977	1.526.346	6.657.983	22,93

Font: Boletín Estadístico (S. d'Espanya), Evolució Econòmica (Banca Catalana).

ILT - 5 : Consum de les economies domèstiques

$$\text{ILT - 5} = \frac{1.479,5 \times 1,171}{9.156,2} = 0,1892$$

ón ILT - 5 és el tant per ú de participació de Catalunya en el consum de les economies domèstiques ; 1.479,5 i 9.156,2 són, respectivament, el número de llars de Catalunya i Espanya i 1,171 l'índex de consum d'una llar de Catalunya, amb base 1 la mitjana espanyola.

Per exigències de la font estadística, el percentatge utilitzat és el mateix per tot el període analitzat.

Fonts : Renta Nacional en 1976 y su distribución (INE) ; en concret vegeu el quadre V.4.3. Les dades proporcionades per aquesta publicació procedeixen d'una explotació de la Encuesta de Presupuestos Familiares 1973 - 1974 (INE).

ILT - 6 : Dividends

Per ILT -3 hom coneix la totalitat d'interessos i dividends ingressats per residents a Catalunya. D'altra banda, per la mateixa font a partir de la qual s'obté aquest indicador, pot desglossar-se, a nivell espanyol, la quantitat corresponent a dividends de la corresponent a interessos.

Hom fa la hipòtesi que Catalunya participa en el total d'interessos segons ILT - 4. Aplicant aquest percentatge de participació s'obté la xifra d'interessos, deduint la qual del volum d'interessos i dividends s'obté el total de dividends estimats a Catalunya.

Per disponibilitats de font estadística s'han pogut obtenir dades dels anys 1973, 1976 i 1977, i s'han emprat les semisumes per obtenir les dades de 1974 i 1976.

Fonts : Renta Nacional en 1976 y su distribución (INE) ; vegeu també ILT - 3 i ILT -4 .

ILT - 7 : Ocupació assalariada en indústria i serveis

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
	(número de treballadors assalariats)		
1973	1.702.599	8.147.677	20,90
1974	20,87
1975	1.758.910	8.440.760	20,84
1976	20,85
1977	1.774.404	8.512.196	20,85

s'inclou la població assalariada als sectors d'indústria, construcció i serveis. Per als anys 1974 i 1976, dels quals hom no disposa de dades directes, s'han utilitzat les semisumes dels percentatges de 1973 i 1975, i de 1975 i 1977, respectivament.

Font : Renta Nacional de España y su distribución provincial (Banco de Bilbao).

ILT - 8 : Consum de productes petrolífers

En primer lloc cal estimar l'estructura en valor del consum de productes petrolífers, a partir de la informació disponible expressada en magnituds físiques.

	1975		1976		1977	
	Preu màxim	Preu mínim	Preu màxim	Preu mínim	Preu màxim	Preu mínim
Gasos líquids	26,4	5,8	31,0	11,3	33,2	11,6
Benzina aviació	16,4	8,9	20,0	10,0	28,0	10,0
Carburant agrícola			14,5		20,5	
Kerosé aviació	8,2	5,7	9,5	6,2	12,0	6,2
Kerosé corrent	10		10,7		13,0	
Gasolí	12,5	6,3	14,0	6,5	16,7	5,0
Fuel - oil lleuger	5,4	5,3	6,8			
Fuel - oil pesat	5,0	3,2	5,5	4,2	6,7	5,0
I 0 - 98	21,0		28,0		33,0	
I 0 - 96	20,0		26,0		31,0	
I 0 - 85	17,5		22,0		25,5	
I - Valor consum total màxim	320.090,5		416.755,7		490.065,8	
II - Valor consum total mínim	205.700,8		288.527,0		320.257,3	
III - Valor consum benzines	84.717,2		116.991,0		143.785,1	
IV - % III / I	26,47		28,07		29,34	
V - % III / II	41,18		40,55		44,90	
(IV + V) / 2	33,83		34,31		37,12	
Quantitat	1.933.824		1.933.824		2.079.120	
Quantitat	17.654		17.654		16.260	
Quantitat	804.164		828.426		875.576	
Quantitat	146.659		80.017		54.231	
Quantitat	6.327.675		7.537.417		8.550.885	
Quantitat	819.341		419.592		96.636	
Quantitat	18.547.842		21.416.933		17.847.478	
Quantitat	126.612		104.236		96.636	
Quantitat	3.386.211		3.638.427		3.577.437	
Quantitat	819.091		885.177		1.164.539	
Quantitat	14.334,1		19.473,9		29.495,7	
Quantitat	70.383,1		97.517,1		114.089,4	
Quantitat	5,72 %		5,71 %		7,67 %	
Quantitat	28,11 %		28,60 %		29,45 %	

PARTICIPACIO DE CATALUNYA EN EL CONSUM TOTAL

DELS DEFERENTS TIPUS DE BENZINES

	1975			1976			1977		
	Magnituds físiques	Preu	Valor (en milions)	Magnituds físiques	Preu	Valor (en milions)	Magnituds físiques	Preu	Valor (en milions)
I. O. 96									
Consum Catalunya	58.031	21,0	1.218,7	45.578	28,0	1.276,2	43.460	33,0	1.434,2
Consum Espanya	176.612	21,0	2.658,9	104.236	28,0	2.918,6	96.636	33,0	3.189,0
% Cat. s/ Esp.			45,83 %			43,73 %			44,97 %
I. O. 96									
Consum Catalunya	766.316	20,0	15.326,3	806.248	26,0	20.962,4	804.902	31,0	24.952,0
Consum Espanya	3.386.211	20,0	67.724,2	3.638.427	26,0	94.599,1	3.577.437	31,0	110.900,4
% Cat. s/ Esp.			22,63 %			22,16 %			22,50 %
I. O. 85									
Consum Catalunya	111.494	17,5	1.951,1	119.688	22,0	2.633,1	166.380	25,5	4.242,7
Consum Espanya	819.091	17,5	14.334,1	885.177	22,0	19.473,9	1.164.539	25,5	29.695,7
% Cat. s/ Esp.			13,61 %			13,52 %			14,29 %
Total									
Consum Catalunya	935.841		18.496,1	971.514		24.871,7	1.014.742		30.628,9
Consum Espanya	4.331.914		84.717,2	4.627.840		116.991,6	4.838.607		143.785,1
% Cat. s/ Esp.	21,60 %		21,83 %	20,99 %		21,26 %	20,97 %		21,30 %

Per últim, hom estima la participació de Catalunya en el consum total de productes petrolífers, considerant que la participació en el consum de benzines és proporcional al consum d'aquests productes, i en la resta de productes petrolífers, segons el consum d'economies domèstiques. Pels anys 1973 i 1974, dels quals no hi ha dades directes de consum de productes petrolífers, hom utilitza les mitjanes de 1975, 1976 i 1977.

CONSUM BENZINES

CONSUM ALTRES PRODUCTES PETROLIFERS

% PARTICIPACIÓ

	s/consum productes petrolífers		% participació Catalunya		% s/consum productes petrolífers		% participació Catalunya		Catalunya consum productes petrolífers	
	(1)	(2)	(1) x (2)	(3)	(4)	(5) (I.T-S)	(3) x (5)	(6)	(3) + (6)	
1.973	0,3509	2146	7,53		0,6491	18,92	12,28		19,81	
1.974	0,3509	21,46	7,53		0,6491	18,92	12,28		19,81	
1.975	0,3383	21,83	7,39		0,6617	18,92	12,52		19,91	
1.976	0,3431	21,26	7,29		0,6569	18,92	12,43		19,72	
1.977	0,3712	21,30	7,91		0,6288	18,92	11,90		19,81	

Font: Memòria (Delegación del Gobierno en CAMPESA); vegeu també I.T-S

ILT - 9 : Liquidació de l'impost especial sobre l'ús del telèfon

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
	(en milions de ptes.)		
1973	1.060,8	5.291,1	20,43
1974	1.299,1	6.534,6	19,88
1975	1.682,3	8.163,2	20,61
1976	2.304,6	11.112,8	20,74
1977	3.222,6	15.598,1	20,66

Font : Estadísticas Presupuestarias y Fiscales (Min. d'Hisenda).

ILT - 10 : Telèfons instal.lats

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
1973	1.547.008	6.923.889	22,34
1974	1.697.297	7.606.952	22,31
1975	1.879.958	8.393.825	22,40
1976	2.075.531	9.199.907	22,56
1977	2.335.575	10.245.195	22,80

Inclou el número de telèfons instal.lats i les peticions pendents.

Font : Anuario del Mercado Español (Sanesto).

ILT - 11 : Recaptació corregida de l'impost sobre Transmissions Patrimonials

La participació de Catalunya en el total ha estat estimada, per a cada cas, d'acord a la següent formulació:

ILT - 11 = Recaptació Catalunya X $\frac{\text{Recaptació Espanya}}{\text{Recaptació Espanya} - \text{DGT} - \text{Excés Madrid}}$

ón les recaptacions de Catalunya, Espanya i la DGT s'obtenen directament de les fonts estadístiques disponibles.

L'excés de Madrid s'obté de :

$$\text{Excés Madrid} = \text{Recaptació Madrid} - \text{Estimació Madrid}$$

ón la recaptació de Madrid s'obté directament, i l'estimació a partir de les equacions estimades per 1973, 1975 i 1977, relacionant la recaptació provin - cial i la renda . Les equacions estimades han estat:

$$TP_{73} = -124,5758 + 0,0078 Y_{73} \quad (R^2 = 96,46)$$

$$TP_{75} = -161,7377 + 0,0073 Y_{75} \quad (R^2 = 96,61)$$

$$TP_{77} = - 71,0633 + 0,0057 Y_{77} \quad (R^2 = 90,83)$$

ón TP és la recaptació i Y la renda. La mostra és constituïda per totes les províncies exceptuant Madrid, Alaba i Navarra. Ajustos realitzats excloent Barcelona i Bilbao no milloraren els resultats obtinguts.

L'aplicació de cada una d'aquestes equacions a Madrid, substituint la variable independent per l'observada en aquesta província, proporciona la re - captació que hom hi podria considerar "normal" atenent la renda. La dife - rència entre la recaptació real i aquesta recaptació estimada (o "normal") proporciona la xifra d'excés. Pels anys 1974 i 1976 no hi dades de base per realitzar l'estimació. Per tant, s'ha calculat el percentatge que representa l'excés sobre la recaptació real de Madrid, a 1973, 1975 i 1977, i s'han uti - litzat les semisumes per 1974 i 1976.

Font : Estadísticas Presupuestarias y Fiscales (Min. d'Hisenda), Renta Nacio - nal de España y su distribución provincial (B. de Bilbao).

ILT - 12 : Renda provincial

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya S/ Espanya</u>
	(en milions de ptas.)		
1973	688.655	3.448.605	19,98
1974	20,07
1975	1.041.495	5.168.569	20,15
1976	20,14
1977	1.583.171	7.870.991	20,12

Per als anys 1974 i 1976, dels quals hom no disposa de dades directes, s'han utilitzat les semisumes dels percentatges de 1973 i 1975, i de 1975 i 1977, respectivament.

Font : Renta Nacional de España y su distribución provincial (B. de Bilbao).

ILT - 13 : Instruments notarials autoritzats

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya S/ Espanya</u>
1973	977.774	4.734.047	20,65
1974	20,65
1975	1.244.365	6.027.483	20,65
1976	20,65
1977	1.411.049	6.904.581	20,45

S'utilitza el número d'instruments notarials autoritzats. Per als anys 1974 i 1976, dels quals hom no disposa d'informació directe, s'han utilitzat les semisumes de 1973 i 1975, i de 1975 i 1977, respectivament.

Font : Anuario del Mercado Español (Banesto).

ILT - 14 : Venda d'afectes timbrats

	<u>Any 1975</u> (en milions de ptes.)
Catalunya	8.345,2
Espanya	39.588,2
% Catalunya s/Esp.	21,08%

Les dades són referides exclusivament a l'any 1975. El percentatge corresponent a aquest any ha estat utilitzat també per als altres anys.

Font : Tabacalera S.A. (informació directa) i elaboració pròpia.

ILT - 15 : Incidència de l'impost especial sobre petroli i els seus derivats

D'acord amb les dades estimades a ILT-8 pot obtenir-se:

	Consum benzina normal		Consum altres productes petrolífers		Participació de Catalunya
	s/ consum productes petrolífers (excloent super i extra)	% participació de Catalunya	s/ consum productes petrolífers (excloent super i extra)	% participació de Catalunya	
	(1)	(2)	(4)	(5) (II -5)	(6) X (5)
		(1) X (2)			(4) X (6)
1973	0,0894	13,81	0,9106	18,92	17,23
1974	0,0894	13,81	0,9106	18,92	17,23
1975	0,0796	13,61	0,9204	18,92	17,41
1976	0,0800	13,52	0,9200	18,92	17,41
1977	0,1087	14,29	0,8913	18,92	16,86

Com en ILT - 6, les dades de 1973 i 1974 - no disponibles directament - s'obtenen com mitjanes dels altres anys.

Font : ILT - 6.

ILT - 16 : Consum de tabac

S'utilitza el consum en valor, a Catalunya, sobre el total espanyol. Les xifres de consum a Catalunya procedeixen de la font indicada. Les de consum total espanyol, d'informació obtinguda directament de Tabacalera S.A.

	<u>Consum tabac Catalunya</u>	<u>Consum tabac Espanya</u> (en milions de ptes.)	<u>% Catal. s/Esp.</u>
1973	4.954,4	37.190,7	13,22
1974	5.602,5	42.865,6	13,07
1975	9.056,4	53.132,5	17,04
1976	10.932,5	59.953,0	18,24
1977	12.830,8	67.889,7	18,90

Font : Memoria Económica de Catalunya (CCOIN) i informació directa.

ILT - 17 : Consum gasolina sucer i extra

	<u>Consum Catalunya</u>	<u>Consum Espanya</u> (en milions de ptes.)	<u>% Catalunya s/Espan.</u>
1973	23,15
1974	23,15
1975	16.545,0	70.383,1	23,51
1976	22.238,5	97.517,7	22,80
1977	26.386,2	114.089,4	23,13

Les xifres de 1973 i 1974 s'obtenen com mitjana dels tres anys dels quals hem disposa d'informació.

Font : Vegeu ILT - 6.

ILT - 18 : Matriculació de turismes

	<u>Matriculació Catalunya</u>	<u>Matriculació Espanya</u>	<u>%Catal. s/ Esp.</u>
1973	138.968	595.176	23,36
1974	129.739	575.723	22,53
1975	121.517	572.183	21,24
1976	129.292	619.577	20,86
1977	137.584	661.859	20,79

Fonts : Boletín Informativo. Anuario Estadístico General (Dirección General de Tráfico, Ministerio de la Gobernación).

ILT - 19 : Consum d'articles duraders

$$ILT - 19 = \frac{1.479,5 \times 1,245}{9.156,2} = 0,2012$$

ón ILT - 19 és el tant per ú de participació de Catalunya en el consum de productes duraders. Pel procediment emprat i el significat de les xifres, vegeu ILT - 1 i ILT - 5.

Fonts : Renta Nacional en 1976 y su distribución (INE); en concret, vegeu els quadres V.4.3. i V.4.4. Les dades proporcionades per aquesta publicació procedeixen d'una explotació de la Encuesta de Presupuestos Familiares 1973 - 1974 (INE).

ILT - 20 : Venda de segells

	<u>Venda de segells 1975</u> (en milions de ptes.)
Catalunya	1.606,3
Espanya (exclouent Filatelia)	6.808,0
% Catalunya s/ Espanya	23,59 %

Font: Memoria de los Servicios (Dirección General de Correos y Telecomunicación).

Telegrames totals expedita

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
1973	1.990.411	13.465.150	14,78
1974	1.855.712	12.579.595	14,75
1975	1.945.619	12.580.081	15,47
1976	1.651.893	11.926.575	13,85
1977	1.800.128	12.507.029	14,39

S'utilitza el número total de telegrames expedita. És a dir, els corresponents a la suma de servei telegràfic i radiotelegràfic, servei oficial i telegrames de servei i servei internacional.

Font : Anuario Estadístico de España (Instituto Nacional de Estadística).

1417 - 22: GIRS POSTALS I TELEGRÀFICS

	Girs postals imposats (en milions pts.)		Girs telegràfics imposats (en milions pts.)		Total girs imposats (en milions pts.)		% Cat. s/Espan.
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	
1.973	10.307,2	63.138,7	3.577,1	17.144,9	13.884,4	80.283,6	17,29
1.974	11.024,4	74.020,8	4.182,1	20.051,9	15.206,5	94.072,7	16,16
1.975	12.077,2	88.487,7	4.708,8	22.917,1	16.786,0	111.404,8	15,07
1.976	13.453,2	99.786,0	5.244,2	26.594,4	18.697,4	126.380,4	14,79
1.977	17.185,8	118.564,7	6.146,4	32.830,0	23.332,2	151.394,7	15,41

S' utilitzen els girs postals i telegràfics imposats provincialment, mesurats en valor.

Font : Anuario Estadístico de España (Instituto Nacional de Estadística).

ILT - 23 : Població

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
	(en milers de persones)		
1973	5.348	34.692	15,42
1974	5.450	35.031	15,56
1975	5.557	35.401	15,70
1976	5.673	35.824	15,84
1977	5.791	36.256	15,97

S'utilitzen les xifres de població calculada.

Font : Anuario Estadístico de España (Instituto Nacional de Estadística).

ILT - 24 : Venda de loteries

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
	(en milions de ptes.)		
1973	6.506,3	38.441,3	16,93
1974	8.211,5	48.402,1	16,97
1975	10.856,0	66.254,5	16,39
1976	13.042,5	82.407,3	15,83
1977	16.495,0	108.367,1	15,22

Font : Estadísticas Presupuestarias y Fiscales (Min. de Hacienda).

ILT - 25 : Renda agrària

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
	(en milions de ptes.)		
1973	41.300	413.952	9,98
1974	9,19
1975	42.299	503.343	8,40
1976	8,44
1977	58.799	694.379	8,47

S'utilitza el VAB agrari com indicador de localització territorial. Per als anys 1974 i 1976, dels quals hom no disposa de dades, s'utilitzen els percentatges mitjans entre 1973 i 1975, i 1975 i 1977, respectivament.

Font : Renta Nacional de España y su distribución provincial (Banco de Bilbao).

ILT - 26 : Permisos de conduir

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
1973	148.712	917.345	16,21
1974	158.207	960.049	17,52
1975	139.798	817.364	17,10
1976	171.114	1.002.699	17,07
1977	188.998	1.093.348	17,29

Número total de carnets de conduir expedits.

Font : Anuario Estadístico de España (Instituto Nacional de Estadística).

ILT - 27 : Transports marítims

Entrades i sortides totals de vaixells

	<u>Ports de Catalunya</u>	<u>Total Espanya</u>	<u>% Catal. S/Eso.</u>
1973	21.564	167.413	12,88
1974	10.837	92.098	11,77
1975	11.700	88.912	13,16
1976	11.679	89.901	12,99
1977	11.177	91.664	12,19

Número total de vaixells entrats i sortits dels ports situats a Catalunya (Barcelona i Tarragona) i del total d'Espanya.

Font : Anuario Estadístico de España (Instituto Nacional de Estadística).

ILT - 28 : Alumnes universitaris

-270-

<u>Curs</u>	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
1972-73	46.066	245.923	18,73
1973-74	51.640	286.449	18,03
1974-75	55.339	311.757	17,75
1975-76	69.290	358.347	19,34
1976-77	74.936	381.209	19,66

Número total d'alumnes matriculats en facultats i centres estatals. Els de Catalunya inclouen la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Politècnica. Integrats en aquesta hi ha els centres d'enginyers agrònoms de Lleida i enginyers industrials de Terrassa.

Font: Anuario Estadístico de España (Instituto Nacional de Estadística).

ILT - 29 : Transports aeris

	<u>Aeroneus de transports</u>			<u>Passegers</u>			<u>(A)+(B)/2</u>
	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>(A) % Cat. s/Esp.</u>	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>(B) % Cat. s/Esp.</u>	
1.973	75.782	522.532	14,50	5.162.835	34.981.960	14,76	14,63
1.974	78.460	521.126	15,06	5.082.819	34.927.197	14,55	14,30
1.975	80.611	501.425	16,08	5.520.578	37.773.814	14,61	15,35
1.976	82.638	542.020	15,25	5.607.244	38.402.168	14,60	14,92
1.977	85.504	563.013	15,19	6.247.928	42.638.155	14,65	14,92

S' inclou el moviment total (regulars i no regulars) de transports aeris. El de Catalunya fa referència als tres aeroports que hi són localitzats : Barcelona, Girona - Costa Brava i Reus.

Font : Anuario Estadístico de España (Instituto Nacional de Estadística).

ILT - 30 : Impost sobre espectacles públics

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
	(en milions de ptes.)		
1973	182,8	865,1	21,13
1974	213,8	990,9	21,59
1975	236,4	1.186,1	21,62
1976	21,45
1977	21,45

Recaptació total per l'impost del 5 % sobre espectacles públics. Pels anys 1976 i 1977 no hi ha informació directa disponible. Hom utilitza la mitjana dels anys 1973, 1974 i 1975 com a dada substitutiva.

Font : Estadísticas Presupuestarias y Fiscales (Ministerio de Hacienda).

ILT - 31 : Recaptació del PAMOB

<u>Temporada</u>	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/Eso.</u>
	(en milions de ptes.)		
1972-73	3.013,7	13.127,4	22,96
1973-74	3.535,7	15.104,9	23,41
1974-75	3.496,0	15.569,8	22,45
1975-76	22,94
1976-77	22,94

Per a les temporades 1975-76 i 1976-77 no hi ha dades directes disponibles, raó per la qual hom utilitza les mitjanes de les tres temporades anteriors com indicador aproximat.

Font : Estadísticas Presupuestarias y Fiscales (Ministerio de Hacienda).

ILT -32 : Quotes Seguretat Social (transloció al consum)

El procediment emprat pel càlcul del percentatge de les cotitzacions de Seguretat Social suportades per residents a Catalunya en el supòsit de transloció als preus es basa en l'aplicació al total de quotes de cada un dels anys d'un percentatge fix obtingut en la Taula de 1970 i en la Comptabilitat Provincial d'Espanya de 1973.

Font : Costas Terrones, Joan Carles, Equidad y redistribución espacial de la Seguridad Social Española, Tesis Doctoral, Barcelona, Octubre 1981.

QUOTES SEURETAT SOCIAL

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>% Catalunya s/ Espanya</u>
	(en milions de ptes)		
1973	73.443,8	324.720,1	22,62
1974	90.102,0	406.322,5	22,18
1975	113.909,9	547.471,9	21,72
1976	144.151,2	668.452,0	21,57
1977	208.640,2	974.459,3	21,41

Fonts : Memoria Estadística de las Contingencias de la Seguridad Social Administradas por el INP.,
Memoria de la Caja de Compensación del Mutualismo Laboral. Estudio acerca de la distribución provincial de las cuotas y gastos de las Mutuas Patronales de Accidentes de Trabajo
elaborado por la Confederación Nacional de Entidades de Previsión Social.

REFERENCIES BIBLIOGRAFIQUES

- AARON, Henry J. & BOSKIN, Michael J. (1980) The Economics of Taxation, Brookings Inst., Washington D.C.
- ALVAREZ LLAND, Roberto, "Flujos monetarios regionales y balanza de pagos", Situación, nº 7 -1980, pp. 18-49.
- ALZINA, Jaume, L'Economia de la Catalunya autònoma, Barcelona, 1933.
- ALZINA, Jaume, Els presuposts de les corporacions públiques, Barcelona 1936.
- ANTUÑANO MARURI, I., SONO i MARTINEZ, F., FERNANDEZ GUERRERO, R. i PONS i ALBENTOSA, L., "El comportamiento del Sector Público en el País Valenciano. Unas cifras polémicas", Panorama Bursátil, nº 7, Enero 1978, pp. 93-110.
- ASIMAKPOULOS, A. "Tax Incidence" a Eichner (1979), pàgs. 61-70.
- ATKINSON, A.B. & STIGLITZ J.E. (1980) Lectures on Public Economics, McGraw Hill, Maidenhead.
- BAUMOL, William J. (1976) Economic Theory and Operational Analysis, Prentice Hall, Englewood Cliffs N.J., 4th ed.
- BAYER, A.A. (1970) "Shifting of the Corporation Income Tax and Various Theories of Firm Behaviour" Public Finance Finances Publiques, Vol. XXV nº 4, pàgs. 449-464.
- BENNETT, R.J. (1980) The Geography of Public Finance. Welfare under Fiscal Federalism and Local Government Finance, Methuen, New York.
- BIEHL, Dieter (1969) Ausfuhrland Prinzip. Einfuhrland Prinzip und Gemeinsamer-Markt-Prinzip, Carl Heymanns Verlag, Köln.

- BIRD, Richard M., "Income Redistribution Through the Fiscal System: The Limits of Knowledge", American Economic Review, May 1980, pàgs. 77-81.
- BLACK, David E. (1977) "Property Tax Incidence: The Excise-Tax Effect and Assessment Practices" National Tax Journal, Vol. XXX nº 4, pàgs. 429-434.
- BOADWAY, Robin W. (1979) Public Sector Economics, Winthrop, Cambridge (Mass).
- BREAK, George F. (1974) "The Incidence and Economics Effects of Taxation" a The Economics of Public Finance, Brookings Inst., Washington D.C. pàgs. 119-237.
- BRITTAIN, John A., The Payroll Tax for Social Security, Studies of Government Finance, The Brookings Inst., Washington D.C. 1972.
- BROWN, A.G. (1939) "The Incidence of a General Output or a General Sales Tax", Journal of Political Economy, Vol. 47, pàgs. 254- , correigit a "The Incidence of a General Output or a General Sales Tax: A correction" J.P.E. Vol. 47 (1939), pàgs. 418- .
- BROWN, Charles V. (1980) Taxation and the Incentive Work, Oxford U.P., Oxford.
- BROWNLEE, Oswald & PERRY, George L. (1967) "The Effects of the 1965 Federal Excise Tax Reduction on Prices" National Tax Journal, Vol. XX nº3, pàgs. 236-249.
- BUCHANAN, James M. & FLOWERS, Marilyn R. (1980) The Public Finances, Irwin, Homewood (Ill.) 5th ed.
- BURBIDGE, John B. (1976) The Incidence of Profit Taxes, tesi doctoral (McGill University), Resum publicat sota el títol "The Incidence of Profit Taxes - A Summary" a Proceedings of 68th Annual Conference - 1976, NTA-TIA, Columbus (Ohio) 1976, pàgs. 191-198.
- CAIRNCROSS, A.K. ed., The Scottish Economy, Cambridge University Press, Cambridge, 1964.

- CATSAMBAS, Thanos (1972) Regional Impacts of Federal Fiscal Policy, Lexington Books, Lexington (Mass.).
- COHEN, Robert M. & POWELL, Brian J. (1972) "Theory and Measurement of Incidence of Differential Property Taxes on Rental Housing" National Tax Journal, Vol. XXV nº 2, pàgs. 211-216.
- COLBERG, Marshall R. (1976) "Must Economists Continue to Reinvent the Wheel? Slope and elasticity tax shifting" National Tax Journal, Vol. XXIX nº 2, pàg. 227.
- CORELLA AZNAREZ, Ignacio (1977) "La distribución de la carga tributaria en España" Hacienda Pública Española, nº 47, pàgs. 59-71.
- COSCIANI, C. (1967) Principios de Ciencia de la Hacienda. Edersa.
- CRAGG, John C.; HARBERGER, Arnold C. & MIESZKOWSKI, Peter (1967) "Empirical Evidence on the Incidence of the Corporation Income Tax" Journal of Political Economy, Vol. 75, pàgs. 811-821.
- DAVIS, Jeffrey (1973) "The Krzyzaniak and Musgrave Model—Some further comments" Kyklos, Vol. 26, Fasc. 2, pàgs. 387-394.
- DE JUANES, Ricardo, "Financiación de las autonomías y regionalización del gasto público", Revista de Economía y Hacienda Local, Mayo-Agosto 1978, pàgs. 357-401.
- DE WULF, Luc, "Fiscal Incidence Studies in Developing Countries", International Monetary Fund Staff Papers, March 1976, pàgs. 61-131.
- DEVARAJAN, Shantayanan; FULLERTON, Don & MUSGRAVE, Richard A. (1980) "Estimating the Distribution of Tax Burdens. A comparison of different approaches" Journal of Public Economics, Vol. 13, pàgs. 166-182.
- DUE, John F. (1942) The Theory of Incidence of Sales Taxation, King's Crown Press, New York.

DUE, John F. (1963) "Towards a General Theory of Sales Tax Incidence" Quarterly Journal of Economics, Vol. 67, pàgs. 253-266.

DUE, John F. & FRIEDLAENDER, Ann F. (1973) Government Finance. Economics of Public Sector, Irwin, Homewood (Ill.), 3th ed. , versió castellana Análisis Económico de los Impuestos y del Sector Público, El Ateneo, Buenos Aires, (1977).

EICHNER, Alfred S. (ed) (1979) A Guide to Post-Keynesian Economics, McMillan, London.

FERNANDEZ, Fernando y ANDREU, José Miguel, Estudio de los flujos financieros interregionales (una aproximación al Sector Público) (II Reunión de Estudios Regionales, Tenerife, 1975), Instituto Nacional de Prospectiva y Desarrollo Económico, Madrid, 1977.

FUENTES QUINTANA, Enrique (1973) Hacienda Pública - Introducción Presupuesto e Ingresos Públicos, (Apuntes), R.F.G., Madrid.

FULLERTON, D.; SHOVEN, J.B. & WHALLEY, J. (1978) A general equilibrium analysis of U.S. taxation policy, U.S. Treasury Dept., Office of Tax Analysis, U.S.G.P.O., Washington D.C.

FULLERTON, D.; KING, A.T.; SHOVEN, J.B. & WHALLEY, J. (1979) "Corporate and personal tax integration in the U.S.: Some preliminary findings from a general equilibrium analysis" a R. HAVEMAN & K. HOLLENBECK (Eds) Microeconomic Simulation, Institute for Research on Poverty, Madison Wisconsin (1979).

GORDON, R.J. (1967) "The Incidence of the Corporation Income Tax in U.S. Manufacturing" American Economic Review, Vol. 57, pàgs. 731-758.

HAIG, R.M. & SHOUP, C.S. (1974) The Sales Tax in the American States, Columbia U.P., New York.

HALL, Challis (Jr.) (1964) "Direct Shifting of the Corporation Income Tax in Manufacturing" American Economic Review, Vol. 54, pàgs. 256-271.

- HARBERGER, Arnold (1962) "The Incidence of the Corporate Income Tax", Journal of Political Economy, Vol. 70, June, pàgs. 215-240.
- HEINBERG, John D. & CATES, Wallace E. (1970) "The Incidence of Differential Property Taxes on Urban Housing: A Comment and Some Further Evidence" National Tax Journal, Vol. XXIII, nº 1, pàgs. 92-98.
- HEINBERG, John D. & CATES, Wallace E. (1972) "The Incidence of Differential Property Taxes on Urban Housing : An Addendum" National Tax Journal, Vol. XXV nº 2, pàgs. 221-222.
- HILE, Gloria, The Balance of Payments of the Southeast in 1960, University of Michigan, 1964.
- HOMMA, M. (1977) "On the Theory of Interregional Tax Incidence" Regional Science and Urban Economics, nº 4, pàgs. 377-392.
- HOUTHAKKER, H.S. and TAYLOR, L.D., Consumer Demand in the United States: Analyses and Projections Harvard University Press, Harvard (Mass.), 1970.
- JOHNSON, Harry L. (1964) "Tax Pyramiding and the Manufacturer's Excise Tax Reduction of 1954" National Tax Journal, Vol. XVII nº 3 pàgs. 297-302.
- KALECKI, M. (1937) "A Theory of Commodity, Income and Capital Taxation" Economic Journal, Vol. 49, pàgs. 444-450; reeditat a Selected Essays on the Dynamics of the Capitalist Economy, 1933-1977, Cambridge U.P. 1971, pàgs. 35-42.
- KRZYZANIAK, Marian (Ed) (1966) Effects of Corporation Income Tax Wayne State U.P., Detroit.
- KRZYZANIAK, Marian (1981) "Impossibility Theorems and Incidence of the Government Size: An effort at reconstruction of modern incidence theory" Public Finance/Finances Publiques, Vol. XXXVI, nº3/1981, pàgs. 311-335.

- KRZYZANIAK, Marian & MUSGRAVE, Richard A. (1963) The Shifting of the Corporation Income Tax: Study of Its short-Run Effects upon the Rate of Return, Johns Hopkins U.P., Baltimore.
- LAGARES CALVO, Manuel J. (1973) El Impuesto sobre Sociedades. Aspectos polémicos, I.E.F., Madrid.
- LAGARES CALVO, Manuel J. (1976) "Traslación e incidencia de la imposición sobre beneficios" Investigaciones Económicas, nº 1, Sept-Dic. 1976, pàgs. 9-43.
- LAUMAS, G.S. (1966) "The Shifting of the Corporation Income Tax. Study with reference to Indian Corporations" Public Finance/Finances Publiques, Vol. XXI nº 4, pàgs. 462-473.
- LLUCH, E., MAFE, J. i PEREZ I TORTAJADA, J.J., "La actividad financiera del Sector Público en el País Valenciano", Panorama Bursátil, nº 1, Junio 1976, pàgs. 36-61.
- MAC DOUGALL (1977) Rapport du groupe de réflexion sur le rôle des finances publiques dans l'intégration européenne, Commission des Communautés Européennes, Bruxelles.
- MAC RAE, D. & MAC RAE, E.C. (1976) "Labor supply and the Payroll Tax" American Economic Review, pàgs. 408-410.
- MARSHALL, Alfred (1890) Principles of Economics, Macmillan, London 8th ed., Reprinted 1972.
- McLURE, C.E. (Jr.) (1969) "Inter-Regional Incidence of Regional Taxes", Public Finance, nº 3, pàgs. 467-483.
- McLURE, C.E. (Jr.) (1971) "The Theory of Tax Incidence with Imperfect Factor Mobility" Finanzarchiv Band 30 Heft 1, 1971, pàgs. 27-48.
- McLURE, C.E. (Jr.) (1972) "The Theory of Expenditure Incidence" Finanzarchiv, N.F. 30 Heft 3, pàgs. 433-453.

- McLURE, C.E. (Jr.) (1978) "General equilibrium incidence analysis: The Harberger model after ten years" Journal of Public Economics nº 4, pàgs. 125-161.
- McLURE, Charles E. (Jr.) (1979) Must Corporate Income Be Taxed Twice? Brookings Inst., Washington D.C.
- McLURE, Charles E. (Jr.) & THIRSK, Wayne R. (1975) "A Simplified Exposition of the Harberger Model I: Tax Incidence" National Tax Journal, Vol. XXVIII nº 1, pàgs. 1-27. La segona part de l'article, en col·laborà Robert KLEIN, "A Simplified Exposition of the Harberger Model II: Expenditure Incidence" dedicat a la despesa, aparegué a N.T.J., Vol. XXVIII nº 2, pàgs 195-207.
- MEADE, J.E. (1955) Mathematical supplement to trade and welfare Oxford University Press.
- MIESZKOWSKI, P. (1970) "Teoría de la incidencia impositiva: Los efectos de los impuestos sobre la distribución de la renta" Hacienda Pública Española nº 2, pàg 176. Traducció de l'article publicat en Journal of Economic Literature nº 4 (1969), pàgs. 170-197.
- MIESZKOWSKI, Peter (1972) "The Property Tax: An Excise Tax or a Profit Tax" Journal of Public Economics, Vol. 7, nº 1, pàgs. 73-96.
- MUÑOZ BERGER, Carmen, "Los efectos económicos del impuesto sobre las rentas del capital", Hacienda Pública Española, nº 47 (1969), pàgs. 125-161.
- MUSGRAVE, R.A. (1951) "Distribution of Tax Payments by Income Groups: A Case Study for 1948" National Tax Journal, pàgs 51-63.
- MUSGRAVE, Richard A. (1969) The Theory Of Public Finance, McGraw Hill, New York. Versió castellana Teoría de la Hacienda Pública, Aguilar, Madrid (1967).

- MUSGRAVE, Richard A.; CASE, Karl E. & LEONARD, Herman (1974) "The Distribution of Fiscal Burdens and Benefits" Public Finance Quarterly, July 1974, Vol. 2 nº 3, pàgs. 259-311.
- MUSGRAVE, Richard A. & MUSGRAVE, Peggy B. (1980) Public Finance in theory and Practice, Mc Graw Hill, New York, 3ª Ed.; versió castellana, Hacienda Pública Teórica y práctica, I.E.F., Madrid (1982).
- MUSHKIN, Selma J. (1958) "Distribution of Federal Taxes among the States" National Tax Journal Vol. IX nº 2, pàgs 148-165.
- NETZER, Dick (1966) The Economics of Property Tax, Brookings Inst.; Washington D.C.
- NETZER, Dick (1973) "The Incidence of Property Tax Revisited" National Tax Journal, Vol. XXVI, nº 4, pàgs. 515-535.
- NEUMARK (1963) The E.E.C. Reports on Tax Harmonization, International Bureau of Fiscal Documentation, Amsterdam.
- OAKLAND, W.H. (1970) "A Surrey of the Recent Debate on the Short-Run-Shifting of the Corporation Income Tax" Proceedings of the _____th Annual Meeting the N.T.A. 1969, National Tax Association, Columbus (Ohio) pàgs. 525-546.
- OAKLAND, W.H. (1972) "Corporate Earnings and Tax Shifting in U.S. Manufacturing, 1930-1968" Review of Economics and Statistics, August, pàgs. 235-244.
- CRR, Larry (1968) "The Incidence of Differential Property Taxes on Urban Housing" National Tax Journal, Vol. XXI nº 3, pàgs. 253-262.
- CRR, Larry L. (1972) "The Incidence of Differential Property Taxes on Urban Housing: A Reply" National Tax Journal, Vol. XXV nº 2, pàgs. 217-220.
- PECHMAN, Joseph A. & CKNER; Benjamin A. (1974) Who Bears the Tax Burden? Brookings Inst., Washington D.C.
- PEFFEKOVEN, Rolf (1975) Zur Theorie der Steuerexporte Tübingen.

- PEREZ MORALES, Leoncio C. (1974) "Distribución de la carga tributaria por escalones de renta" Hacienda Pública Española nº 27, pàgs. 18-64.
- PEREZ I TORTAJADA, J.J., MAFÉ I SANANTONIO, J. i SOLER I MARCO, V., (1976) "L'activitat financera del Sector Públic al País Valencià" en Crisi i modernització al País Valencià, Argumentos 2, Edicions l'Estel, València.
- PERONA VILLAREAL, Diego (1972) La distribución de la carga tributaria en España, I.E.F., Madrid.
- PETIT FONTSERÉ, Jordi (1968), "Unas notas sobre la actuación del Sector Público y las relaciones entre Cataluña y el resto de España", Moneda y Crédito, Diciembre 1968, pàgs. 61-76.
- PETIT FONTSERÉ, Jordi (1970), "El Sector Público", en L'estructura econòmica del País Valencià, Edicions l'Estel, València.
- PI I SUNYER, Carles (1969), El comerç de Catalunya amb Espanya, Club del Llibre Català, Ciutat de Mèxic.
- RAY IHLANFELD, Keith (1979) "The Incidence of the Property Tax on Home-owners: Evidence from the panel study of income dynamics" National Tax Journal, Vol. XXXII nº 4, pàgs. 535-541.
- RECKTENWALD, Horst C. (1970) Teoría de la traslación de los impuestos, Editorial de Derecho Financiero.
- ROLPH, E. R. (1962) "A Proposed Revision of Excise-Tax Theory", Journal of Political Economy, April 1962, pàgs. 102-117.
- ROLPH, Earl R. (1968) "Taxation: General" a David L. SILLS (Ed.) International Encyclopedia of the Social Sciences, Macmillan and Free Press, 1968, Vol. 16.
- ROS HOMBRABELLA, Jacint i MONTSERRAT, Antoni (1967) L'actitud financera de Catalunya, Edicions 62, Barcelona.

- RCS HOMBRAVELLA, Jacint i GASCH, Emili (1974) "Les relacions econòmiques de Catalunya amb l'exterior (amb un estudi específic dels fluxos financers públics)", en l'obra col·lectiva L'economia de Catalunya, avui, Banco de Bilbao.
- ROSKAMP, K.W. (1965) "The Shifting of Taxes on Business Income: The case of West German Corporation" National Tax Journal, Vol. XVIII nº 3, pàgs. 247-257.
- SELIGMAN, E.R. (1927) The Shifting and Incidence of Taxation, Augustus S. Kelly. Reprint of Economic classics. New York 1969.
- SHOME, Parthasarathi (1981) "The General Equilibrium Theory and Concepts of Tax Incidence in the Presence of Third or More Factors" Public Finance/Finances Publiques, Vol. XXXVI, nº 1/1981, pàgs 22-38.
- SHOUP, Carl S. (1972) Public Expenditure and Taxation, Economic Research: Retrospect & Prospect, 50th Anniversary, Colloquium IV, N.B.E.R., Columbia U.P., New York.
- SHOVEN, John B. & WALLEY, John (1972) "A General Equilibrium Calculation of the Effects of Differential Taxation, of Income from Capital in the U.S." Journal of Public Economics, Vol. 1 nº 3/4, pàgs. 291-321.
- SIMPSON, Paul B. (1963) Regional Aspects of Business cycles and special studies of the Pacific Northwest (mimeografia).
- SINGER, Neil M. (1976) Public Microeconomics, Little Brown, Boston (2nd ed.).
- SPIRO, Michael M. (1974) "On the Tax Incidence of the Pennsylvania Lottery" National Tax Journal, Vol. XXVII nº 1, pàgs. 57-61.
- TAX FOUNDATION Inc. (1957) Allocating the Federal Tax Burden among the States, Aid nº 3, New York.
- TAX FOUNDATION Inc. (1963), Allocating the Federal Tax Burden by State, Research Aid nº 3 (revised).

TAX FOUNDATION Inc. (1974) Federal Tax Burdens in State and Metropolitan Areas, Research Aid nº 5, New York.

TAX FOUNDATION Inc. (1981) Memorandum on the Allocation of the Federal Tax Burden by State (Fiscal year 1981).

THEOTONIO CÁCERES, Vicente (1977) "Balanza impositiva de Andalucía Occidental-75. Su contraste con Cataluña-67", Hacienda Pública Española nº47 pàgs. 97-116.

THURCIV, Lester C. (1975) "The Economics of Public Finance", National Tax Journal, June 1975, pàgs. 188-194.

TRIAS FARGAS, Ramon (1960) La balanza de pagos interior, Sociedad de Estudios y Publicaciones, Madrid.

TRIAS FARGAS, Ramon (1962) "Las relaciones económicas de Cataluña con el resto de España", Información Comercial Española, Febrero 1962, pàgs 285-299.

TRIAS FARGAS, Ramon (1966) Catalunya i el modern concepte de relació econòmica, Rafael Dalmau, editor, Barcelona.

TRIAS FARGAS, Ramon (1972) Introducció a l'economia de Catalunya, Edicions 62, Barcelona.

VALLE SANCHEZ, Victorio (1970a) "La incidencia del Impuesto sobre la Renta de Sociedades" Hacienda Pública Española nº 2, pàgs. 11-31, reeditat a Lagares Calvo (1973) pàgs 59-112.

VALLE SANCHEZ, Victorio (1970b) El impuesto sobre la renta de sociedades- Análisis de su incidencia, Instituto de Desarrollo Económico, Madrid.

VALLE SANCHEZ, Victorio (1970c) "El reparto de la carga tributaria por niveles de renta: Un ejercicio práctico referido a España" Hacienda Pública Española, nº 5, pàgs. 15-31.

VALLE SANCHEZ, Victorio (1974) "La distribución de la carga monetaria de los impuestos. Una aplicación a España de las hipótesis de Pechman-Okner" Hacienda Pública Española, nº 26, pàgs. 75-80.

- VEREDA ESPADA, Jacinto i MOCHON MOCILLO, Francisco (1978) "Efectos redistributivos de la Seguridad Social", Hacienda Pública Española, nº 62, pàgs. 83-93.
- VRGMAN, Wayne (1974) "Employer Payroll incidence: Empirical tests with cross-country data", Public Finance nº 2, pàgs. 184-200.
- WALKER, John F. (1974) "Should Economists Ever Agree? The case of the teaching excise tax: Shifting and incidence" National Tax Journal, Vol. XXVII nº 2, pàgs. 351-355.
- WELINDER, O. (1961) "Traslación y Efectos Impositivos" En GERLOFF, W. i NEUMARK, F. Tratado de Finanzas. El Ateneo. Buenos Aires 1961.
- WOODWARD, F.O. & SIEGELMAN, Harvey (1967) "Effects of the 1963 Excise Tax Reduction upon the Prices of Automotive Replacement Parts", National Tax Journal, Vol. XX nº 3, pàgs. 250-258.
- ZIMMERMANN, (1979) The Regional Impact of Interregional Fiscal Flows, 19th European Congress of the Regional Science Association, London, August 28-31.